

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning och lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet samt vissa lagar som har samband med dem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning, lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet, lagen om nödcentralsverksamhet och strafflagen.

Bestämmelserna om förflyttning av gränsbevakningsväsendets tjänstemän till andra uppgifter preciseras enligt förslaget så att en tjänsteman kan förflyttas till sådana andra uppgifter som vid gränsbevakningsväsendet normalt sköts av personer med samma utbildning som tjänstemannen. I bestämmelserna om gränsbevakares grundutbildning fö-

reslås ändringar som innebär att de studerande på grundkursen för gränsbevakare i regel får samma studiesociala förmåner som kadetterna vid Försvarshögskolan. Studierna betraktas inte längre som tjänsteuppdrag.

Gränsbevakningsväsendets register för tillstånds- och övervakningsärenden ska enligt förslaget delas upp i två olika register. Bestämmelserna om gränsbevakningsväsendets rätt att få information från Nödcentralsverket föreslås bli preciserade.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÅGE OCH FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR.....	3
Förflyttning av tjänstemän.....	3
Skiljande av en gränsbevakningsman från tjänsteutövning för viss tid.....	3
Avgångsålder.....	4
Grundkursen för gränsbevakare	4
Behandling av personuppgifter.....	5
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	6
3.1 Ekonomiska konsekvenser	6
3.2 Konsekvenser för personalen	6
3.3 Konsekvenser för myndigheterna	7
3.4 Konsekvenser för jämställdheten mellan könen.....	7
3.5 Samhälleliga konsekvenser	7
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	7
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	8
DETALJMOTIVERING	10
1 LAGFÖRSLAG	10
1.1 Lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning.....	10
1 kap. Allmänna bestämmelser	10
2 kap. Gränsbevakningsväsendets förvaltning och personal samt tjänstemännens särskilda rättigheter och skyldigheter.....	10
3 kap. Utbildning, undervisning och forskning vid gränsbevakningsväsendet.....	13
4 kap. Särskilda bestämmelser.....	20
1.2 Lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet.....	21
1.3 Lagen om nödcentralsverksamhet.....	25
1.4 Strafflagen.....	25
45 kap. Om militära brott.....	25
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	25
3 IKRAFTTRÄDANDE	26
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	26
LAGFÖRSLAG	34
1. Lag om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning.....	34
2. Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet	43
3. Lag om ändring av 20 § i lagen om nödcentralsverksamhet	47
4. Lag om ändring av 45 kap. 27 § i strafflagen.....	48
BILAGA	49
PARALLELLTEXTER	49
1. Lag om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning.....	49
2. Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet	66
3. Lag om ändring av 20 § i lagen om nödcentralsverksamhet	77
4. Lag om ändring av 45 kap. 27 § i strafflagen.....	78

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Gränsbevakningsväsendet svarar för övervakningen av Finlands yttre gränser och deltar i upprätthållande av rikets inre och yttre säkerhet, räddningsväsendet samt i vissa övervakningsuppgifter. Gränsbevakningsväsendet är också den ledande sjöräddningsmyndigheten.

En totalrevidering av lagstiftningen om gränsbevakningsväsendet trädde i kraft den 1 september 2005. Gränsbevakningslagen (578/2005), lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) samt lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendets personuppgiftslag (579/2005, nedan gränsbevakningsväsendets personuppgiftslag) ersatte lagen om gränsbevakningsväsendet (320/1999).

De senaste ändringarna i gränsbevakningslagstiftningen trädde i kraft i början av år 2011 då gränsbevakningsväsendet övergick till ett tvåstegs ledningssystem. Dessutom gjordes i gränsbevakningslagstiftningen vissa nödvändiga tekniska ändringar år 2011, i samband med att den nya förundersökningslagen (805/2011), den nya tvångsmedelslagen (806/2011) och den nya polislagen (872/2011) stiftades. Dessa ändringar träder i kraft den 1 januari 2014.

Gränsbevakningsväsendets uppgifter i landskapet Åland regleras i gränsbevakningslagen, självstyrelselagen för Åland (1144/1991) samt i republikens presidents förordning om gränsbevakningsväsendets uppgifter i landskapet Åland (420/2004, nedan avtalsförordningen). Landskapet har redan sedan 1856 varit demilitariserat. Till gränsbevakningsväsendet hör landskapets gränsövervakningsuppgifter samt, vid sidan av Tullen, dess tulluppgifter. Dessutom svarar gränsbevakningsväsendet för landskapets sjöräddning och utför på begäran av Ålands polis handräckningsuppdrag. Om gränsbevakningsväsendets uppgifter inom allmän ordning och säkerhet i landskapet har särskilt föreskrivits i avtalsförordningen.

2 Nuläge och föreslagna ändringar

Förflyttning av tjänstemän

Enligt 14 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning är en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet skyldig att övergå till en annan tjänst eller uppgift inom gränsbevakningsväsendet då detta är nödvändigt för att besätta en vakant tjänst eller uppgift enligt gränsbevakningsväsendets detaljerade sammansättning eller i övrigt för att tjänstgöringen ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Det föreslås att bestämmelsen om förflyttning av en tjänsteman till en annan uppgift preciseras. En tjänsteman ska enligt förslaget kunna förflyttas till en annan uppgift inom gränsbevakningsväsendet som kan skötas med en utbildning som motsvarar den som tjänstemannen har fått. Grunderna för flyttningskyldigheten kvarstår oförändrade.

Det föreslås att rätten att söka ändring utsträcks till alla beslut om förflyttning till en annan uppgift, då tjänstemannen inte uttryckligen har samtyckt till förflyttningen. Det föreslås att förfarandet med besvärstillstånd införs i enlighet med justitieministeriets projekt för utveckling av systemet för omprövning och besvärstillstånd (OM/12/41/2007).

Skiljande av en gränsbevakningsman från tjänsteutövning för viss tid

Beslut om skiljande av en gränsbevakningsman från tjänsteutövning för viss tid ska fattas av den utnämmande myndigheten. Om den utnämmande myndigheten är statsrådet ska inrikesministeriet besluta om skiljande från tjänsteutövning. Gränsbevakningsväsendets officerare utnämns enligt 128 § i grundlagen och 12 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning av republikens president. Av denna anledning ska republikens president besluta om skiljande från tjänsteutövning för viss tid när det är fråga om en gränsbevakningsman som utnämnts av republikens president.

Det är emellertid inte ändamålsenligt att republikens president ska fatta beslut om disciplinära straff som gäller skiljande från tjänsteövning för viss tid. Därför föreslås det att inrikesministeriet kan besluta om skiljande av en gränsbevakningsman från tjänsteövning för viss tid, dels när det är fråga om en tjänsteman som utnämnts av statsrådet och dels också när det är fråga om en tjänsteman som utnämnts av republikens president. Dessa bestämmelser stämmer i sak överens med motsvarande bestämmelser i fråga om försvarsmakten och innebär att gränsbevakningsväsendet officerare jämställs med officerare som tjänstgör inom försvarsmakten.

Avgångsålder

Avgångsålder är benämningen på den ålder då en person senast ska lämna sin tjänst. Avgångsåldern i gränsbevakningsväsendets militära tjänster är 63 år för en chef vid gränsbevakningsväsendet och 60 år för en biträdande chef, general, amiral, överste och kommodor vid gränsbevakningsväsendet. I övriga militära tjänster är avgångsåldern 55 år, med undantag för tjänster som förutsätter flygarutbildning. I sådana uppgifter är avgångsåldern 50 år.

I försvarsmakten är avgångsåldern 63 år för kommandören för försvarsmakten, 60 år för chefen för huvudstaben samt i tjänster som general, amiral, överste och kommodor. I uppgifter som kräver flygarutbildning är avgångsåldern 55 år i en tjänst som general och 52 år i en tjänst som överste. I övriga militära tjänster är avgångsåldern 55 år, i uppgifter som förutsätter flygarutbildning dock 45–50 år med beaktande av personens utbildning och erfarenhet.

Bestämmelserna om gränsbevakningsväsendet skiljer sig i sak från bestämmelserna om försvarsmakten så att inom gränsbevakningsväsendet inte gäller någon särskild avgångsålder för generals- och överstetjänster i fråga om uppgifter som förutsätter flygarutbildning. Sådana bestämmelser skulle emellertid behövas också inom gränsbevakningsväsendet. Det föreslås att avgångsåldern i generals- och överstetjänster i fråga om uppgifter som förutsätter flygarutbildning ska

vara 55 år. Bestämmelsen har inte betydelse för tidpunkten då militärpensionen börjar utan personen i fråga kan fortsättningsvis, om han eller hon så önskar, avgå med pension efter att ha fyllt 50 år eller också tidigare om de villkor är uppfyllda som anges i lagen om statens pensioner (1295/2006). I uppgifter som förutsätter flygarutbildning inträder rätten till ålderspension tidigast vid 45 års ålder och efter 20 tjänstgöringsår.

Grundkursen för gränsbevakare

Gräns- och sjöbevakningsskolans grundkurs för gränsbevakare avläggs som tjänsteuppdrag. Den studerande utnämns för viss tid till en gränsbevakartjänst och till honom eller henne betalas då för studietiden lön enligt gränsbevakningsväsendets lönesystem. Den som antagits som studerande försetts innan studierna börjar skriftligen förbinda sig att tjänstgöra inom gränsbevakningsväsendet i minst två år efter avslutade studier.

De studiesociala förmånerna för studerande på grundkursen för gränsbevakare föreslås av statsekonomiska skäl bli ändrade så att de i regel motsvarar förmånerna för kadetter som studerar vid Försvarshögskolan. Studierna ska enligt förslaget fortfarande vara kostnadsfria men de ska inte längre utföras som tjänsteuppdrag. De studerande kommer enligt förslaget inte längre att ha sådana rättigheter och skyldigheter som tillkommer tjänstemän och de har sålunda inte tjänstemannaställning.

På lagnivå föreslås bestämmelser om de studerandes ställning, studiesociala förmåner, drogtestning samt om förfarandet i ärenden som gäller förlust av studierätt och avbrytande av studierna. Från statsrådets förordning om gränsbevakningsväsendet (651/2005) överförs till lagnivå och preciseras bestämmelserna om undervisnings- och examensspråk, antagning till utbildning, studerandes övriga uppgifter, studietid och senareläggning av studier samt om tystnadsplikt och -rätt. Bland annat bestämmelserna om förlust av studierätt gäller samtliga studerande vid Gräns- och sjöbevakningsskolan.

Studerande på grundkursen för gränsbevakare ska också efter ändringen underteckna en tjänstgöringsförbindelse i början av studi-

erna, eftersom gränsbevakare som avlagt studierna med godkänt resultat omedelbart efter avslutade studier utnämns till en gränsbevakartjänst. I praktiken kommer den ersättningssskyldighet som sammanhänger med en grundkursstuderandes tjänstgöringsförbindelse att minska, eftersom i den inte längre ska beaktas den studerandes nuvarande lön.

Det föreslås att för systemet för sökande av ändring i studierelaterade beslut förenhetligas. När det gäller antagning till utbildning på basis av urvalsprov, tjänstgöringsförbindelse, förordnande till drogtestning, senareläggning av studier samt grundkursstuderandes studiesociala förmåner ska ett förfarande med begäran om omprövning tas i bruk som innebär att den som är missnöjd med ett beslut kan begära omprövning hos staben för gränsbevakningsväsendet.

Beslut som getts med anledning av begäran om omprövning kan i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996) överklagas hos förvaltningsdomstolen. I fortsättningen ska Helsingfors förvaltningsdomstol inte längre vara den enda besvärinstansen. Förvaltningsdomstolens beslut kan via förfarandet med besvärstillstånd överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

Beslut som gäller skriftlig varning, avbrytande av studier och förlust av studierätt ska överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Förvaltningsdomstolens beslut kan via förfarandet med besvärstillstånd överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

Behandling av personuppgifter

Gränsbevakningsväsendet har tillgång till gränsbevakningsväsendets funktionella data-system vars delregister är undersöknings- och handräckningsregistret, registret för tillstånds- och övervakningsärenden, gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott samt säkerhetsdataregistret. Gränsbevakningsväsendet registrerar genom direkt anslutning information som insamlats i samband med dess lagstadgade uppgifter också i vissa andra myndigheters register. Som de viktigaste av dessa register kan nämnas informationssystemet för polisärenden och informationssystemet för för-

valtningsärenden, som det föreskrivs om i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003, nedan polisväsendets personuppgiftslag). Gränsbevakningsväsendet är inte registeransvarigt i fråga om uppgifter som registrerats i polisens personregister, trots att det i sin verksamhet svarar för att uppgifterna är korrekta samt för att registreringen och användningen har gått lagligt till.

I gränsbevakningsväsendets register för tillstånds- och övervakningsärenden kan registreras uppgifter i anslutning till gränsbevakningsväsendets tillståndsförvaltning och lagstadgade övervakningsuppgifter. I regeringens proposition med förslag till gränsbevakningslag (RP 6/2005 rd) konstateras det att gränskontroll betraktas närmast som en administrativ åtgärd. En person kan förvägras rätt att passera gränsen bl.a. då personen bedöms orsaka fara för allmän ordning och säkerhet eller har dömts till straff för brott i Finland under sin vistelsetid eller upprepade gånger gjort sig skyldig till brott. Av den anledningen ansågs det befogat att från första början registrera gränskontrolluppgifter i gränsbevakningsväsendets undersöknings- och handräckningsregister. Från och med år 2010 har gränskontrolluppgifterna överförts till registret för tillstånds- och övervakningsärenden, eftersom de ansetts vara av administrativ karaktär. Samtidigt ändrades i praktiken tolkningen av gränsövervakningens rättsliga karaktär.

Uppgiftsgrupperna i registret för tillstånds- och övervakningsärenden har definierats som sådan information som avses i polislagens (493/1995) 1 § 3 mom. (den nya polislagens 1 kap. 1 § 2 mom.). Definitionen i fråga innebär i praktiken att hanteringen av registeruppgifter betraktas som administrativ verksamhet. Gränsbevakningsväsendets övervakningsuppgifter är emellertid till sin karaktär snarare upprätthållande av allmän ordning och säkerhet enligt polislagens 1 § 1 mom.

Att uppgifter i anslutning till gränsbevakningen registreras i ett administrativt register har orsakat tolkningsoklarheter när det gäller frågan om det vid gränsövervakningen är möjligt att utnyttja personregister som innehåller uppgifter som avses i polislagens 1 § 1 mom.

Eftersom de uppgifter som registreras i registret för tillstånds- och övervakningsärenden är av olika karaktär och skiljer sig från varandra i fråga om användningsändamålen, är det ändamålsenligt att inrätta separata register för de två ärendegrupperna. Tillståndsärenden föreslås bli definierade som administrativ verksamhet av det slag som avses i den nya polislagens 1 kap. 1 § 2 mom. medan övervakningsuppgifter föreslås bli definierade som sådan verksamhet som avses i polislagens 1 kap. 1 § 1 mom.

Det är motiverat att göra denna indelning i synnerhet med tanke på kravet på ändamålsbundenhet. Då gränsbevakningsväsendets övervakningsuppgifter uttryckligen betraktas som verksamhet av det slag som avses i den nya polislagens 1 kap. 1 § 1 mom. möjliggör detta användning av informationen i andra personregister som inrättats för samma ändamål, utan några särskilda grunder för undantag. Det är i praktiken fråga t.ex. om möjligheten att i övervakningsuppdrag utnyttja information som registrerats i undersöknings- och handräkningsregistret eller i informationssystemet för polisärenden. På så sätt kan man kontrollera t.ex. i dessa register införda uppgifter om arbetarskydd eller efterlysningar av personer och motorfordon. Det är motiverat att andra register kan användas i mera begränsad utsträckning när det gäller uppdrag i samband med tillståndsärenden.

Det föreslås att gränsbevakningens register för tillstånds- och övervakningsärenden indelas i två separata register. I det nya registret för tillståndsärenden ska enligt förslaget registreras endast uppgifter om gränszonstillstånd och -anmälningar som klart kan anses ha samband med den administrativa verksamheten. I det nya registret för övervakningsärenden ska enligt förslaget registreras sådan i samband med övervakningsuppdrag erhållen information som snarare kan anses ha samband med upprätthållande av allmän ordning och säkerhet enligt den nya polislagens 1 kap. 1 § 1 mom. Till övervakningsuppgifterna hör enligt förslaget också gränskontroller och annan gränsövervakning.

Enligt den gällande lagstiftningen har gränsbevakningsväsendet inte någon allmän rätt att med hjälp av teknisk anslutning hämta information som registrerats i nödcentralsda-

tasystemet. Sådan information kan i princip hämtas endast då en nödcentral har larmat gränsbevakningsväsendet eller annars på särskild begäran. I nödcentralsdatasystemet registreras sådan för arbetarskyddet relevant information (uppgifter om faromoment) som har en väsentlig betydelse också för utförandet av gränsbevakningsväsendets lagstadgade uppgifter. Informationen ska enligt förslaget fås automatiskt, utan någon särskild begäran. Gränsbevakningsväsendet föreslås få rätt att med hjälp av teknisk anslutning ur nödcentralsdatasystemet hämta sådan med tanke på någons personliga säkerhet eller gränsbevakningsväsendets arbetarskydd relevant information som behövs för att gränsbevakningsväsendet ska kunna utföra sitt lagstadgade uppdrag.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Ändringen som innebär att ingen lön betalas till deltagare i grundkursen för gränsbevakare kommer att minska gränsbevakningsväsendets löneutgifter. Då en 12 månaders grundkurs för 60 studerande genomförs med nuvarande studiesociala förmåner kommer kostnaderna för löner, dagpenningar och hemresor att vara ca 1 600 000 euro. Då grundkursen blir oavlönad innebär detta på nuvarande nivå en årlig inbesparing på ca 1 160 000 euro. Utgifterna för studiestödet skulle just inte öka, för studerandena vore inte berättigade till studiestödets studiepenning. Studiestödets bostadstillägg kunde en studerande få endast i undantagsfall.

Indelningen av registret för tillstånds- och övervakningsärenden i två separata register samt upprättandet av en teknisk anslutning till nödcentralsdatasystemet beräknas inte orsaka några betydande kostnader.

3.2 Konsekvenser för personalen

Att grundkursen blir oavlönad kommer enligt gränsbevakningsväsendets åsikt inte att i någon större utsträckning påverka rekryteringen av studerande. En förfrågan till tidigare studerande visade att den lön som betalades under studietiden inte på ett avgörande

sätt påverkade benägenheten att söka sig till branschen.

De studerande på grundkursen kommer inte längre att utnämnas till en tjänst för den tid studierna pågår. Ändringen kommer att påverka utvecklingen av antalet årsverken inom gränsbevakningsväsendet i förhållande till det årliga antalet studerande.

3.3 Konsekvenser för myndigheterna

I och med att gränsbevakningsväsendets register för tillstånds- och övervakningsärenden indelas i två olika register förbättras myndigheternas verksamhetsförutsättningar, då all behövlig information står till buds för övervakningen.

3.4 Konsekvenser för jämställdheten mellan könen

Propositionen har inga direkta könsrelaterade konsekvenser och den leder inte heller till särbehandling av könen.

3.5 Samhälleliga konsekvenser

Propositionen får konsekvenser för de studerandes ställning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. I fråga om de studerandes rättigheter och skyldigheter föreslås mera detaljerade bestämmelser.

4 Beredningen av propositionen

Propositionsutkastet har utarbetats på inrikesministeriets gränsbevakningsavdelning som en del av projektet för revidering av gränsbevakningslagstiftningen. Som stöd för arbetet tillsatte inrikesministeriet den 5 september 2012 en arbetsgrupp. Representerade i arbetsgruppen var inrikesministeriet, justitieministeriet, Polisstyrelsen och Tullen. Gränsbevakningsväsendets personalorganisationer hade en gemensam representant i arbetsgruppen.

Arbetsgruppen sammanträdde sex gånger. På grund av den snäva tidtabellen och det omfattande propositionsutkastet hade arbetsgruppen inte tid att behandla hela propositionsutkastet grundligt. Utkastet färdigställdes som tjänstearbete.

Inrikesministeriet bad 84 myndigheter, organisationer och sammanslutningar lämna yttranden om utkastet till regeringens proposition med förslag till justering av gränsbevakningslagstiftningen. Sammanlagt 42 myndigheter och andra aktörer lämnade yttranden. Dessutom meddelade 9 remissinstanser att de inte kommer att yttra sig om utkastet. En sammanställning av yttrandena har publicerats på adressen www.intermin.fi.

Efter remissomgången indelades propositionsutkastet i två delar, varav denna proposition är den första. Den andra propositionen kommer att överlämnas senare. Yttranden om lagförslagen i denna proposition har lämnats av justitieministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriets räddningsavdelning, inrikesministeriets polisavdelning, finansministeriet, Ålands förvaltningsdomstol, Ålands landskapsregering, Nödcentralsverket, Polisyrkeshögskolan, Uleåborgs förvaltningsdomstol, dataombudsmannens byrå, Skatteförvaltningen, Löntagarorganisationen Pardia, Befälsförbundet rf, Gränssäkerhetsunionen rf, Finlands Polisorganisationers Förbund rf och Officersförbundet rf. Dessutom behandlades propositionsutkastet våren 2013 i gränsbevakningsväsendets samarbetsförfarande.

I yttrandena ansågs de föreslagna ändringarna huvudsakligen vara värda att understöda. De ändringsförslag som framförs i yttrandena har huvudsakligen beaktats i propositionen.

Ordalydelsen i bestämmelsen om förflyttning av tjänstemän till en annan uppgift har preciserats på basis av yttrandena. På grund av finansministeriets yttrande har besvärsrätten över förflyttning av en tjänsteman till en annan uppgift inte utsträckts till alla förflyttningsbeslut. Besvärsrätten föreslås gälla endast förflyttningar som tjänstemannen inte har samtyckt till.

Dessutom har grunderna för förlust av studierätt och avbrytande av studierna för en bestämd tid för en studerande vid Gräns- och sjöbevakningsskolan preciserats, liksom också bestämmelserna om behandling av känsliga uppgifter om personer som ansöker om att bli antagna som studerande och studerande. Med anledning av Polisyrkeshögskolans yttrande har de förpliktelser och begränsningar

preciserats som ställs på studerandena enligt Gräns- och sjöbevakningsskolans instruktion.

De ändringsförslag som inte har beaktats beskrivs i det följande.

Ålands landskapsregering föreslog preciseringar i 2 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning, som berör gränstrupperna. I paragrafen föreslås endast en teknisk hänvisningsändring.

Ålands landskapsregering föreslog att i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning görs ett tillägg att i motsvarighet till 30 § 22 punkten i självstyrelselagen för Åland landskapsregeringen borde höras, om enheter eller funktioner vid gränsbevakningsväsendet indras i landskapet. Förslaget förverkligade inte, för om hörande av landskapsregeringen i förvaltningsärenden föreskrivs i självstyrelselagen för Åland.

Åbo förvaltningsdomstol ansåg att förfarandet med begäran om omprövning borde utsträckas att gälla sådana beslut om förflyttning till en annan tjänst eller uppgift som avses i 14 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning. Det ansågs inte möjligt att i detta sammanhang utreda frågan om förfarandet med begäran om omprövning lämpligen kunde tillämpas på beslut om tjänsteförhållanden.

Löntagarorganisationen Pardia och Gräns-säkerhetsunionen rf motsatte sig förslaget att en tjänsteman ska kunna förflyttas till en uppgift med lägre svårighetsgrad. Officersförbundet rf konstaterade att det kan godkännas förfarandet endast om en tjänsteman bevisligen inte klarar av sina uppgifter. I samband med andra förflyttningar får den fasta lönen inte sänkas. Befälsförbundet rf ansåg att en tjänsteman inte utan skäl som beror på tjänstemannen själv får flyttas till en uppgift med lägre svårighetsgrad.

Löntagarorganisationen Pardia, Gräns-säkerhetsunionen rf och Finlands Polisorganisationers Förbund rf ansåg att de studiesociala förmånerna för de studerande på grundkursen för gränsbevakare innebär en avsevärd försämring.

Befälsförbundet rf föreslog att bestämmelsen om tjänstgöringsförbindelse skulle gälla endast grundutbildningen och grundkursen vid Gräns- och sjöbevakningsskolan och inte alla studier som bedrivs med stöd av urvals-

prov. Förslaget har till denna del preciserats så att någon tjänstgöringsförbindelse inte skulle krävas i samband med utbildning som är kortare än två månader.

Enligt Polisyркeshögskolans åsikt är det skäl att i lagen eller i statsrådets förordning föreskriva om omfattningen av grundkursen för gränsbevakare eller åtminstone om dess minimiomfattning. Det föreslås att i Gräns- och sjöbevakningsskolans instruktion föreskrivs om utbildningens omfattning och längd. Gränsbevakningsväsendet ordnar inte utbildning med inriktning på yrkesexamina, vilket innebär att de yrkesinriktade studierna klassificeras som fortbildning.

Ålands landskapsregering ansåg att studierna på Gräns- och sjöbevakningsskolan borde kunna avbrytas för en bestämd tid om högst tre års tid på grund av orsaker som anknyter till hemvårdsstödet. I propositionen beslöt man att kvarhålla den nuvarande bestämda tiden om högst två år.

5 Samband med andra propositioner

Riksdagen behandlar som bäst regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet samt vissa lagar som har samband med dem (RP 66/2012 rd). I den lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet som ingår i propositionen föreslås ändringar delvis i samma bestämmelser som föreslås bli ändrade i denna proposition. Det är skäl att under riksdagsbehandlingen samordna de ändringsförslag som ingår i propositionerna.

Riksdagen behandlar som bäst regeringens proposition med förslag till lag om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten och till vissa lagar som har samband med den (RP 30/2013 rd). Propositionen har betydelse för den ändring av 31 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning som föreslås i denna proposition, vilket det är skäl att beakta i samband med riksdagsbehandlingen.

Riksdagen behandlar som bäst regeringens proposition med förslag till lag om säker-

hetsutredningar (RP 57/2013 rd). I den ändring av 26 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning som föreslås i denna proposition hänvisas till den nuvarande lagstiftningen om säkerhetsutredningar. Det mest ändamålsenliga vore att samordna propositionerna under riksdagsbehandlingen.

I en regeringsproposition som kommer att lämnas till riksdagen för behandling föreslås en ändring av inkomstkattelagen (1535/1992) genom bland annat en reglering av skattefriheten gällande de studiesociala och de övriga förmånerna för de studerande på grundkursen för gränsbevakare.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning

1 kap. Allmänna bestämmelser

2 §. *Gränstrupper.* I paragrafen uppdateras hänvisningen till den nya värnpliktslagen (1438/2007).

2 kap. Gränsbevakningsväsendets förvaltning och personal samt tjänstemännens särskilda rättigheter och skyldigheter

3 §. *Gränsbevakningsväsendet, chefen och förvaltningsenheterna.* I paragrafens 1 mom. föreslås en teknisk ändring som gäller Gräns- och sjöbevakningsskolan.

5 §. *Inrikesministeriets uppgifter inom gränsbevakningsväsendet.* Enligt 3 § 1 mom. i lagen om behörighet vid placering av statliga enheter och funktioner (362/2002) är det ministerium som saken gäller behörigt vid placeringorten för statens centralförvaltningsenheter och sådana statliga funktioner som sköts på riksnivå eller centraliserat. Enligt 3 § 2 mom. i den nämnda lagen kan vederbörande ministerium i sådana fall som det anser vara viktiga förbehålla sig den beslutanderätt som ministeriet underställda ämbetsverk har i fråga om indragning eller nedskärning av regionala eller statliga enheter och funktioner.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. avgör inrikesministern ärenden som gäller indragning eller nedskärning av regionala och lokala enheter och funktioner inom gränsbevakningsväsendet. Till åtskillnad från 3 § 2 mom. i lagen om behörighet vid placering av statliga enheter och funktioner är ministerns beslutanderätt inte kopplad till hur viktigt ärendet är. Bestämmelsen är ovillkorlig till sin utformning och ger sålunda inte

ministeriet eller gränsbevakningsväsendet prövningrätt i ärendet.

I motiveringen till paragrafens 2 mom. definieras inte heller närmare vad som avses med funktioner. Begreppet funktion har sålunda inte t.ex. sammankopplats med om funktionen är riksomfattande, regional eller lokal. Det kan inte heller anses ha någon betydelse vem som ursprungligen inrättat funktionen.

Inom gränsbevakningsväsendet fattas regelbundet beslut om överföringar, sammanslagningar och indragningar av gränsbevakningsväsendets funktioner och enheter. En del av dessa är mindre betydande och baserade t.ex. på operativa effektivitetssynpunkter. Sådana beslut kan gälla t.ex. indragning av en viss operativ funktion eller sammanslagning av regionalt närstående enheter.

I de fall som nämns ovan är det av ekonomiskt eller samhälleligt viktiga skäl inte motiverat att beslutsfattaren alltid är inrikesministern. Chefen för gränsbevakningsväsendet bör kunna avgöra sådana frågor gällande indragning eller nedskärning av regionala och lokala enheter och funktioner som inte är viktiga från ekonomisk eller samhällelig synpunkt. Det föreslås därför att momentets ordalydelse justeras. Inrikesministern ska emellertid alltid om han eller hon så önskar ha rätt att förbehålla sig avgörandet av ett ärende.

7 §. *Beslut av republikens president i militära kommandomål inom gränsbevakningsväsendet.* Enligt paragrafens 2 mom. fattar republikens president utom statsrådet beslut i militära kommandomål som gäller gränsbevakningsväsendet på föredragning av inrikesministern. När ett sådant ärende föredras har statsministern rätt att vara närvarande och uttala sin uppfattning om ärendet. Enligt paragrafens 3 mom. kan presidenten på eget initiativ eller på framställning av inrikesministern överföra ett militärt kommandomål för att avgöras av presidenten i statsrådet. Presidenten beslutar då om målet på före-

dragning av inrikesministern utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande.

Det föreslås att i paragrafen nämns att chefen för gränsbevakningsväsendet ska ha rätt att vara närvarande och uttala sin uppfattning vid en s.k. kabinettföredragning som avses i 2 mom. och vid en sådan föredragning i statsrådet som avses i 3 mom. Motsvarande bestämmelser ingår i 32 § 1 och 3 mom. i lagen om försvarsmakten (551/2007) där det föreskrivs att kommandören för försvarsmakten har rätt att närvara och uttala sin uppfattning om saken vid en kabinettföredragning när föredragande är försvarsministern samt vid behandling av ett ärende som har överförts till statsrådet av presidenten.

9 §. Tjänsterna vid gränsbevakningsväsendet. Enligt den gällande paragrafens 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om rätt för chefen för gränsbevakningsväsendet att inrätta, ändra och dra in tjänster vid gränsbevakningsväsendet samt om rätten att placera och flytta tjänster inom gränsbevakningsväsendet.

I lagens 14 § föreskrivs om de förutsättningar under vilka en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet är skyldig att övergå till en annan tjänst eller uppgift inom gränsbevakningsväsendet. I 25 § i statsrådets förordning om gränsbevakningsväsendet föreskrivs närmare om förflyttning av tjänstemän. Om inte något annat föreskrivs fattar chefen för respektive förvaltningsenhet beslut om förflyttning av en tjänsteman inom förvaltningsenheten inom ramen för gränsbevakningsväsendets detaljerade sammansättning. Staben för gränsbevakningsväsendet fattar beslut om förflyttning av en tjänsteman från en förvaltningsenhet till en annan. Statsrådet beslutar dock om förflyttning av en tjänsteman som statsrådet har förordnat till sin uppgift och chefen för gränsbevakningsväsendet om förflyttning av en tjänsteman som chefen för gränsbevakningsväsendet har förordnat till sin uppgift.

En tjänsteman som blir utnämnd till en tjänst inom gränsbevakningsväsendet kvarstår enligt huvudregeln i samma tjänst men kan enligt lagens 14 § flyttas till en annan uppgift vid samma eller en annan förvaltningsenhet. Med tanke på en effektiv förvaltning av gränsbevakningsväsendets personal-

resurser är det inte ändamålsenligt att en person som förflyttas från en förvaltningsenhet till en annan också övergår till en annan tjänst vid den andra förvaltningsenheten. Från administrativ synpunkt är det ändamålsenligare att en sådan person kvarstår i samma tjänst under hela den tid som han eller hon är i gränsbevakningsväsendets anställning och förflyttas till en annan uppgift enligt huvudregeln.

Av den gällande paragrafens 2 mom. följer av att staben för gränsbevakningsväsendet inte kan förflytta en tjänsteman och dennes tjänst från en förvaltningsenhet till en annan, utan beslutet om förflyttningen eller placeringen ska fattas av chefen för gränsbevakningsväsendet också i fråga om personer som förflyttas av staben för gränsbevakningsväsendet. Av denna anledning föreslås det att momentets ordalydelse förtydligas.

I och med den föreslagna ändringen av paragrafens 2 mom. skulle 19 § 2 mom. i statsrådets förordning om gränsbevakningsväsendet ändras så att staben för gränsbevakningsväsendet ska besluta om flyttning och placering av tjänster vid förvaltningsenheter. I fråga om tjänster som besätts av statsrådet eller chefen för gränsbevakningsväsendet ska befogenheten att flytta tjänster och placera dem vid förvaltningsenheter kvarstå hos chefen för gränsbevakningsväsendet.

14 §. Förflyttning av en tjänsteman till en annan tjänst eller uppgift. Det föreslås att paragrafens 1 mom. preciseras så att en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet är skyldig att övergå till en sådan uppgift som i gränsbevakningsväsendets personalsammansättning normalt sköts av en tjänsteman med samma utbildning. I detta sammanhang föreslås i förhållande till den gällande lagen inga ändringar i grunderna för skyldigheten att övergå till en annan uppgift.

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet kan överföras till en annan tjänst eller uppgift, utöver vad som i statstjänstemannalagen (750/1994) föreskrivs om arbetsledningens rätt att ändra en tjänstemans uppgifter och förordna tjänstemannen till andra uppgifter. Förfarandet innebär mera omfattande möjligheter att förflytta en tjänsteman än vad som nämns ovan, inklusive förflytt-

ning av tjänstemannen till en annan tjänstgöringsort utan dennes samtycke.

Praxis är den att en vakant tjänst eller uppgift trots skyldigheten att övergå till en annan tjänst ska tillsättas bland sökande som anmält intresse (militära uppgifter) eller på basis av ansökningsförfarandet enligt statstjänstemannalagen (civila tjänster och uppgifter).

År 2012 förflyttades sammantaget 247 tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet till andra uppgifter utifrån den flyttningsskyldighet som avses i 14 § 1 mom. Av dessa tjänstemän samtyckte 224 tjänstemän till förflyttningen, medan 23 tjänstemän inte gjorde det.

Avsikten med gränsbevakningsväsendets långsiktiga karriär- och personalplanering är dels att säkerställa att till gränsbevakningsväsendets uppdrag alltid kan förordnas yrkeskunnig och tillräckligt erfaren personal och dels att gränsbevakningsväsendets anställda i första hand ska övergå till högre uppgifter eller uppgifter som är på samma nivå som tidigare.

Enligt tidigare praxis ska det vara möjligt att också utan en tjänstemans samtycke förflytta tjänstemannen till en annan uppgift vid gränsbevakningsväsendet som kan skötas med en utbildning som motsvarar den som tjänstemannen har fått. Ändringsbehovet är en följd av högsta förvaltningsdomstolens beslut (HFD:2013:5) där domstolen konstaterar att nuvarande praxis inte ger rätt att förflytta en tjänsteman till en uppgift med lägre svårighetsgrad.

Det ska vara möjligt att förflytta en tjänsteman till en annan uppgift som kan skötas med en utbildning som motsvarar den som tjänstemannen fått t.ex. under en vid gränsbevakningsväsendet i en militär tjänst anställd tjänstemans karriär, för att gränsbevakningsväsendets lagstadgade uppgifter ska kunna utföras så säkert och effektivt som möjligt. Den som tjänstgör i en militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet ska under sin karriär kunna förvärva ett brett spektrum av kunskaper om och erfarenheter av funktionerna inom området. Detta är möjligt endast för en tjänsteman som tjänstgör i olika uppgifter inom gränsbevakningsväsendet. I en sådan relativt liten organisation som gränsbevakningsväsendet är det inte alltid möjligt att förflytta en tjänsteman till en lika krävande

uppgift. Tjänstemannen ska dock förflyttas mellan uppgifter som dennes utbildning omfattar.

En tjänsteman måste kunna förflyttas till en annan uppgift som kan skötas med en utbildning som motsvarar den som tjänstemannen har fått också då tjänstemannen av någon orsak som beror på honom eller henne inte längre har förutsättningar att sköta sin nuvarande uppgift. Tjänstemannen kan t.ex. uppträda på ett sådant sätt att han eller hon inte längre är lämplig att arbeta i uppgifter som förutsätter en gränsbevakningsmans befogenheter. Om tjänstemannens uppträdande inte är så klandervärdt att det förutsätter att tjänstemannen sägs upp, skiljs från tjänsteutövning för viss tid eller avhålls från tjänsteutövning, bör det vara möjligt att överföra tjänstemannen till uppgifter som han eller hon kan sköta utan en gränsbevakningsmans befogenheter. En sådan förflyttning är i allmänhet temporär och tjänstemannen ska förflyttas tillbaka till de tidigare uppgifterna så snart som befogenheterna kan återställas.

Det kan också vara fråga om att förflytta en tjänsteman till en uppgift vars svårighetsgrad enligt gränsbevakningsväsendets lönesystem är lägre. I synnerhet med tanke på sådana situationer är tjänstemannens lön enligt gränsbevakningsväsendets tjänstekollektivavtal skyddad på så sätt att lönen hålls på samma nivå i ett års tid efter förflyttningen. Om lönen inte under den tiden har stigit minst till nivån före förflyttningen, sjunker den efter året med en svårighetsklass.

I paragrafens 2 mom. föreslås inga ändringar.

Grundlagsutskottet har ansett att förbudet mot överklagande i anslutning till förflyttningssystemet står i rätt proportion bl.a. av den anledningen att en förflyttning kan gälla endast en tjänst på samma nivå eller en högre tjänst eller förflyttning till en uppgift med vederbörandes samtycke (t.ex. GrUU 40/1998, GrUU 29/2006 rd, GrUU 51/2006 rd och GrUU 51/2010 rd). Det föreslås att rätten att söka ändring i enlighet med det som anförs ovan i paragrafens 3 mom. ska utsträckas till att gälla sådana förflyttningar från en uppgift till en annan som tjänstemannen inte uttryckligen har samtyckt till. Rätten att söka ändring gäller nu endast sådana för-

flyttningar till en tjänst eller uppgift, som innebär att tjänstgöringsorten ändras. Andra beslut om förflyttning till en annan tjänst eller uppgift eller om förordnande till en uppgift får fortfarande inte överklagas genom besvär.

Det föreslås att till bestämmelsen om överklagande fogas ett omnämnande om besvärstillstånd till högsta förvaltningsdomstolen. Förvaltningsdomstolens beslut kan via förfarandet med besvärstillstånd överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Förflyttningsbeslut kan verkställas omedelbart, om besvärsmyndigheten inte bestämmer något annat.

15 §. Gränsbevakningsmän. Enligt paragrafens 1 mom. är gränsbevakningsmän sådana tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet som fått den utbildning för gränsbevakningsmän om vilken föreskrivs genom förordning av statsrådet och som förordnats till gränsbevakningsmän av chefen för förvaltningsenheten. Av ordalydelsen följer att då en tjänsteman förflyttas eller övergår till en annan förvaltningsenhet ska han eller hon på nytt förordnas till gränsbevakningsman. Förfarandet är inte ändamålsenligt i fråga om administrationen av anställningsförhållandet. Det föreslås därför att bestämmelsen ändras så att förvaltningsenhetens chefs förordnande till gränsbevakningsman står fast trots förflyttningen till en annan förvaltningsenhet.

I paragrafens 2 mom. föreslås inga ändringar.

Det föreslås att paragrafens 3 mom. stryks eftersom de som studerar på Gräns- och sjöbevakningsskolans grundkurs inte längre i fortsättningen kommer att studera som utnämnda till en gränsbevakartjänst för viss tid och att de sålunda inte heller kommer att ha gränsbevakningsmans befogenheter.

20 a §. Skiljande av en gränsbevakningsman från tjänsteutövning för viss tid. Enligt denna paragraf kan en gränsbevakningsman som bryter mot eller åsidosätter sin tjänsteplikt, om en varning inte kan anses vara tillräcklig, som disciplinstraff skiljas från tjänsteutövning för en tid av minst en och högst sex månader.

Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att inrikesministeriet ska fatta beslut om skiljande från tjänsteutövning också när det

är fråga om en tjänsteman som utnämns av republikens president.

Motsvarande bestämmelser ingår i 48 § 2 mom. i lagen om försvarsmakten. Enligt bestämmelsen beslutar försvarsministeriet om skiljande från tjänsteutövning när det är fråga om att republikens president eller statsrådet har utnämnt en yrkesmilitär. Avsikten med ändringen är att jämställa officerare som tjänstgör vid gränsbevakningsväsendet med officerare som tjänstgör i försvarsmakten och att utsträcka gränsbevakningsväsendets disciplinära åtgärd, dvs. skiljande från tjänsteutövning för viss tid, också till personer som tjänstgör som officerare.

23 §. Uniform. I denna paragraf föreskrivs om användning av militäruniform som gränsbevakningsväsendets uniform. För tydlighetens skull föreslås att paragrafen ändras så att i den föreskrivs om gränsbevakningsväsendets uniform utan hänvisning till begreppet militäruniform. Dessutom föreslås en precisering av ordalydelsen när det gäller befogenheten att utfärda förordning om gränsbevakningsmäns emblem. Bestämmelser om de undantag i fråga om användningen av gränsbevakningsväsendets uniform som chefen för gränsbevakningsväsendet beviljar andra än tjänstemän som tjänstgör i en militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet finns samlade i 4 mom. De föreslagna ändringarna är av teknisk karaktär.

3 kap. **Utbildning, undervisning och forskning vid gränsbevakningsväsendet**

25 §. Utbildning och undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. Det föreslås att hänvisningen i paragrafens 2 mom. till förordningen om försvarshögskolan ändras till en hänvisning till lagen om Försvarshögskolan där det föreskrivs om utbildningsprogram för officerare samt om studier som leder till påbyggnadsexamen och om fortbildning.

I paragrafens 1 och 3 mom. samt i rubriken föreslås smärre språkliga justeringar.

25 a §. Allmän organisering av utbildning och forskning inom gränsbevakningsväsendet. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf vars 1 mom. motsvarar nuvarande 26

§. I paragrafens ordalydelse föreslås en liten språklig justering.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om Gräns- och sjöbevakningsskolans instruktion. I den föreskrivs om utbildningens och undervisningens varaktighet och omfattning samt om utbildnings- och undervisningsarrangemangen, dvs. om examensfordringar och läroämbeten, om förfarandet för antagning av studerande och om grunderna för bedömning av studieresultat. Detta är motiverat av den anledningen att grundkursen för gränsbevakare inte resulterar i en särskild examen utan i behörighet för en gränsbevakartjänst. Gränsbevakningsväsendet ordnar inte utbildning med inriktning på yrkesexamina, vilket innebär att de yrkesinriktade studierna klassificeras som fortbildning.

Vidare föreskrivs i instruktionen om de studerandes ställning och uppförande samt om den inre ordning som den militära ordningen förutsätter, om de studerandes fritid, ledigheter och frånvaro, om användning av Gräns- och sjöbevakningsskolans lokaler och egendom samt om förpliktelser i anslutning till upprätthållandet av beredskapen, exempelvis om jourtjänst.

Enligt statsrådets förordning om gränsbevakningsväsendet godkänner chefen för Gräns- och sjöbevakningsskolan undervisningsplanerna vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. En motsvarande bestämmelse föreslås i 3 mom.

25 b §. *Studerande vid Gräns- och sjöbevakningsskolan.* Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf där det föreskrivs om studerande vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. Med studerande avses personer som avlägger grundkursen för gränsbevakare och andra som studerar vid Gräns- och sjöbevakningsskolan.

25 c §. *Undervisnings- och examensspråk.* Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf som huvudsakligen motsvarar statsrådets förordning om gränsbevakningsväsendet. Gräns- och sjöbevakningsskolans undervisnings- och examensspråk ska enligt förslaget vara finska eller svenska. En studerande har enligt förslaget rätt att i samband med antagningen och i prov använda antingen finska eller svenska. Lärdomsprovet skrivs antingen på finska eller på svenska. Gräns- och sjöbe-

vakningsskolan kan besluta att i undervisningen och vid avläggande av kunskapsprov får användas också något annat språk.

25 d §. *Studerandes tystnadsplikt och tystnadsrätt.* Det föreslås att till lagen fogas denna nya paragraf som med en precisering motsvarar bestämmelserna i statsrådets förordning om gränsbevakningsväsendet. Enligt paragrafen gäller i fråga om Gräns- och sjöbevakningsskolans studerandes tystnadsplikt och tystnadsrätt vad som föreskrivs i 17 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning.

25 e §. *Studerandes användning av uniform.* Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf som kompletterar 23 § och där det föreskrivs att studerande på grundkursen för gränsbevakare ska använda gränsbevakningsväsendets uniform då de deltar i utbildningen. Användningen av uniform sammanhänger med den militära ordning som upprätthålls vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. Uniformen är viktig med tanke på den militära ledningen, eftersom dess emblem bl.a. anger bärarens militära grad och gör det möjligt att snabbt dra slutsatser om befälsförhållandena.

26 §. *Antagning till grundkursen för gränsbevakare.* I gällande 26 § föreskrivs om utbildning och forskning inom gränsbevakningsväsendet. Motsvarande bestämmelser föreslås i nya 25 a §.

I förslaget till 26 § föreskrivs om antagning till grundkursen för gränsbevakare. Gräns- och sjöbevakningsskolan antar studerande till grundkursen för gränsbevakare. Vid antagningen ska beaktas att syftet med utbildningen är att ge kompetens för utnämning till gränsbevakartjänst. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan till grundkursen antas en person som har blivit godkänd i urvalsprovet. Dessutom krävs att personen är finsk medborgare och har fullgjort väpnad värnplikt eller frivillig militärtjänst för kvinnor. Vidare krävs att personen i fråga har avlagt studentexamen, gymnasiets lärokurs eller minst andra stadiets yrkesexamen och att personen till sitt hälsotillstånd och också annars är lämplig att på behörigt sätt fullgöra uppgifter inom gränsbevakningsväsendet. Personen i fråga ska också ha körrätt minst för fordon av klass B. Kravet på fullgjord

värnplikt gäller enligt 2 mom. inte personer som har åländsk hembygdsrätt enligt självstyrelselagen för Åland.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ska den som ansöker om att bli antagen till grundkursen för gränsbevakare, på det sätt som Gräns- och sjöbevakningsskolan bestämmer ge Gräns- och sjöbevakningsskolan de uppgifter om sitt hälsotillstånd som behövs för bedömning av om han eller hon kan antas som studerande. Enligt paragrafens 4 mom. ska staben för gränsbevakningsväsendet fastställa urvalsprovets kriterier för synförmåga, färgseende och hörsel förmåga. Den som antas till utbildningen ska på basis av den hälsokontroll som ingår i urvalsprovet vara lämplig för gränsbevakaryrket. Sökande med en sjukdom som sänker eller begränsar arbetsförmågan antas inte till utbildningen.

Enligt paragrafens 5 mom. ber Gräns- och sjöbevakningsskolan dem som vill bli antagna till grundkursen för gränsbevakare genomgå en sådan säkerhetsutredning som avses i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002). Enligt den sist nämnda lagen kan en säkerhetsutredning göras i fråga om den som söker en tjänst eller ett uppdrag, ska anställas eller antas till utbildning eller sköter en tjänst eller ett uppdrag. En säkerhetsutredning förutsätter att den som utredningen gäller har gett sitt skriftliga samtycke till utredningen i förväg. I 8 § i lagen om säkerhetsutredningar nämns vilka registeruppgifter som får användas för säkerhetsutredningar. Registeruppgifter som får användas i detta sammanhang är bl.a. informationssystemet för polisärenden, polisens informationssystem för förvaltningsärenden, skyddspolisens funktionella informationssystem samt straffregistret.

26 a §. Deltagande i annan utbildning. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf om deltagande i annan utbildning än grundkursen för gränsbevakare. Liksom enligt gällande 27 § kan en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet förordnas att delta i undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. Studierna vid Gräns- och sjöbevakningsskolan avläggs som tjänsteuppdrag, med undantag för grundkursen för gränsbevakare.

26 b §. Studerandes övriga uppgifter. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf

som delvis motsvarar 44 § i statsrådets förordning om gränsbevakningsväsendet. Bestämmelsen lyfts upp till lagnivå.

Enligt 1 mom. ska en grundkursstuderande på förordnande av staben för gränsbevakningsväsendet utföra även andra uppgifter än övningar som ingår i utbildningen, om det är nödvändigt för skötseln av allvarliga specialsituationer som hör till gränsbevakningsväsendets ansvarsområde. En förutsättning är att personen i fråga har tillräcklig utbildning för att utföra uppdrag på ett ändamålsenligt sätt med beaktande av deras rättssäkerhet som är föremål för åtgärderna samt arbetarskyddet. De studerande utgör en beaktansvärd reserv som kan behövas t.ex. i samband med omfattande och svårkontrollerbar invandring eller allvarliga sjöräddningsfall.

De befogenheter som eventuellt behövs i sådana fall som avses i paragrafens 1 mom. kan härledas från gränsbevakningslagens 35 § 2 mom. där det föreskrivs om sådana personers befogenheter som bistår en gränsbevakningsman.

26 c §. Studerandes studiesociala förmåner. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf där det föreskrivs om studiesociala förmåner för studerande på grundkursen för gränsbevakare. För närvarande utnämns grundkursstuderande till en gränsbevakartjänst för viss tid. Under studietiden betalas till de studerande lön enligt lönesystemet för gränsbevakningsväsendet. De studerande är också berättigade till kostnadsfri inkvartering, men de betalar för måltiderna.

Förslaget innebär att de som studerar på grundkursen för gränsbevakare inte kommer att stå i tjänsteförhållande till gränsbevakningsväsendet. Enligt paragrafens 1 mom. ska för studerande på grundkursen för gränsbevakare under studietiden ordnas inkvartering, måltider och kläder, hälsovård samt studie- och övningsmaterial.

Enligt paragrafens 2 mom. kan till studerande på grundkursen för gränsbevakare som kostnadsersättning betalas dagtraktamente som utgör minst 46 procent av gällande hel dagtraktamente för statstjänstemän. Dessutom har en studerande enligt 3 mom. rätt att för varje hel studiekalendermånad få minst två av staten bekostade resor (resebiljetter) mellan studieorten och hem- eller boningsor-

ten i Finland. Resor till eller från utlandet ersätts endast om den studerande är varaktigt bosatt utomlands.

Gräns- och sjöbevakningsskolan ska enligt förslaget svara för att grundkursstuderande får kostnadsfri hälsovård till den del som vårdbehovet har uppkommit under studietiden och den studerande inte är berättigad till kostnadsersättning på någon annan grund. Sådana tjänstemän inom gränsbevakningsväsendet som får utbildning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan omfattas av sin egen förvaltningsenhets företagshälsovård. Av denna anledning är det skäl att i 4 mom. föreskriva om ordnande av hälsovård och om kostnadsersättning endast i fråga om grundkursstuderande.

Avgiftsfritt uppehälle, dagtraktamente, resekostnadsersättning eller andra studiesociala förmåner enligt paragrafen, exempelvis kostnadsfri hälsovård, ska inte räknas som skattepliktig inkomst. Avsikten är att skattefriheten ska föreskrivas i inkomstskattelagen.

Enligt lagens övergångsbestämmelse ska de som studerar på en grundkurs som pågår när lagen träder i kraft fortsätta sina studier enligt de för närvarande gällande bestämmelserna. De nya bestämmelserna ska sålunda gälla studerande på den grundkurs som börjar i januari 2004. Grundkursen 2013 avslutas i februari 2014. Om en studerande på 2013 års grundkurs inte har slutfört sina studier med kursen, övergår den studerande till att fortsätta sina studier enligt denna lag i början av år 2017.

I lagen om Försvarshögskolan och i försvarsministeriets förordning om de förmåner som avses i lagen om Försvarshögskolan (1125/2008) föreskrivs om studiesociala förmåner för studerande som bedriver studier som leder till kandidatexamen i militärvetenskaper vid Gräns- och sjöbevakningsskolan.

Med stöd av lagförslagets 36 § 3 mom. kan genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om studiesociala förmåner för studerande på grundkursen för gränsbevakare.

27 §. Tjänstgöringsförbindelse. Det föreslås att bestämmelserna i paragrafens 1 mom. om gränsbevakningsväsendets tjänstemäns deltagande i undervisning vid Gräns- och

sjöbevakningsskolans undervisning överförs till nya 26 a §.

I bestämmelserna om tjänstgöringsförbindelse föreslås vissa tekniska justeringar eftersom det för närvarande föreskrivs i 29 § i lagen om Försvarshögskolan om sådana tjänstgöringsförbindelser som krävs i samband med försvarsmaktens utbildning.

Enligt ordalydelsen i den gällande lagens 27 § 2 mom. ska den studerande ge en skriftlig förbindelse innan studierna inleds. Enligt förslaget ska den studerande ge en tjänstgöringsförbindelse i början av studierna, dvs. under de första studieveckorna. I praktiken brukar studerande ofta avbryta studierna och lämna studieplatsen just under de första veckorna. Enligt den gällande lagen ska ett beslut om ersättning för utbildningskostnaderna fattas, även om endast ringa kostnader för studierna har hunnit uppkomma.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska i fortsättningen krävas tjänstgöringsförbindelse för att få delta i sådan minst två månaders utbildning till vilken man godkänns på basis av urvalsprov. Det finns ingen anledning att ersätta kostnaderna för kortare utbildning.

Paragrafens gällande 3 mom. blir 2 mom., och i det föreslås vissa tekniska ändringar.

Enligt lagförslagets nya 3 mom. ska Gräns- och sjöbevakningsskolan besluta om ersättningen om den studerande avbryter studierna eller om studierna avbryts av någon yttre orsak. Förvaltningsenheten ska fatta motsvarande beslut då en tjänsteman säger upp sig eller blir uppsagd.

Enligt gällande 4 mom. får i beslut som avses i paragrafen sökas ändring på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I 29 § föreslås bestämmelser om begäran om omprövning och besvärstillstånd.

Enligt paragrafens nya 4 mom. får ersättningen drivas in utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet om skatter och avgifter (706/2007).

Det föreslås att paragrafens rubrik ändras i överensstämmelse med paragrafens nya innehåll.

27 a §. Drogtestning. Till lagen fogas en ny paragraf om drogtestning. Enligt nuvarande praxis kan en person inte bli antagen till grundkursen för gränsbevakare om ett drog-

test visar att han eller hon använt olagliga droger. Praxisen har baserats på lagens 10 §, enligt vilken den som utnämns till en tjänst vid gränsbevakningsväsendet ska ha oklanderliga levnadsvanor och vara pålitlig.

Enligt statstjänstemannalagens 8 b § är en förutsättning för utnämning till en tjänst att en person som har sökt eller anmält sig till den är skyldig att på begäran av myndigheten lämna upplysningar om sina förutsättningar att sköta tjänsten med hänsyn till hälsan samt dessutom vid behov deltar i kontroller och undersökningar för bedömning av saken. Den som söker eller har anmält sig till en tjänst kan som en förutsättning för utnämning till tjänsten åläggas att lämna intyg över narkotikatest i de situationer som avses i 7 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004).

I fortsättningen kommer de som studerar på grundkursen för gränsbevakare inte att utnämnas till en gränsbevakartjänst för viss tid, vilket innebär att tjänstemannalagens 8 b § inte längre gäller dem. Av denna anledning är det skäl att i lagen ta in en ny bestämmelse om drogtestning som en förutsättning för att bli antagen till grundkursen. Också personer som ska antas till Försvarshögskolan måste delta i drogtest enligt 30 § i lagen om Försvarshögskolan. Drogtest används också i samband med polisens och räddningsväsendets utbildning. Målet är att de personer ska vara drogfria som värnar om andra personers säkerhet och den allmänna säkerheten.

Drogtestning kan utföras också medan grundkursen för gränsbevakare pågår och under arbetspraktik i anslutning till grundkursen. Utgångspunkten för drogtestning medan grundkursen pågår är att den studerande samtycker till att testas. Om en studerande som gett sitt samtycke vägrar bli drogtestad eller om den studerande inte i något skede ger sitt samtycke kan han eller hon förordnas bli drogtestad. En förutsättning är då att det finns grundad anledning att misstänka att den studerande är drogpåverkad. En misstanke innebär dock inte att misstanken måste bevisas, utan misstanken kan t.ex. vara grundad på skolpersonalens iakttagelser om den studerandes uppträdande.

Drogtestet visar om en studerande har använt alkohol, droger eller läkemedel. På basis av testresultatet ger en läkare Gräns- och sjö-

bevakningsskolan ett utlåtande om den studerandes förutsättningar att klara sina studier.

Vägran av att bli drogtestad eller om testresultatet är positivt kan detta leda till att den sökande inte blir antagen till grundkursen för gränsbevakare. En garanti för rättssäkerheten i sådana situationer är att han eller hon kan begära omprövning hos staben för gränsbevakningsväsendet och överklaga beslutet med anledning av begäran om omprövning hos förvaltningsdomstolen. Också en studerande som förordnats bli drogtestad kan begära omprövning. Om en studerande vägrar låta sig drogtestas eller testas positivt medan grundkursen för gränsbevakare pågår, kan detta leda till att den studerande i enlighet med lagförslagets 28 § förlorar sin studierätt.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. ska uppgifter från drogtest betraktas som uppgifter om hälsotillstånd. En legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården får till Gräns- och sjöbevakningsskolan överlämna skriftliga testresultat. I lagförslagets 28 c § föreskrivs om hantering av uppgifter om hälsotillstånd vid Gräns- och sjöbevakningsskolan.

27 b §. Studietid samt senareläggning och avbrytande av studier. Det föreslås att till lagen fogas denna nya paragraf som med vissa ändringar motsvarar statsrådets förordning om gränsbevakningsväsendet. Enligt paragrafen ska studierna slutföras inom den maximitid som anges i undervisningsplanen. Bestämmelser om fastställande av undervisningsplanen finns i den föreslagna 25 a §.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan Gräns- och sjöbevakningsskolan på ansökan av den studerande skjuta upp studierätten eller avbryta studierna för högst två år. Orsaken till avbrottet kan vara t.ex. graviditet och barnafödelse eller arbete utomlands i militära eller civila krishanteringsuppgifter. Också långvarig sjukdom kan vara orsak till avbrott i studierna på den studerandes eget initiativ. I annat fall kan ett sådant beslut fattas på basis av Gräns- och sjöbevakningsskolans ändamålsenlighetsprövning.

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan enligt 3 mom. på eget initiativ avbryta studierna för högst ett år åt gången på grund av att en studerande på grundkursen för gränsbevakare drabbas av en långvarig sjukdom eller om

den studerande inte med godkänt resultat kan genomföra sina studier i enlighet med undervisningsplanen. Studierna kan enligt förslaget avbrytas också för den tid den studerande är föremål för brottsundersökning eller av något vägande skäl som kan jämföras med de skäl som nämns ovan.

En förutsättning för avbrytande av studierna på grund av att den studerande är brottsmisstänkt är enligt förslaget att den studerande vid förundersökning är misstänkt för brott och att det, med beaktande av det misstänkta brottets art och hur grovt det är, är nödvändigt att avbryta studierna. Här avses t.ex. ett sådant misstänkt brott för vilket en studerande som dömts till straff kan förlora sin studierätt enligt 28 § i lagen.

Den tid under vilka studierna är avbrutna ska enligt 4 mom. inte räknas in i maximistudietiden.

28 §. Förlust av studierätt. Grunderna för förlust av studierätten preciseras genom att till 28 § 1 mom. fogas en ny 2 punkt enligt vilken Gräns- och sjöbevakningsskolan kan återkalla rätten för en studerande att delta i utbildningen och undervisning, om han eller hon i samband med ansökan till utbildningen har lämnat sådana felaktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit någon sådan omständighet om sig själv som hade utgjort hinder för antagningen.

Frågan om de som ansöker om att bli antagna till grundkursen för gränsbevakare är lämpliga för en gränsbevakartjänst bedöms med hjälp av intervjuer som ingår i urvalsförfarandet och genom en säkerhetsutredning. Säkerhetsutredningen ger inte ett hundra procentigt svar på frågan om en person eventuellt har en kriminell bakgrund eller annars är olämplig att sköta uppgifter inom gränsbevakningsväsendet. En eventuell kriminell bakgrund kan förbli oupptäckt i samband med säkerhetsutredningen, t.ex. då den som söker sig till utbildningen har begått ett brott utomlands och ärendet inte är slutbehandlat.

Det är nödvändigt att också en sådan senare uppdagad brottslig gärning som inte var känd då säkerhetsutredningen gjordes och som Gräns- och sjöbevakningsskolan inte hade kännedom om då lämpligheten för en gränsbevakartjänst bedömdes men som, om den varit känd, hade lett till att personen i fråga

inte hade kunnat antas till utbildningen, kan utgöra en grund för förlust av studierätten. I en sådan situation uppfyller den studerande inte längre grunderna för antagning till utbildningen.

Förlust av studierätt som en följd av den studerandes uppträdande preciseras i den nya 3 punkten. Enligt den kan en lagakraftvunnen dom för ett sådant brott som visar att han eller hon är olämplig för en tjänst inom gränsbevakningsväsendet vara en grund för förlust av studierätt. Den gällande 2 punkten blir 4 punkt. Enligt den kan ett uppträdande som har till syfte att äventyra förtroendet för att gränsbevakningsväsendets uppgifter utförs på behörigt sätt leda till förlust av studierätt, om en skriftlig varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd. Till denna del motsvarar bestämmelsen i sak 27 § i lagen om Försvärshögskolan.

Medan grundkursen för gränsbevakare pågår kan det uppkomma situationer som leder till att det inte längre finns några grunder för att fortsätta utbildningen. Den studerande kan t.ex. insjukna eller skada sig så svårt att det är helt klart att han eller hon inte kan arbeta som gränsbevakningsman efter utbildningen. En uttrycklig bestämmelse om detta föreslås i 1 mom. 5 punkten. En studerande kan förlora sin studierätt på grund av sitt hälsotillstånd endast om ändringen i hälsotillståndet är bestående eller långvarig.

Enligt gällande 28 § 1 mom. 3 punkten kan den förlora studierätten som vägrar genomgå drogtest som han eller hon är skyldig att delta i eller lämnar ett prov som utvisar missbruk av rusmedel. Denna punkt flyttas till 6 punkten i momentet och till den fogas också vägran att delta i en sådan hälsokontroll som avses i den föreslagna nya 28 b §.

Enligt den nya ordalydelsen i 1 mom. 7 punkten kan en studerande förlora sin studierätt, om han eller hon inte återupptar studierna efter utgången av den tidsfrist som avses i 27 b §. Grunden för förlust av studierätten kan vara att den studerande inte återupptar studierna efter det avbrott i studierna som han eller hon beviljats eller förordnats.

Föreslagna 1 mom. 8 och 9 punkten motsvarar i sak nuvarande 4 och 5 punkt. Bestämmelserna gäller väsentlig försummelse att delta i undervisningen och väsentlig över-

trädelse av Gräns- och sjöbevakningsskolans instruktion. Till båda punkterna fogas ett omnämmande om att försummelsen eller överträdelsen ska vara upprepad. I båda fallen är en förutsättning för förlust av studierätten att en skriftlig varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd.

Enligt nuvarande 28 § 1 mom. 6 punkten kan den förlora studierätten som inte slutför sina studier inom den i undervisningsplanen angivna tiden. Denna punkt blir 10 punkten, med tillägget att studierätten dock inte går förlorad om Gräns- och sjöbevakningsskolan av något särskilt skäl beviljar tilläggstid för att slutföra studierna.

I paragrafens 2 mom. föreslås smärre språkliga justeringar.

Det föreslås att paragrafens 3 mom. stryks, eftersom studerande inte längre utnämns till en gränsbevakartjänst för viss tid.

I paragrafens rubrik föreslås en språklig justering, som inte påverkar den svenska texten.

28 a §. *Förfarandet i ärenden som gäller avbrytande av studier, tilldelning av varning eller anmärkning eller förlust av studierätt.* Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf där det i överensstämmelse med grundlagens 21 § 2 mom. föreskrivs om en studerandes rätt att bli hörd i samband med en för honom eller henne negativ påföljd.

Enligt paragrafens 1 mom. ska Gräns- och sjöbevakningsskolan, innan den beslutar om avbrytande av studier, skriftlig varning eller anmärkning eller om förlust av studierätt specificera den gärning eller försummelse som åtgärden grundar sig på och höra den studerande samt skaffa annan behövlig utredning.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om tillgodoräknande av studier i en situation där ett beslut om förlust av studierätt eller avbrytande av studier upphävs, undanröjs eller återbryts genom extraordinärt ändringssökande.

28 b §. *Uppgifter om förlust av studierätt och avbrytande av studierna.* Till lagen föreslås en ny paragraf bli fogad vars 1 och 2 mom. innehåller bestämmelser om att en studerande på grundkursen för gränsbevakare är skyldig att på förordnande av Gräns- och sjöbevakningsskolan delta i hälsokontroll. Förordnande att delta i hälsokontroll förutsät-

ter dock en grundad misstanke om att den studerandes hälsotillstånd t.ex. på grund av en allvarlig sjukdom inte längre är lämpligt för en ändamålsenlig skötsel av gränsbevakningsväsendets uppgifter. I 19 § i statstjänstemannalagen finns det bestämmelser om att en statstjänsteman kan åläggas att genomgå kontroll eller undersökning i syfte att utreda hans eller hennes hälsotillstånd. Framöver kommer studerande på grundkursen för gränsbevakare inte att utnämns till en tjänst som gränsbevakare för viss tid, och därför gäller denna bestämmelse i statstjänstemannalagen inte längre dem.

I 3 mom. finns det bestämmelser om Gräns- och sjöbevakningsskolans rätt att få uppgifter om misstanke om brott i fråga om en studerande. Dessa uppgifter är sådana känsliga personuppgifter som avses i 24 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och 11 § 3 punkten i personuppgiftslagen (523/1999).

28 c §. *Behandling av känsliga uppgifter.* Till lagen föreslås en ny paragraf bli fogad som innehåller bestämmelser om Gräns- och sjöbevakningsskolans rätt att behandla uppgifter som gäller hälsotillståndet eller en brottslig gärning och ett straff i fråga om personer som ansöker om att bli antagna som studerande och studerande. I övrigt ska på behandlingen av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagen. Enligt personuppgiftslagen är det förbjudet att behandla känsliga uppgifter, med de undantag som nämns i lagen. Enligt personuppgiftslagens 12 § utgör förbudet att behandla känsliga uppgifter inte något hinder för behandling bl.a. av sådana uppgifter som nämns i lagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. får uppgifter som gäller hälsotillståndet och en brottslig gärning och ett straff i fråga om personer som ansöker om att bli antagna som studerande och studerande vid Gräns- och sjöbevakningsskolan endast behandlas av dem som bereder eller fattar beslut om antagning av studerande, avbrytande av studier eller förlust av studierätt eller som ger utlåtanden i sådana ärenden.

När det gäller uppgifter om de studerandes hälsotillstånd eller brottsliga gärning och straff är Gräns- och sjöbevakningsskolan re-

gisteransvarig enligt personuppgiftslagen. Enligt den föreslagna lagens 2 mom. ska Gräns- och sjöbevakningsskolan förvara känsliga uppgifter åtskilt från övriga personuppgifter. Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ska känsliga uppgifter i enlighet med 12 § 2 mom. i personuppgiftslagen avföras ur Gräns- och sjöbevakningsskolans register omedelbart när skötseln av Gräns- och sjöbevakningsskolans i lag föreskrivna uppgifter inte längre förutsätter att de bevaras. Gräns- och sjöbevakningsskolan ska emellertid avföra uppgifterna ur registret senast tre år efter att de införts i registret.

29 §. Ändringsökande. Enligt den gällande paragrafens 1 mom. får den som är missnöjd med ett beslut som chefen för Gräns- och sjöbevakningsskolan fattat om förlust av studierätt eller skriftlig varning hos staben för gränsbevakningsväsendet söka rättelse i beslutet inom 14 dagar från det att han eller hon fått del av beslutet. Ändring i ett beslut som staben för gränsbevakningsväsendet fattat i ett sådant ärende får sökas hos Helsingfors förvaltningsdomstol genom besvär, men förvaltningsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär.

I den föreslagna paragrafen sammanställs alla studierelaterade bestämmelser om överklagande. Avsikten med ändringen är att med anledning av justitieministeriets pågående projekt för utveckling av systemet för omprövning och besvärstillstånd förenhetliga systemet för överklagande av studierelaterade beslut.

Till paragrafens 1 mom. fogas omnämnande av begäran om omprövande och besvärstillstånd om antagning till utbildning efter urvalsprov, tjänstgöringsförbindelse, drogtestning, studiesociala förmåner för studerande på grundkursen för gränsbevakare samt förflyttning av studier. På begäran om omprövning ska enligt förslaget tillämpas de allmänna bestämmelserna i förvaltningslagen. I enlighet med den allmänna bestämmelsen föreslås att tidsfristen för begäran om omprövning förlängs från 14 till 30 dagar.

Beslut med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. I fortsättningen ska Helsingfors förvaltningsdomstol inte längre vara den enda besvärinstansen.

Det föreslås att förbudet mot fortsatt överklagande av förvaltningsdomstolens beslut ska ändras till ett förfarande med besvärstillstånd. Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen har beviljat besvärstillstånd. I och med att förbudet mot fortsatt överklagande upphävs förbättras parternas rättssäkerhet, men på grund av att det är fråga om en liten ärendegrupp kommer högsta förvaltningsdomstolens arbetsmängd inte att öka märkbart.

Enligt det nya 2 mom. som föreslås ska Gräns- och sjöbevakningsskolans beslut om skriftlig varning, avbrytande av studier samt förlust av studierätt överklagas hos förvaltningsdomstolen. I denna typ av ärenden som är av sanktionskaraktär är det viktigt att ärendet så snabbt som möjligt överlämnas till domstolen, eftersom förfarandet med begäran om omprövning inte lämpar sig för dessa ärenden. Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen har beviljat besvärstillstånd. Beslut om avbrytande av studier och förlust av studierätt kan verkställas omedelbart om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Paragrafens nuvarande 2 mom. blir enligt förslaget 3 mom. I paragrafens 3 mom. föreslås endast några smärre språkliga justeringar.

4 kap. Särskilda bestämmelser

31 §. Tillämpning av bestämmelserna om militära brott. Det föreslås att till paragrafens 1 mom. fogas ett omnämnande om att bestämmelserna om militära brott ska tillämpas också på studerande på grundkursen för gränsbevakare, eftersom dessa inte längre kommer att utnämnas till en militär tjänst under studietiden. Motsvarande tillägg föreslås också i strafflagens 45 kap. 27 §.

35 a §. Avgångsålder. Det föreslås att avgångsåldern ska vara 55 år i generals- och överstetjänster i fråga om uppgifter som förutsätter flygarutbildning. Avgångsåldern är för närvarande 50 år i militära tjänster vid gränsbevakningsväsendet i uppgifter som förutsätter flygarutbildning. Vid gränsbevakningsväsendet gäller ingen särskild avgångs-

ålder i generals- eller överstetjänster i fråga om uppgifter som förutsätter flygarutbildning.

Den föreslagna ändringen stämmer överens med de gällande bestämmelserna om avgångsåldern för försvarsmaktens flygande personal. Gränsbevakningsväsendets flygmateriel består huvudsakligen av sjöräddningshelikoptrar. När en generalstabsutbildad officer med flygarutbildning tjänstgör vid gränsbevakningsväsendet, är det ändamålsenligt och också ekonomiskt motiverat att en sådan officer med stor yrkesskicklighet och lång erfarenhet ska kunna tjänstgöra längre i överste- eller generalstjänst i en uppgift som förutsätter flygarutbildning, om han eller hon så önskar. Vid gränsbevakningsväsendet tjänstgör för närvarande endast en generalstabsutbildad officer i en uppgift som förutsätter flygarutbildning. En officer i generals- eller överstetjänst kan utöver sin egen uppgift vara förordnad till pilot för ett luftfartyg.

Det föreslås att till de uppgifter som enligt paragrafens 5 mom. förutsätter flygarutbildning ska fogas utbildningschef vid bevakningsflygdivisionen, chefsflyglärare och chefsteorilärare. På grund av de certifikat- och utbildningskrav som gäller civilflyg ska också gränsbevakningsväsendet som flygoperatör ha en utbildningsorganisation med en utbildningschef, en chefsflyglärare och en chefsteorilärare.

På grund av ändringar som gjorts i bevakningsflygdivisionens organisation föreslås att i momentet stryks omnämmandet av flygflottiljchef, officer vid en flygflottilj och kontrollflygare. De ersätts med benämningarna chef för flygdivision, biträdande chef för flygdivision, flygsäkerhetschef, flygverksamhetsofficer och testpilot.

36 §. Närmare bestämmelser och föreskrifter. Det föreslås att i paragrafens 2 mom. 3 punkten stryks befogenheten att utfärda förordning om utbildningens urvalsförfarande och om avbrytande av studierna eftersom dessa frågor i fortsättningen regleras på lagnivå. I fortsättningen kommer det att föreskrivas i Gräns- och sjöbevakningsskolans instruktion om undervisnings- och utbildningsarrangemang, läroämnen och examensfordringar.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ska genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om gränsbevakningsväsendets uniform. I paragrafen föreslås en strykning av benämningen militäruniform, i överensstämmelse med ändringar som föreslås i 23 §. Det föreslås att också hänvisningen till statens uniformbidrag stryks, eftersom gränsbevakningsväsendets tjänstekollektivavtal inte längre innehåller bestämmelser om uniformbidrag och därmed sammanhängande självrisk. De persedlar som uppgiften förutsätter är kostnadsfria. Beslut om uniformens sammansättning, modell och färg fattar framöver chefen för gränsbevakningsväsendet i enlighet med den ändring som föreslås i 4 mom.

Till paragrafens 3 mom. föreslås en ny 2 punkt bli fogad enligt vilken genom förordning av inrikesministeriet närmare bestämmelser vid behov utfärdas om ordnande av kostnadsfritt uppehälle samt kostnadsfri hälsovård för studerande på grundkursen för gränsbevakare, om dagpenningens belopp och utbetalningsförfarandet samt om ersättning för resekostnader och om förfarandena i samband därmed.

I paragrafens rubrik föreslås en språklig ändring.

1.2 Lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet

3 §. Gränsbevakningsväsendets funktionella informationssystem. Förteckningen i paragrafens 1 mom. över delregister i gränsbevakningsväsendets funktionella informationssystem föreslås bli preciserad med anledning av indelningen i registret för tillståndsärenden respektive registret för övervakningsärenden.

5 §. Inrättande av personregister, registeransvarig och övervakning av behandling av personuppgifter. Enligt den gällande paragrafens 1 mom. beslutar staben för gränsbevakningsväsendet om inrättande av ett personregister, om registret är avsett för gränsbevakningsväsendets riksomfattande bruk eller för annat än gränsbevakningsväsendets interna bruk. En förvaltningsenhet kan besluta om inrättande av andra personregister, om inte något annat bestäms eller föreskrivs.

Det föreslås att momentets ordalydelse ändras så att en enhet vid gränsbevakningsväsendet i stället för staben för gränsbevakningsväsendet kan besluta också om inrättande av ett personregister för annat än gränsbevakningsväsendets interna bruk. Detta behövs i synnerhet med tanke på polisens, Tullens och gränsbevakningsväsendets samarbete, för vilket det är ändamålsenligt att inrätta gemensamma personregister t.ex. med tanke på gemensamma undersöknings- och spaningsgrupper samt analysverksamhet.

Staben för gränsbevakningsväsendet ska fortfarande ha rätt att fatta andra beslut om inrättande av personregister och den kan också i övrigt övervaka registerföringen och se till att principen om ändamålsbundenhet iaktas.

7 §. Undersöknings- och handräckningsregistret. Det föreslås att paragrafens 3 mom. 1 punkten upphävs och att de egendomsuppgifter som avses i punkten ska överföras till informationssystemet för polisärenden. Avsikten med ändringen är att förenhetliga registreringen av olika typer av uppgifter om kungörelser. Enligt den gällande lagen registrerar gränsbevakningsväsendet i informationssystemet för polisärenden redan efterlysningssuppgifter, uppgifter om efterspanade motorfordon och identifieringsuppgifter.

8 §. Registret för tillståndsärenden. I den gällande paragrafen föreskrivs om användning av informationssystemet för polisärenden vid utförande av gränsbevakningsväsendets uppdrag. I fortsättningen ska det föreskrivas om saken i 10 §.

I nya 8 § föreskrivs om gränsbevakningsväsendets register för tillståndsärenden. Det är fråga om ett nytt personregister som inrättas för administrativ verksamhet och innehåller sådana tillståndsärenden som avses i gällande 9 § om registret för tillstånds- och övervakningsärenden. Det är motiverat att inrätta separata register för tillståndsärenden och övervakningsärenden med tanke på att de uppgifter som registreras i registren är av olika karaktär och har olika användningsändamål.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan registret för tillståndsärenden innehålla uppgifter som ska behandlas för utförande av de åligganden enligt 1 kap. 1 § 2 mom. i po-

lislagens som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet.

Paragrafens 2 mom. innehåller en förteckning över uppgifter som ska registreras i registret. Förteckningen motsvarar den över gränsbevakningsväsendets övriga personregister. Förteckningen är uttömmande och den information som avses i den är nödvändig för beviljande av gränsonstillstånd och tillstånd att passera gränsen samt för övervakning av tillståndsvillkoren.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs närmare om vilka klasser av information som kan registreras i registret för tillståndsärenden. I registret ska registreras uppgifter om gränsbevakningsväsendets tillstånds- och anmälningsärenden, som det föreskrivs om i gällande 9 § 3 mom. 1 och 2 punkten.

I paragrafens 4 mom. föreskrivs om undantag som gäller registrets ändamålsbundenhet. Enligt bestämmelsen får de uppgifter som registrerats i registret för tillståndsärenden användas också för gränsbevakning enligt kodexen om Schengengränserna som avses i lagens 1 § 3 mom. Bestämmelsen behövs eftersom gränsbevakningen i och med inrättandet av det nya registret för tillståndsärenden kommer att klassificeras som sådan verksamhet som avses i polislagens 1 kap. 1 § 1 mom. För gränsbevakningen behövs emellertid också uppgifter om t.ex. gränsonstillstånd och gränsonsansmälningar, som hör till den kategori av information som avses i polislagens 1 kap. 1 § 2 mom.

Det föreslås att paragrafens rubrik ändras i överensstämmelse med paragrafens nya innehåll.

9 §. Registret för övervakningsärenden. I den gällande paragrafen föreskrivs om registret för tillstånds- och övervakningsärenden. Enligt paragrafens 3 mom. 1 och 2 punkten ska uppgifter som gäller tillstånds- och övervakningsärenden överföras till det nya registret för tillståndsärenden, som det föreskrivs om i lagförslagets 8 §.

Det nya registret för övervakningsärenden ska innehålla sådana uppgifter som avses i den gällande paragrafens 3 mom. 3—8 punkten. I registret ska sålunda registreras uppgifter om övervakning av sjötrafiken och den ekonomiska zonen, uppgifter om övervakning av land- och sjögränsen, personuppgif-

ter i gränstrafiken, uppgifter om utlänningar som tagits i förvar, uppgifter om in- och utresekontroller samt uppgifter som nämns i bilaga II i kodexen om Schengengränserna.

Dessutom ska till registret från säkerhetsdataregistret som avses i 12 § överföras uppgifter för automatisk identifiering, eftersom uppgifterna i fråga väsentligen hänger samman med gränsbevakningsväsendets tekniska övervakning. Överföringen av denna uppgiftsklass från ett register som kan användas endast av en begränsad grupp av personer till ett register som kan användas av alla gränsbevakningsmän som utför gränskontroller kommer väsentligen att förbättra gränsbevakningsväsendets möjligheter att redan i samband med gränskontrollen identifiera personer som ska gripas.

Det föreslås att paragrafens 1 mom. och inledande stycket i 3 mom. ändras så att de uppgifter som ska registreras i registret inte definieras som administrativa uppgifter utan i stället som uppgifter som avses i polislagens 1 kap. 1 § 1 mom. Ändringen behövs eftersom gränsbevakningsväsendets lagstadgade övervakningsuppgifter med fog snarare kan betraktas som verksamhet för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet än som administrativ verksamhet. I övervakningsuppgifterna finns det också ett behov av att utnyttja de personuppgifter som avses i polislagens 1 kap. 1 § 1 mom., exempelvis uppgifter om arbetarskydd eller uppgifter om efterlysningar av personer eller uppgifter om efterspanade fordon. Ändringen är befogad för undvikande av oklarheter i fråga om personregistrens ändamålsbundenhet.

Det föreslås att paragrafens rubrik ändras i överensstämmelse med paragrafens nya innehåll.

10 §. Användning av polisens personregister vid utförande av gränsbevakningsväsendets uppdrag. Det föreslås att paragrafens uppbyggnad och innehåll ändras i sin helhet. I paragrafen föreskrivs allmänt hur gränsbevakningsväsendet kan registrera information om sina lagstadgade uppgifter i polisens personregister. De föreslagna bestämmelserna är i praktiken av informativ karaktär eftersom polisväsendets personuppgiftslag innehåller detaljerade bestämmelser om samma sak.

Genom den nya utformningen av paragrafen undviks onödig dubbelreglering.

Enligt 14 § 4 punkten i polisväsendets personuppgiftslag kan gränsbevakningsväsendet direkt registrera sådana uppgifter i informationssystemet för polisärenden som behövs för utförande av de åligganden enligt 1 kap. 1 § 1 mom. i polislagen, som i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag föreskrivs för gränsbevakningsväsendet. Likaså får i polisens informationssystem för förvaltningsärenden registreras uppgifter som behövs för utförande för de åligganden enligt 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs att gränsbevakningsväsendet får i polisens personregister registrera information som inhämtats för utförande av gränsbevakningsväsendets åligganden enligt gränsbevakningslagen eller någon annan lag, så som föreskrivs i polisväsendets personuppgiftslag.

Eftersom den information som registreras i gränsbevakningsväsendets informationssystem för polisärenden bestäms med stöd av 14 § 4 punkten i polisväsendets personuppgiftslag, behöver den information som ska registreras inte längre förtecknas i paragrafen.

I praktiken motsvarar den information som ska registreras den information som nämns i gällande 8 § 3 mom. och 10 § 3 mom. Gränsbevakningsväsendet registrerar i informationssystemet för polisärenden lagenligt efterlysningsuppgifter, uppgifter om efterspanade fordon, uppgifter om anhållna, uppgifter om tillvägagångssätt, identifieringsuppgifter och signalementsuppgifter enligt 2 § 3 mom. i polisväsendets personuppgiftslag samt uppgifter om vapentillstånd, uppgifter om identitetskort och pass, bilduppgifter och uppgifter för identifiering av utlänningar enligt 3 § 3 mom. i den lagen. I fortsättningen ska gränsbevakningsväsendet i informationssystemet för polisärenden som en ny uppgiftsgrund registrera också sådana egendomsuppgifter som nämns i 7 § 3 mom. 1 punkten. Efter det kommer alla gränsbevakningsväsendets viktiga uppgifter om kunskapsuppgifter att registreras i samma register.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i den gällande paragrafens 4 mom. att gränsbevakningsväsendet svarar för att de uppgifter som förts in i polisens personregister är riktiga och att registreringen och användningen av uppgifterna går lagligt till i den egna verksamheten.

Det föreslås att paragrafens rubrik ändras i överensstämmelse med paragrafens nya innehåll.

11 §. Gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott. Ordalydelsen i paragrafens 3 mom. justeras med anledning av lagen om Tullens organisation.

12 §. Säkerhetsdataregistret. Enligt paragrafens 3 mom. 5 punkten kan i säkerhetsdataregistret för den identifiering som gränsbevakningsväsendet enligt 29 § ska utföra registreras nödvändiga bilduppgifter om personer som ska gripas för förebyggande eller utredning av ett brott som bestraffas med fängelse eller för väckande av åtal eller för verkställighet av fängelsestraff (uppgifter för automatisk identifiering). Hittills har denna informationsklass inte varit i användning.

Eftersom i det nya registret för övervakningsärenden enligt förslaget kan registreras information som avses i den nya polislagens 1 kap. 1 § 1 mom., är det motiverat att också ovan nämnda bilduppgifter kan registreras i registret. Därför föreslås det att paragrafens 3 mom. 5 punkten ska upphävas som obehövlig och att motsvarande informationsklass ska fogas till 9 § 3 mom. som en ny 2 punkt.

14 §. Behandling av känsliga uppgifter. Det föreslås att till denna paragraf fogas ett nytt 4 mom. där det föreskrivs om begränsningar i fråga om registrering av DNA-profiler, med en hänvisning till respektive bestämmelser i tvångsmedelslage. Bestämmelsen motsvarar 10 § 4 mom. i polisväsendets personuppgiftslag.

14 a §. Behandling av överskottsinformation som erhållits med hemliga informationsinhämtningsmetoder. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf om behandling av överskottsinformation som erhållits med hemliga informationsinhämtningsmetoder. Bestämmelsen behövs eftersom gränsbevakningsväsendet har rätt att i samband med vissa brott som det undersöker använda också hemliga informationsinhämtningsmetoder,

exempelvis teleavlyssning och teleövervakning.

I paragrafens 1 mom. hänvisas till polislagens och tvångsmedelslagens bestämmelser om användning av överskottsinformation som erhållits med hemliga informationsinhämtningsmetoder och tvångsmedel.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs i vilka av gränsbevakningsväsendets personregister sådan överskottsinformation får registreras som avses i 1 mom. Informationen får registreras i undersöknings- och handräkningsregistret och i registret över personer misstänkta för brott. I de nämnda personregistren behandlas information som har samband med gränsbevakningsväsendets brottsbekämpning.

22 §. Gränsbevakningsväsendets rätt att få uppgifter ur vissa register och informations-system. I 20 § i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010) föreskrivs om utlämnande av information ur nödcentralsdatasystemet. Enligt paragrafen har gränsbevakningsväsendet rätt att få information ur nödcentralsdatasystemet enligt vad som föreskrivs i 14 § i sjöräddningslagen (1145/2001). Den information som nämns i sjöräddningslagen är tillgänglig genom teknisk anslutning. Där emot har gränsbevakningsväsendet inte rätt att genom teknisk anslutning få ut information ur nödcentralsdatasystemet för skötsel av sina övriga lagstadgade uppgifter.

I nödcentralsdatasystemet registreras information som är nödvändig för någons personliga säkerhet eller för arbetarskyddet (säkerhetsinformation) enligt vad som föreskrivs i 17 § 1 mom. 6 punkten i lagen om nödcentralsverksamhet. Enligt motiveringen till bestämmelsen i fråga (RP 262/2009 rd) ska sådan information vara gemensam för samtliga myndigheter. Informationen är nödvändig för de operativa enheternas arbete, dvs. för att de ska kunna vara i beredskap och vidta rätta åtgärder. Enligt motiveringen kan sådan säkerhetsinformation bestå t.ex. av information om en plats där en farlig person befinner sig. Farligheten kan bestå t.ex. i en smittsam sjukdom eller ta sig uttryck i ett särskilt aggressivt beteende. Säkerhetsinformationen kan också gälla explosionsrisk eller farlig strålning.

Säkerhetsinformation är ytterst viktig för skötseln av gränsbevakningsväsendets samt-

liga lagstadgade uppgifter. Säkerhetsinformation kan ha en väsentlig betydelse såväl när det gäller brottsbekämpning och gränsbevakning som när det gäller gränsbevakningsväsendets övriga övervakningsuppgifter.

I den nya 22 punkt som föreslås bli fogad till paragrafens 1 mom. föreskrivs om gränsbevakningsväsendets rätt att genom teknisk anslutning få sådana uppgifter ur nödcentralsdatasystemet som behövs för någons personliga säkerhet eller för en vid gränsbevakningsväsendet anställd tjänstemans arbetskydd. Uppgifterna kan användas vid skötseln av gränsbevakningsväsendets lagstadgade uppgifter. Överenskommelse om mer detaljerade uppgifter om den tekniska anslutningen ingås särskilt.

Hänvisningen till befolkningsdatalagen i paragrafens 1 mom. 21 punkten ersätts med en hänvisning till lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009).

31 §. Utplåning av uppgifter ur undersöknings- och handräckningsregistret. Det föreslås att i paragrafen stryks de obehövligen hänvisningarna till information som ska registreras i informationssystemet för polisärenden, eftersom det föreskrivs om saken i 22 § i polisväsendets personuppgiftslag. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras i överensstämmelse med paragrafens nya innehåll.

32 §. Utplåning av uppgifter ur registret för tillståndsärenden och ur registret för övervakningsärenden. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den stämmer överens med den nya registerindelning som föreslås. Samtidigt föreslås att paragrafens 1 mom. stryks som obehövt eftersom det föreskrivs i 23 § i polisväsendets personuppgiftslag om utplåning av uppgifter som ska registreras i polisens informationssystem för förvaltningsärenden.

Paragrafens 2 och 3 mom. blir 1 och 2 mom. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om utplåning av uppgifter ur registret för tillståndsärenden och i 2 mom. om utplåning av uppgifter ur registret för övervakningsärenden. I bestämmelsernas sakinhåll föreslås inga ändringar.

1.3 Lagen om nödcentralsverksamhet

20 §. Utlämnande av information. I denna paragraf föreskrivs om utlämnande av information ur nödcentralsdatasystemet. På grund av den nya 22 punkt som föreslås i 22 § 1 mom. i gränsbevakningsväsendets personuppgiftslag föreslås i paragrafens 4 mom. en hänvisning till bestämmelsen i fråga.

1.4 Strafflagen

45 kap. Om militära brott

Tillämpningsområde

27 §. Krigsmän. Det föreslås att till paragrafens 2 mom. fogas ett omnämnande om att bestämmelserna om militära brott ska tillämpas också på studerande på grundkursen för gränsbevakare, eftersom dessa inte längre kommer att utnämnas till en militär tjänst under studietiden. Motsvarande tillägg föreslås också i 31 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning.

Det föreslås att begreppet militära uppgifter inom gränsbevakningsväsendet ändras till militära tjänster, vilket motsvarar ordalydelsen i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

De ändringar som föreslås i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning innebär att det måste göras ändringar i statsrådets förordning om gränsbevakningsväsendet. Vidare måste de bestämmelser om utbildning upphävas som överförs till lagnivå. I statsrådets förordning måste göras också ändringar som gäller överföring och placering av tjänster.

I och med att grundkursen för gränsbevakare blir oavlönad måste det göras ändringar i inrikesministeriets förordning om ersättande av utbildningskostnader för tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet (721/2007).

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Enligt övergångsbestämmelsen i förslaget till ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning ska en studerande som har börjat studera på grundkursen för gränsbevakare innan lagen trätt i kraft fortsätta sina studier enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Den studerande övergår till att studera i enlighet med lagen om han eller hon inte senast den 31 december 2016 har avlagt grundkursen för gränsbevakare enligt de bestämmelser som gällde innan lagen trädde i kraft.

I förslaget till ändring av gränsbevakningsväsendets personuppgiftslag ingår en övergångsbestämmelse enligt vilken informationsbehandling som avses i lagen ska uppfylla vad som föreskrivs i lagen, inom fyra år efter att lagen trätt i kraft.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt grundlagens 2 § 3 mom. ska all utövning av offentlig makt bygga på lag. Enligt grundlagens 80 § 1 mom. ska genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter.

Enligt en bedömning av propositionen från grundlagssynpunkt är de mest betydelsefulla lagändringarna sådana som ger myndigheterna nya befogenheter som avser individen eller begränsar individens rättigheter eller genom vilka redan existerade befogenheter utökas eller individens rättigheter eller handlingsfrihet begränsas i något annat avseende. I propositionen ingår flera lagrum som är av betydelse med tanke på grundrättighetssystemet. En del av dem motsvaras inte av bestämmelser i den gällande lagstiftningen eller också föreslås ändringar i gällande bestämmelser. Det är skäl att samtidigt beakta de allmänna förutsättningarna för begränsning av grundläggande rättigheter (GrUB 25/1994 rd).

Krav på medborgarskap

Den som blir antagen till studier som leder till en gränsbevakartjänst ska enligt förslaget till lagen om ändring av lagen om gränsbevakningssystemets förvaltning vara finsk medborgare. Förslaget har betydelse när det gäller diskrimineringsförbudet enligt grundlagens 6 § 2 mom.

Genom lag kan enligt grundlagens 125 § 1 mom. bestämmas att endast finska medborgare får utnämnas till bestämda offentliga tjänster eller uppdrag. Uttrycket ”bestämda” offentliga tjänster eller uppdrag ger uttryck för principen att krav på medborgarskap bör ställas endast i begränsad utsträckning och av motiverade skäl (RP 1/1998 rd s. 180/I).

I statstjänstemannalagens 7 § 1 mom. 10 punkten föreskrivs att endast finska medborgare kan utnämnas till tjänster vid försvarsministeriet, försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet. I 10 § 1 mom. i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning föreskrivs att den som utnämns till en tjänst inom gränsbevakningsväsendet måste vara finsk medborgare. Denna bestämmelse har skrivits in i lag med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 19/2005 rd).

Grundlagsutskottet har bedömt kravet på medborgarskap i sitt utlåtande om förslaget till lag om polisutbildning (GrUU 28/2004 rd) och i sitt utlåtande om förslaget till lag om Försvarshögskolan (GrUU 31/2008 rd). Kravet på medborgarskap i fråga om tjänst som polisman kan med hänsyn till grundlagen anses vara godtagbart, eftersom tjänsten innebär betydande utövning av offentlig makt. Vid försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet är officerarnas uppgifter med avseende på nationens allmänna säkerhet betydelsefulla sålunda att krav på medborgarskap kan ställas på en utbildning som leder till sådana tjänster.

Gräns- och sjöbevakningsskolan utbildar gränsbevakare. Eftersom endast finska medborgare kan utnämnas till tjänster vid gränsbevakningsväsendet är det inte ändamålsenligt att anta andra än finska medborgare till utbildningen för gränsbevakare. Det föreslagna kravet på medborgarskap är sålunda en godtagbar grund för behörighet att utnämnas till en gränsbevakartjänst. Den begräns-

ning som kravet på medborgarskap innebär är på grund av den behörighet för tjänsten som med grundlagsutskottets medverkan har föreskrivits inte problematisk med hänsyn till 6 § 2 mom. i grundlagen.

Fullgörande av värnplikt

Den som antas till studier som leder till behörighet för en gränsbevakartjänst ska enligt förslaget till ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning ha fullgjort värnplikt i vapentjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor. Förslaget har betydelse när det gäller diskrimineringsförbudet enligt grundlagens 6 § 2 mom.

Enligt 9 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning är tjänsterna som gränsbevakare och sjöbevakare militära tjänster. Enligt 10 § 2 mom. krävs av dem som utnämns till en militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet att de, med de undantag som sammanhänger med åländsk hembygdsrätt, har fullgjort sin värnplikt i vapentjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor. Det är därför inte ändamålsenligt att till grundkursen för gränsbevakare anta personer som studerande som ändå inte kan utnämnas till en militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet. Den föreslagna bestämmelsen är inte problematisk med hänsyn till grundlagen.

Krav på hälsotillstånd

I förslaget till ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning föreslås bestämmelser om kraven som ställs på deras hälsotillstånd som ansöker om att bli antagna till grundkursen för gränsbevakare. De ska i praktiken uppfylla vissa krav bl.a. när det gäller synförmåga, hörsel- och fysisk kondition. Förslaget har betydelse när det gäller diskrimineringsförbudet enligt grundlagens 6 § 2 mom. eftersom en person kan vägras studierätt av skäl som sammanhänger med hans eller hennes hälsotillstånd.

Avsikten med de föreslagna bestämmelserna är att säkerställa att till grundkursen för gränsbevakare antas endast personer som i fråga om sitt hälsotillstånd och sin fysiska kondition är lämpliga att tjänstgöra som gränsbevakningsmän. Enligt 10 § 2 mom. i

lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning krävs det av dem som utnämns till en militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet att de till sin hälsa och fysiska kondition är lämpliga för tjänsten. Gränsbevakare utövar betydande offentlig makt och deras uppgifter är ofta fysiskt och psykiskt krävande. Som betydande utövning av offentlig makt betraktas bl.a. på självständig prövning baserad rätt att använda maktmedel eller att på något annat betydande sätt ingripa i en persons grundläggande fri- och rättigheter (RP 1/1998 rd, s. 179/II och t.ex. GrUU1/2008 rd och GrUU 10/2006 rd).

Med beaktande av en gränsbevakningsmans uppgifter och de krav som uppgifterna ställer finns det en samhällsligt vägande grund för bestämmelserna. De föreslagna bestämmelserna uppfyller de krav i grundlagen som de allmänna förutsättningarna för begränsning ställer och är således till denna del inte problematiska med hänsyn till 6 § 2 mom. i grundlagen.

Uniformstväng

I förslaget till ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning föreskrivs om de studerandes skyldighet att bära gränsbevakningsväsendets uniform. Bestämmelsen begränsar den rätt till personlig frihet som garanteras i grundlagens 7 §. Den personliga friheten anses omfatta dels en persons fysiska integritet och dels också hans eller hennes fria vilja och självbestämmanderätt. Med självbestämmanderätt avses individens rätt att bestämma över sig själv och sitt handlande. Uniformstvängen begränsar denna rättighet. Uniformstvängen är baserat på gränsbevakningsväsendets militära ordning och studierna som leder till en militär tjänst.

Motsvarande bestämmelser har med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 31/2008 rd) fastställts i samband med att lagen om Försvarets högskolan stiftades. De föreslagna bestämmelserna uppfyller de krav i grundlagen som de allmänna förutsättningarna för begränsning ställer och är således inte problematiska med hänsyn till 7 § i grundlagen.

Förlust av studierätt

I lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning föreslås preciserande bestämmelser om förlust av studierätten vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. En studerande kan förlora sin studierätt om han eller hon i samband med ansökan till utbildningen vid Gräns- och sjöbevakningsskolan har lämnat sådana felaktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit någon sådan omständighet om sig själv som hade utgjort hinder för antagningen. En studerande kan också förlora studierätten om han eller hon genom en lagakraftvunnen dom döms till straff för ett brott som visar att han eller hon är olämplig för en tjänst inom gränsbevakningsväsendet. Studierätten kan också gå förlorad om studeranden uppträder på ett sätt som syftar till att äventyra förtroendet för att de uppgifter som gränsbevakningsväsendet har sköts på ett behörigt sätt och en skriftlig varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd.

En studerande kan förlora sin studierätt om han eller hon till sitt hälsotillstånd inte längre är lämplig med tanke på tillbörlig skötsel av gränsbevakningsväsendets uppgifter, och förändringen i hälsotillståndet bedöms vara bestående eller långvarig. Enligt den föreslagna 28 b § kan Gräns- och sjöbevakningsskolan förordna den som studerar vid grundkursen för gränsbevakare att genomgå kontroller och undersökningar i syfte att av grundad anledning utreda studerandens hälsotillstånd. Vägran att delta i en sådan kontroll eller undersökning som är nödvändig för utredande av hälsotillståndet kan vara en grund för förlust av studierätten.

Grundlagsutskottet har behandlat frågor i anslutning till förlust av studierätt t.ex. i sina utlåtanden GrUU 74/2002 rd., GrUU 12/2006 rd och GrUU 29/2006 rd och har då fäst avseende vid proportionalitetsprincipen.

På grund av särdragen i studierna vid grundkurs för gränsbevakare och de tjänster och uppgifter som studierna syftar till, måste det anses vara motiverat att redan på förhand säkerställa att de studerande har sådana personliga egenskaper att de är lämpliga för tjänsteuppgifterna i fråga. Gränsbevakningsmännen utövar i sina uppgifter betydande offentlig makt. Förutsättningarna för förlust av

studierätt räknas upp i lagen och beslut om återkallande av studierätten får överklagas hos förvaltningsdomstolen.

Bestämmelserna uppfyller förutsättningarna för inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna och är inte problematiska med hänsyn till grundlagen eller proportionalitetsprincipen.

Avbrytande av studier

I lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning föreslås en bestämmelse enligt vilken Gräns- och sjöbevakningsskolan kan avbryta en studerandes studier för högst två år, bl.a. för den tid som den studerande är föremål för brottsundersökning.

Oskuldspresumtionen enligt grundlagens 21 § har betydelse i sammanhanget. Oskuldspresumtionen hör till garantierna för en rättvis rättegång enligt grundlagens 21 §. Dessutom föreskrivs det om oskuldspresumtionen i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna samt i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

Grundlagsutskottet har bedömt liknande bestämmelser i sitt utlåtande GrUU 60/2010 rd. Förfarandet ska bl.a. kunna tillämpas endast i undantagsfall och då det misstänkta brottets grovhetsgrad och art visar att den studerandes förfarande på ett väsentligt sätt står i konflikt med studiernas syfte.

Enligt den föreslagna bestämmelsen kommer förfarandet i fråga endast när det, med beaktande av det misstänkta brottets art och hur grovt det är, är nödvändigt att avbryta studierna. Beslut om avbrytande av studier får överklagas hos förvaltningsdomstolen.

Förslaget måste anses uppfylla de krav som proportionalitetsprincipen ställer. Bestämmelserna uppfyller kraven på noggrann avgränsning och exakthet. De föreslagna bestämmelserna uppfyller de allmänna förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna och är till denna del inte problematiska med hänsyn till 21 § i grundlagen.

Tjänstgöringsförbindelse

Enligt grundlagens 18 § 1 mom. har var och en rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Bestämmelserna om tjänstgöringsförbindelse i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning har stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 19/2005 rd). Bestämmelserna om tjänstgöringsförbindelse ska bedömas utifrån grundlagens 18 § och grundlagens 7 § 1 mom. som tryggar den personliga friheten.

En tjänstgöringsförbindelse ska enligt förslaget fortsättningsvis avkrävas den som godkänts för studier på grundkursen för gränsbevakare, trots att ingen lön i fortsättningen kommer att betalas under studietiden. Det är fortfarande motiverat och förenligt med proportionalitetsprincipen att hålla kvar kravet på tjänstgöringsförbindelse, eftersom studierna på grundkursen för gränsbevakare är kostnadsfria och studerandena dessutom utan ersättning får bl.a. inkvartering, måltider och kläder. Motsvarande bestämmelser har godkänts med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 13/2001 rd). I lagen föreskrivs om maximitiden för sådan tjänstgöring som förbindelsen avser och om de grundläggande villkoren för anställningsförhållandet, inklusive dess avslutande, samt om avgörande av tvister som gäller anställningsförhållandet. De föreslagna bestämmelserna uppfyller de krav som de allmänna förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna ställer och är således till denna del inte problematiska med hänsyn till 18 § och 7 § 1 mom. i grundlagen.

Drogtestning

I förslaget till lag om gränsbevakningsväsendets förvaltning föreskrivs om skyldigheten för dem som ansöker om att bli antagen som studerande och de studerande att låta drogtesta sig. Bestämmelserna om drogtestning måste granskas i förhållande till skyddet av den personliga friheten och integriteten enligt grundlagens 7 § samt skyddet för privatlivet och skyddet av personuppgifter enligt grundlagens 10 § 1 mom.

Syftet med bestämmelserna är bl.a. att förebygga och minska de skadeverkningar och risker som sammanhänger med användning av droger. Det är fråga om att skydda andra personers rättigheter och vägande samhällsliga intressen. Grundlagsutskottet har behandlat motsvarande bestämmelser bl.a. i sina utlåtanden GrUU 28/2004 rd och GrUU 31/2008 rd. Bekämpningen av drogmissbruk samt andras och allmän säkerhet kan anses vara vägande samhällsliga behov som talar för att tillåta drogtestning, liksom även för att i enlighet med grundrättighetssystemet i detta avseende begränsa de grundläggande rättigheterna och friheterna. Det kan anses att proportionalitetskravet uppfylls i propositionen eftersom drogtestningen avser en begränsad grupp personer, dvs. de som ansöker om att bli utbildade till eller de som studerar för att bli gränsbevakare. Från samhällets synpunkt och för att kunna garantera säkerheten är det nödvändigt att se till att till grundkursen för gränsbevakare antas och på kursen utbildas endast personer som är lämpliga att arbeta som gränsbevakningsmän och att utöva offentlig makt efter utbildningen. Med tanke på grundrättighetssystemet finns det godtagbara skäl för bestämmelserna. Förslaget uppfyller de krav som de allmänna förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna ställer och är således till denna del inte problematiskt med hänsyn till 7 § eller 10 § 1 mom. i grundlagen.

Kravet på datasekretess för den enskilde anses utgöra en väsentlig del av integritetsskyddet. Enligt grundlagens 10 § ska genom lag utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter, vilket innebär att individens rättssäkerhet och integritetsskydd ska tryggas genom bestämmelser på lagnivå. Uppgifter som erhållits genom drogtestning är känsliga uppgifter om en persons hälsotillstånd och omfattas sålunda av skyddet för personuppgifter. Förslaget innehåller detaljerade bestämmelser om behandling, förvaring och utplåning av information och uppfyller till denna del de allmänna förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna. Bestämmelserna är därför inte problematiska med hänsyn till 10 § i grundlagen.

Datasekretess och informationsutbyte i fråga om studerande

I förslaget till lag om gränsbevakningsväsendets förvaltning finns det bestämmelser om utlämnande och behandling av uppgifter om hälsotillståndet som gäller dem som ansöker om att bli antagna som studerande och de studerande och om utlämnande av uppgifter om brott och gripande som gäller studerande.

Dessa bestämmelser står i samband med den personliga friheten och skyddet för privatlivet (GrUU 74/2002 rd, GrUU 31/2008 rd och GrUU 60/2010 rd). Dessutom gäller bestämmelserna skyddet av personuppgifter.

I personuppgiftslagen framhålls relevanskravet vid behandlingen av personuppgifter, dvs. de personuppgifter som samlas in och behandlas ska vara behövliga med hänsyn till det angivna ändamålet med behandlingen.

Information om hälsotillståndet behövs för att säkerställa att till grundkursen för gränsbevakare antas och på den utbildas endast personer som är lämpliga att arbeta som gränsbevakningsmän. Gräns- och sjöbevakningsskolan kan av en studerande kräva endast sådana uppgifter om hälsotillståndet som är relevanta med hänsyn till bedömningen av om studeranden ska antas som studerande eller om studierätten ska återkallas. En studerande kan också förordnas att delta i hälsokontroll, om det finns grundad misstanke om att den studerande av hälsoskäl inte kommer att kunna delta i utbildningen och slutföra sina studier. Uppgifter om brott är nödvändiga för en bedömning av vilka förutsättningarna är för att en studerande ska förlora sin studierätt eller för att studerandens studier ska avbrytas. Det finns en samhällelig grund för kravet på uppgifter om hälsotillstånd och brott.

Uppgifter om en persons hälsotillstånd och brott är sådana känsliga uppgifter som avses i personuppgiftslagens 11 §, och utgångspunkten för registrering av uppgifterna är att nödvändigheten av att behandla personuppgifterna ska bedömas enligt stränga kriterier. Uppgifterna ska enligt huvudregeln i lagens 12 § 2 mom. utplånas ur registret så snart det inte längre finns någon i lagen angiven grund för behandlingen. Grundlagsutskottet har i sitt

utlåtande om ett lagförslag om polisutbildning (GrUU 28/2004 rd) ansett att det oberoende av vad personuppgiftslagen föreskriver om saken är skäl att för tydligheten skall föreskriva om förvaringstiden för uppgifterna i en speciallag.

I förslaget avgränsas den personkrets som får behandla information av detta slag. Dessutom föreskrivs för utplåning av uppgifter en ovillkorlig bakre gräns på tre år som räknas från den tidpunkt när uppgifterna har antecknats i registret. Det är motiverat att uppgifterna ska vara tillgängliga för Gräns- och sjöbevakningsskolan under hela studietiden, som också kan inbegripa en frånvaroperiod på högst två år på ansökan av den studerande.

Förslaget uppfyller de krav som de allmänna förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna ställer, och bestämmelserna är således till denna del inte problematiska med hänsyn till 10 § i grundlagen.

Instruktion för Gräns- och sjöbevakningsskolan

Enligt förslaget till lag om gränsbevakningsväsendets förvaltning kan i Gräns- och sjöbevakningsskolans instruktion som fastställts av chefen för gränsbevakningsväsendet föreskrivas bl.a. om de studerandes uppförande samt om användning av Gräns- och sjöbevakningsskolans lokaler och egendom.

Grundlagsutskottet har i ett tidigare utlåtande (GrUU 70/2002 rd) ansett att det från ett grundlagsperspektiv inte stöter på några problem att föreskriva att utbildningsanordnaren ska godkänna bestämmelser om sådant som sammanhänger exempelvis med de praktiska arrangemangen kring skolarbetet eller användningen av skolhuset och skolområdet. När det gäller skol- och läroanstalts-specifika ordningsstadgar handlar det i princip inte om delegering av lagstiftningsbehörighet enligt grundlagens 80 §, utan om rätt att fatta lokala administrativa beslut av allmän karaktär.

De bestämmelser som föreslås i enlighet med rättsstatsprincipen som föreskrivs i grundlagens 2 § anger vilka frågor som kan regleras i instruktionen. Detta är väsentligt

också med tanke på de studerandes rättssäkerhet, eftersom den som bryter mot instruktionen enligt förslaget kan förlora sin studierätt eller tilldelas skriftlig varning.

Förflyttning av en tjänsteman till en annan uppgift

Det föreslås att 14 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning, som gäller förflyttning av en tjänsteman till en annan tjänst eller uppgift ändras så att förutsättningarna för förflyttning till en annan uppgift preciseras. Skyldigheten att övergå till en annan uppgift ska enligt förslaget gälla förflyttning till en uppgift som enligt gränsbevakningsväsendets personalsammansättning varaktigt sköts av en tjänsteman med samma utbildning.

Grundlagsutskottet har bedömt den skyldighet att övergå till en annan tjänst som gäller för försvarsmaktens tjänstemän utifrån grundlagens 9 § där det föreskrivs om rätten att fritt välja bostadsort. På motsvarande sätt har grundlagsutskottet bedömt frågan enligt grundlagens 21 §, dvs. enligt bestämmelsen om att var och en har rätt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan (GrUU 40/1998 rd och GrUU 51/2006 rd). Grundlagsutskottet anser att försvarsmaktens uppdrag är av den karaktären att det är motiverat att föreskriva att tjänstemännen har skyldigheter utöver det normala. När en tjänsteman inom försvarsmakten förordnas till en annan tjänst eller ett annat uppdrag är det fråga om ett normalt och godtagbart drag inom försvarsmaktens personalsystem, som de som söker sig till försvarsmakten på förhand är medvetna om. Förflyttningarna gäller i allmänhet en tjänst av samma rang eller en högre tjänst. Denna princip bör följas också i statens nya lönesystem (GrUU 51/2006 rd).

Det som ovan anförs om försvarsmakten gäller också gränsbevakningsväsendet. En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet är skyldig att övergå till en annan tjänst eller uppgift när det är nödvändig för att besätta en vakant tjänst eller uppgift enligt gränsbevakningsväsendets detaljerade sammansättning eller i övrigt för att tjänstgöringen ska kunna

ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Bestämmelsen om förflyttning till en annan uppgift föreslås bli så preciserad att förflyttningen ska ske inom ramen för de uppgifter som inom gränsbevakningsväsendet normalt sköts av en tjänsteman med samma utbildning.

Med tanke på en ändamålsenlig skötsel av gränsbevakningsväsendets uppgifter och möjligheterna till tjänsterotation för gränsbevakningsväsendets militära tjänstemän finns det vägande skäl för de föreslagna bestämmelserna. Tjänstemannens rättssäkerhet garanteras så att han eller hon har rätt att överklaga förflyttningsbeslutet hos förvaltningsdomstolen då han eller hon inte har gett sitt samtycke till förflyttningen. Den föreslagna bestämmelsen anses uppfylla de krav som grundrättighetssystemet ställer och den är inte oskälig från tjänstemannens synpunkt.

Förfarande för begäran om omprövning och besvärstillståndssystem

Enligt den föreslagna ändringen av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning utsträcks besvärsrätten till beslut som gäller förflyttning av en tjänsteman till en annan uppgift utan tjänstemannens samtycke. För närvarande gäller besvärsrätten förflyttning till en annan uppgift om beslutet innebär att tjänstemannens tjänstgöringsort ändras. Ett överklagbart beslut om förflyttning av en tjänsteman till en annan tjänst eller uppgift ska iaktas trots att det överklagats, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

I fortsättningen kommer förvaltningsdomstolens beslut om förflyttning till en tjänst eller uppgift att omfattas av systemet med besvärstillstånd.

Beslut som gäller antagning till utbildning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan, tjänstgöringsförbindelse, förordnande att delta i drogtestning, studiesociala förmåner och senareläggning av studier kommer enligt förslaget att i fortsättningen omfattas av förfarandet med begäran om omprövning. Förfarandet kan enligt förslaget inte tillämpas på beslut av sanktionskaraktär, dvs. på beslut som faller skriftlig varning, avbrytande av studier eller förlust av studierätt.

Systemet med besvärstillstånd ska enligt förslaget omfatta antagning av studerande till

utbildning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan, tjänstgöringsförbindelse, förordnande till drogtestning, studiesociala förmåner, skriftlig varning, senareläggning och avbrytande av studier samt förlust av studierätt. Beslut om förlust av studierätt eller avbrytande av studier kan verkställas omedelbart, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat. Rätten att anföra besvär hos förvaltningsdomstolen gäller för närvarande endast tjänstgöringsförbindelse, förlust av studierätt och skriftlig varning. Förvaltningsdomstolens beslut om förlust av studierätt och om skriftlig varning får för närvarande inte överklagas genom besvär.

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande GrUU 32/2012 rd att det inte längre finns skäl att i princip förhålla sig restriktivt till systemet med besvärstillstånd eller en utvidgning av det. Däremot är det i övrigt befogat att i varje enskilt fall bedöma systemets acceptabilitet och proportionalitet utifrån utskottets tidigare praxis.

Grundlagsutskottet anser det vara möjligt att minska antalet besvär till högsta förvaltningsdomstolen när det gäller sådana ärendegrupper där rättsmedel som anlitas före högsta förvaltningsdomstolen i de flesta fallen kan anses vara tillräckliga med tanke på rättssäkerheten (GrUU 35/2009 rd och GrUU 33/2008 rd). Grundlagsutskottet har med avseende på proportionalitetsprincipen uppmärksammat bl.a. ärendenas betydelse och art (GrUU 15/2011 rd, GrUU 57/2010 rd, GrUU 35/2009 rd och GrUU 33/2008 rd). Dessutom har utskottet tillmätt också sådana omprövning- och besvärsförfaranden betydelse som anlitas före högsta förvaltningsdomstolen (GrUU 57/2010 rd) samt den omständigheten att högsta förvaltningsdomstolen måste beviljas besvärstillstånd om det finns någon sådan grund som anges i förvaltningsprocesslagens 13 § 2 mom. (GrUU 15/2011 rd och GrUU 57/2010 rd). Förfarandet med besvärstillstånd anses sannolikt också minska antalet ärenden som kommer in till högsta förvaltningsdomstolen och sålunda leda till att den sammanlagda tid som de ärenden som omfattas av besvärstillstånds-förfarandet är anhängiga kommer att förkortas åtminstone i viss mån (GrUU 33/2008 rd och GrUU 35/2009 rd).

Enligt propositionen kommer rätten att söka ändring att utsträckas till beslut som gäller förflyttning av en tjänsteman, åtminstone då tjänstemannen inte har samtyckt till förflyttningen samt till Gräns- och sjöbevakningsskolans antagning av studerande, förordnande till drogtestning samt till beslut om senareläggning och avbrytande av studier. Samtidigt föreslås att det införs ett förfarande med begäran om omprövning när det gäller sådana studierelaterade beslut som inte är av sanktionskaraktär. Utvidgningen av rätten att söka ändring och införandet av ett förfarande med begäran om omprövning innebär ökade möjligheter att söka ändring och begära omprövning.

De föreslagna besluten om systemet med besvärstillstånd är viktiga från individens synpunkt. Då de samtidigt emellertid delvis är beroende av prövning är de av en sådan art att det med tanke på rättssäkerhetsgarantierna kan anses vara tillräckligt att högsta förvaltningsdomstolen ska bevilja besvärstillstånd om det finns någon sådan grund som anges i förvaltningsprocesslagens 13 § 2 mom.

Från den enskilda tjänstemannens och studerandes synpunkt är det dessutom viktigt att beslutet snabbt kommer under behandling, vilket inte till fullo är möjligt i ett förfarande med två domstolsinstanser. Behovet av snabb behandling understryks också av den omständigheten att beslut om förflyttning av en tjänsteman till en annan tjänst eller uppgift samt Gräns- och sjöbevakningsskolans beslut om avbrytande av studier och förlust av studierätt kan verkställas trots att de överklagats.

På dessa grunder kan det i fråga om de beslut som enligt förslaget ska omfattas av systemet med besvärstillstånd, med tanke på rättssäkerhetsgarantierna anses vara tillräckligt att beslut kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen på basis av besvärstillstånd.

Personregister

Bestämmelserna om behandling av personuppgifter och om personregister innebär en inskränkning av skyddet för privatlivet, som tryggas i grundlagens 10 § 1 mom. Enligt lagrummet ska genom lag föreskrivas närma-

re om behandling av personuppgifter. Grundlagsutskottet har ansett att det med avseende på skyddet av personuppgifter är viktigt att reglera åtminstone syftet, innehållet i de registrerade personuppgifterna, tillåtna användningsändamål, inbegripet uppgifternas tillförlitlighet och bevaringstiden för uppgifterna i personregistren samt den registrerades rättskydd. Bestämmelserna på lagnivå ska vara omfattande och detaljerad (t.ex. GrUU 11/2008 rd, GrUU 27/2006 rd, GrUU 35/2004 rd och GrUU 14/2002 rd). Kravet att det ska föreskrivas om saken i lag inbegriper också möjligheten att överföra uppgifterna via en teknisk anslutning (t.ex. GrUU 12/2002 rd och GrUU 51/2002 rd).

I propositionen föreslås att gränsbevakningsväsendets register för tillstånds- och övervakningsärenden ska spjälkas upp i två separata register, eftersom det nuvarande registret innehåller uppgifter med vitt skilda användningsändamål. Informationen i de nya registren karakteriseras så att den kan användas utan undantag i samband med alla de

uppgifter inom gränsbevakningsväsendet för vilka informationen har samlats in. Detta innebär i praktiken att användningsändamålet för informationen i registret för tillståndsärenden kommer att vara snävare än användningsändamålet för informationen i registret för övervakningsärenden. Förslaget kan anses förbättra möjligheterna till att kravet på ändamålsbundenhet uppfylls och bättre än för närvarande trygga de grundläggande fri- och rättigheterna som garanteras i 10 § i grundlagen. De föreslagna bestämmelserna kan anses motsvara den exakthet och precisering som grundlagsutskottet förutsätter.

Med stöd av vad som anförts ovan anses det att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Eftersom propositionen dock innehåller flera bestämmelser som har betydelse för tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna anser regeringen det vara motiverat att grundlagsutskottets utlåtande inhämtas om propositionen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) 2 §, 3 § 1 mom., 5 § 2 mom., 7 § 2 och 3 mom., 9 § 2 mom., 14 och 15 §, 20 a § 2 mom., 23 och 25 §, 26—29 §, 31 § 1 mom., 35 a § 2 och 5 mom. samt rubriken för 36 § och 36 § 2 mom. 3 punkten samt 3 och 4 mom.,

av dem 5 § 2 mom. och 20 a § 2 mom. sådana de lyder i lag 221/2007, 31 § 1 mom. sådant det lyder i lag 555/2007 och 35 a § 2 och 5 mom. sådana de lyder i lag 477/2010, samt

fogas till lagen nya 25 a—25 e, 26 a—26 c, 27 a, 27 b och 28 a—28 c § som följer:

2 §

Gränstrupper

I denna lag avses med gränstrupper tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet och personer som med stöd av värnpliktslagen (1438/2007) har förordnats att tjänstgöra vid gränsbevakningsväsendet eller som fullgör frivillig militärtjänst vid gränsbevakningsväsendet, och som vid effektiviserande av rikets försvar kan anslutas till försvarsmakten.

3 §

Gränsbevakningsväsendet, chefen och förvaltningsenheterna

Gränsbevakningsväsendet är en till statens centralförvaltning hörande myndighet som står under inrikesministeriets ledning och tillsyn. Gränsbevakningsväsendet leds på inrikesministeriet av chefen för gränsbevakningsväsendet. Chefens underställda förvaltningsenheter är staben för gränsbevakningsväsendet, gränsbevakningssektionerna, sjöbevakningssektionerna, Gräns- och sjöbevakningsskolan samt bevakningsflygdivisionen (*förvaltningsenheter*).

5 §

Inrikesministeriets uppgifter inom gränsbevakningsväsendet

Inrikesministern avgör ärenden som gäller indragning eller nedskärning av regionala och lokala enheter och funktioner inom gränsbevakningsväsendet och som är samhällreligt eller ekonomiskt viktiga. Om inte något annat föreskrivs, har chefen för gränsbevakningsväsendet rätt att på föredragning avgöra andra förvaltningsärenden som gäller gränsbevakningsväsendet och dess ansvarsområde och som enligt vad som föreskrivs ska avgöras av inrikesministeriet.

7 §

Beslut av republikens president i militära kommandomål inom gränsbevakningsväsendet

Republikens president fattar utom statsrådet beslut i militära kommandomål som gäller gränsbevakningsväsendet på föredragning av inrikesministern. Besluten kontrasigneras av inrikesministern. Vid föredragningen av ett sådant ärende har statsministern och che-

fen för gränsbevakningsväsendet rätt att vara närvarande och uttala sin uppfattning om det.

Republikens president kan på eget initiativ eller på framställning av inrikesministern överföra ett militärt kommandomål för att avgöras av presidenten i statsrådet. Då beslutar presidenten om målet på föredragning av inrikesministern utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande. Vid föredragning av ett militärt kommandomål för presidenten i statsrådet har chefen för gränsbevakningsväsendet rätt att vara närvarande och uttala sin uppfattning om det.

9 §

Tjänsterna vid gränsbevakningsväsendet

Närmare bestämmelser om inrättande, ändring och indragning av tjänster vid gränsbevakningsväsendet samt om placering och flyttning av tjänster inom gränsbevakningsväsendet utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Förflyttning av en tjänsteman till en annan tjänst eller uppgift

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet är skyldig att övergå till en annan tjänst på minst samma nivå eller också till en sådan annan uppgift inom gränsbevakningsväsendet som kan skötas med den utbildning som tjänstemannen har, om en sådan förflyttning är nödvändig för att besätta en vakant tjänst eller uppgift enligt gränsbevakningsväsendets detaljerade sammansättning eller i övrigt för att tjänstgöringen ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Om förflyttning till en annan tjänst eller uppgift medför att tjänstemannens tjänstgöringsort ändras, ska beslutet delges tjänstemannen minst tre månader förväg.

I ett beslut som gäller förflyttning till en annan tjänst eller uppgift och som medför att tjänstemannens tjänstgöringsort ändras och i ett beslut om förflyttning till en uppgift utan tjänstemannens samtycke får ändring sökas enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Ett beslut om förflyttning ska iakttas även om besvär anförts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. I ett annat beslut som gäller förflyttning till en annan tjänst eller uppgift eller som gäller förordnande av en tjänsteman till en uppgift får ändring inte sökas genom besvär.

15 §

Gränsbevakningsmän

Gränsbevakningsmän är sådana tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet som fått genom förordning av statsrådet föreskriven utbildning för gränsbevakningsmän och som förordnats till gränsbevakningsmän av chefen för förvaltningsenheten.

Gränsbevakningsmännen har sådana befogenheter som i gränsbevakningslagen (578/2005) eller i någon annan lag föreskrivs för gränsbevakningsmän.

20 a §

Skiljande av en gränsbevakningsman från tjänsteutövning för viss tid

Beslut om skiljande från tjänsteutövning fattas av den utnämmande myndigheten. Om republikens president eller statsrådet är utnämmande myndighet, fattar inrikesministeriet beslut om skiljande från tjänsteutövning. Den myndighet som fattar beslut om skiljande från tjänsteutövning ska inleda ärendet senast tre månader från det att myndigheten fick kännedom om en omständighet som kan ge anledning till skiljande från tjänsteutövning.

23 §

Uniform

Den som tjänstgör i en militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet är skyldig att vid tjänstgöring använda gränsbevakningsväsen-

dets uniform, om inte något annat bestäms på grund av tjänsteuppgiftens art eller av någon annan orsak. Andra personer än de som tjänstgör i en militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet får inte använda en dräkt eller ett klädesplagg som på ett förvillande sätt liknar gränsbevakningsväsendets uniform eller därtill hörande persedlar så att detta kan ge intrycket av att bäraren är en tjänsteman i militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet.

Den som har förordnats till uppgiften som gränsbevakningsman och är skyldig att använda uniform ska på sin uniform ha gränsbevakningsmännens emblem som anger gränsbevakningsmannens ställning, så som närmare föreskrivs genom förordning av inrikesministeriet. Andra än gränsbevakningsmän får inte använda emblem som anger ställning, om inte chefen för gränsbevakningsväsendet ger tillstånd att använda emblem vid teaterföreställningar eller andra motsvarande evenemang.

Uniform och gränsbevakningsmännens emblem får också användas vid resor i anknytning till tjänsteutövning och när en person representerar gränsbevakningsväsendet.

Chefen för gränsbevakningsväsendet kan tillåta att även andra än tjänstemän som tjänstgör i en militär tjänst använder gränsbevakningsväsendets uniform eller av särskilda skäl ge dem tillfälligt tillstånd att använda dräkt eller klädesplagg enligt 1 mom. som liknar uniform eller därtill hörande persedlar.

25 §

Utbildning och undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan

Vid Gräns- och sjöbevakningsskolan kan ges den utbildning som är behörighetsvillkor för gränsbevakningsväsendets tjänster samt kompletterande utbildning och specialutbildning för gränsbevakningsväsendets personal och andra personer. Gräns- och sjöbevakningsskolan ansvarar för den forskning inom gränsbevakningsväsendets ansvarsområde som bedrivs vid gränsbevakningsväsendet.

Vid Gräns- och sjöbevakningsskolan kan det inom gränsbevakningsväsendets ansvarsområde och i enlighet med vad som särskilt avtalas med Försvarshögskolan ordnas i lagen om Försvarshögskolan (1121/2008) avsedd undervisning inom utbildningsprogrammet för officerare, inom fortbildningen och inom den kompletterande utbildningen.

Vid bevakningsflygdivisionen kan sådan utbildning som är nödvändig för gränsbevakningsväsendets luftfart ordnas i samarbete med Gräns- och sjöbevakningsskolan och andra läroanstalter.

25 a §

Allmän organisering av utbildning och forskning inom gränsbevakningsväsendet

Chefen för gränsbevakningsväsendet fastställer på framställning av staben för gränsbevakningsväsendet resultatmålen och riktlinjerna för utbildningen och forskningen inom gränsbevakningsväsendet samt instruktionen för Gräns- och sjöbevakningsskolan.

I instruktionen för Gräns- och sjöbevakningsskolan kan föreskrivas om

- 1) utbildningens och undervisningens varaktighet och omfattning,
- 2) utbildnings- och undervisningsarrangemangen,
- 3) förfarandet för antagning av studerande,
- 4) grunderna för bedömning av studieresultat,
- 5) de studerandes uppförande och sådan inre ordning som den militära ordningen förutsätter,
- 6) de studerandes fritid, ledigheter och frånvaro,
- 7) användning av Gräns- och sjöbevakningsskolans lokaler och egendom, och
- 8) förpliktelser i anslutning till upprätthållande av beredskapen.

Gräns- och sjöbevakningsskolan beslutar om Gräns- och sjöbevakningsskolans undervisningsplaner.

25 b §

Studera vid Gräns- och sjöbevakningsskolan

Med studera vid Gräns- och sjöbevakningsskolan avses personer som genomgår grundkursen för gränsbevakare och andra som studerar vid Gräns- och sjöbevakningsskolan.

25 c §

Undervisnings- och examensspråk

Gräns- och sjöbevakningsskolans undervisnings- och examensspråk är finska eller svenska.

Studera har rätt att i samband med antagningen och i prov använda antingen finska eller svenska. Lärdomsprovet skrivs antingen på finska eller på svenska.

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan besluta att i undervisningen och vid avläggande av kunskapsprov får användas också något annat språk.

25 d §

Studerandes tystnadsplikt och tystnadsrätt

Bestämmelser om tystnadsplikt och tystnadsrätt för Gräns- och sjöbevakningsskolans studera finns i 17 §.

25 e §

Studerandes användning av uniform

Studera på grundkursen för gränsbevakare ska använda gränsbevakningsväsendets uniform enligt 23 § när de deltar i utbildningen.

26 §

Antagning till grundkursen för gränsbevakare

Gräns- och sjöbevakningsskolan antar studera till grundkursen för gränsbevakare. Till grundkursen kan antas en person som har blivit godkänd i urvalsprovet och

1) är finsk medborgare,
2) har avlagt studentexamen, gymnasiet lärokurs eller minst andra stadiets yrkesexamen,

3) till sitt hälsotillstånd och annars är lämplig när det gäller att på behörigt sätt fullgöra uppgifter inom gränsbevakningsväsendet,

4) har fullgjort sin värnplikt i vapentjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor,

5) har körkort minst för fordon av klass B.

Det krav som anges i 1 mom. 4 punkten gäller inte personer med åländsk hembygdsrätt enligt självstyrelselagen för Åland.

Den som ansöker om att bli antagen till grundkursen för gränsbevakare ska på det sätt som Gräns- och sjöbevakningsskolan bestämmer ge Gräns- och sjöbevakningsskolan de uppgifter om sitt hälsotillstånd som behövs för bedömning av om han eller hon kan antas som studera.

Staben för gränsbevakningsväsendet beslutar om de krav som avses i 1 mom. 3 punkten.

Gräns- och sjöbevakningsskolan ber dem som ansöker om att bli antagna till grundkursen för gränsbevakare genomgå en sådan säkerhetsutredning som avses i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002).

26 a §

Deltagande i annan utbildning

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet kan förordnas att delta i undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. Studierna vid Gräns- och sjöbevakningsskolan genomförs som tjänsteuppdrag. Gräns- och sjöbevakningsskolan beslutar om rätten att delta i undervisningen.

26 b §

Studerandes övriga uppgifter

Staben för gränsbevakningsväsendet kan förordna en grundkursstudera som har tillräcklig utbildning att även utföra andra uppgifter än övningar som ingår i utbildningen, om det är nödvändigt för skötseln av all-

varliga specialsituationer som hör till gränsbevakningsväsendets ansvarsområde.

När en studerande på grundkursen för gränsbevakare utför en uppgift som avses i 1 mom. ska vad som i 35 § 2 mom. i gränsbevakningslagen föreskrivs om befogenheter för den som bistår en gränsbevakningsman tillämpas på studeranden.

26 c §

Studerandes studiesociala förmåner

Studerande på grundkursen för gränsbevakare får under studietiden inkvartering, måltider och kläder, hälsovård samt studie- och övningsmaterial kostnadsfritt.

Till studerande på grundkursen för gränsbevakare kan som kostnadsersättning betalas dagtraktamente som är minst 46 procent av gällande heldagtraktamente för statstjänstemän.

En studerande på grundkursen för gränsbevakare har rätt att få minst två av staten bekostade resor mellan studieorten och hem- eller boningsorten i Finland för varje hel studiekalendermånad. Resekostnaderna ersätts i enlighet med kostnaderna för det förmånligaste allmänna fortskaffningsmedlet. Resekostnader till och från utlandet ersätts endast om den studerande permanent bor utomlands. På motsvarande sätt ersätts resekostnaderna för sådana kommenderingsresor inom landet eller utomlands som ingår i studierna.

En grundkursstuderandes hälsovårdskostnader ersätts endast till den del som vårdbehovet har uppkommit under en period av närundervisning eller praktik och den studerande inte har rätt till ersättning för kostnaderna på någon annan grund.

27 §

Tjänstgöringsförbindelse

För att få delta i sådan minst två månaders utbildning till vilken man godkänns på basis av Gräns- och sjöbevakningsskolans urvalsprov förutsätts att den studerande i början av studierna ger en skriftlig förbindelse att han eller hon kommer att tjänstgöra vid gränsbevakningsväsendet under en minimitid på

högst två år räknat från den dag studierna avslutades (*tjänstgöringsförbindelse*). För en person som hör till personal som flyger luftfartyg vid gränsbevakningsväsendet kan tjänstgöringsförbindelsen vara högst 14 år. Bestämmelser om den tjänstgöringsförbindelse som gäller i fråga om utbildningsprogrammet för officerare finns i 29 § i lagen om Försvarshögskolan.

Om en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet under den tid tjänstgöringsförbindelsen gäller säger upp sig eller blir uppsagd eller om en studerande på grundkursen för gränsbevakare avbryter sina studier eller studierna avbryts av någon av personen själv beroende annan orsak än sjukdom eller avsaknad av flygaregenskaper, ska han eller hon i ersättning till staten betala ett belopp som beror på examens art eller utbildningens innehåll och som uppgår till högst hälften av de kostnader som utbildningen har orsakat staten. Närmare bestämmelser om hur ersättningen bestäms utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Om den studerande avbryter studierna eller om studierna avbryts av någon yttre orsak ska Gräns- och sjöbevakningsskolan besluta om ersättningen. Om en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet säger upp sig eller blir uppsagd, ska förvaltningsenheten fatta motsvarande beslut.

Ersättningen är direkt utsökbar och drivs in på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

27 a §

Drogtestning

Den som ansöker om att bli antagen till grundkursen för gränsbevakare är skyldig att delta i ett drogtest som utförs av en legitimerad yrkesutbildad person och laboratoriepersonal inom hälso- och sjukvården innan sökanden antas till grundkursen. Den som studerar på grundkursen för gränsbevakare är skyldig att på förordnande av Gräns- och sjöbevakningsskolan delta i drogtest också under grundkursen och under praktik som anknyter till den, om det finns grundad anledning att misstänka att den studerande upp-

träder påverkad av rusmedel under utbildningen eller i arbete med anknytning till praktiken.

Uppgifter från drogtest betraktas som uppgifter om hälsotillstånd. En legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården får överlämna skriftliga testresultat till Gräns- och sjöbevakningsskolan.

27 b §

Studietid samt senareläggning och avbrytande av studier

Studierna ska slutföras inom den maximitid som anges i undervisningsplanen.

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan på ansökan av den studerande skjuta upp studierätten eller avbryta studierna för högst två år.

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan på eget initiativ avbryta studierna för högst ett år åt gången, om

1) den studerande har konstaterats lida av långvarig sjukdom,

2) den studerande inte med godkänt resultat kan genomföra sina studier i enlighet med undervisningsplanen,

3) den studerande vid förundersökning är misstänkt för brott och det, med beaktande av det misstänkta brottets art och hur grovt det är, är nödvändigt att avbryta studierna, eller

4) det finns sådana vägande skäl som kan jämföras med dem som nämns i 1—3 punkten för avbrytande av den studerandes studier.

Den tid då studierna är avbrutna räknas inte in i maximistudietiden.

28 §

Förlust av studierätt

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan återkalla rätten för en studerande att delta i utbildningen och undervisningen, om den studerande

1) inte uppfyller antagningskriterierna för den studiekurs han eller hon avlägger,

2) i samband med ansökan till utbildningen har lämnat sådana felaktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit någon sådan om-

ständighet om sig själv som hade utgjort hinder för antagningen,

3) döms till straff för ett sådant brott som visar att han eller hon är olämplig för en tjänst inom gränsbevakningsväsendet och domen har vunnit laga kraft,

4) uppträder på ett sätt som syftar till att äventyra förtroendet för att de uppgifter som gränsbevakningsväsendet har sköts på ett behörigt sätt och en skriftlig varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd,

5) till sitt hälsotillstånd inte längre är lämplig med tanke på tillbörlig skötsel av gränsbevakningsväsendets uppgifter, och förändringen i hälsotillståndet bedöms vara bestående eller långvarig,

6) vägrar delta i drogtestning enligt 27 a § eller i kontroller eller undersökningar enligt 28 b § 1 mom., eller lämnar ett prov som utvisar missbruk av rusmedel,

7) inte återupptar studierna efter att den tidsfrist som avses i 27 b § löpt ut,

8) upprepade gånger eller på ett väsentligt sätt försummar att delta i undervisningen och en skriftlig varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd,

9) upprepade gånger eller på ett väsentligt sätt bryter mot Gräns- och sjöbevakningsskolans instruktion och en skriftlig varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd, eller

10) inte har slutfört sina studier inom den i undervisningsplanen angivna maximitiden och Gräns- och sjöbevakningsskolan inte beviljar tilläggstid av särskilda skäl för att slutföra studierna.

Chefen för Gräns- och sjöbevakningsskolan kan ge en studerande på grundkursen för gränsbevakare eller en vid gränsbevakningsväsendet anställd studerande en skriftlig varning, om förlust av studierätten kan anses oskälig med hänsyn till de omständigheter som lett till personens beteende och som framgår av det, bedömt som helhet. I stället för skriftlig varning kan den studerande få en muntlig varning, om detta kan anses vara en tillräcklig påföljd. Varning eller anmärkning enligt detta moment ges inte för beteende för vilket påföljd kan bestämmas enligt bestämmelserna om militärdisciplin eller enligt 24 § i statstjänstemannalagen.

28 a §

Förfarandet i ärenden som gäller avbrytande av studier, tilldelning av varning eller anmärkning eller förlust av studierätt

Gräns- och sjöbevakningsskolan ska, innan den beslutar om avbrytande av studier enligt 27 b §, om skriftlig varning eller anmärkning enligt 28 § eller om förlust av studierätt specificera den gärning eller försummelse som åtgärden grundar sig på, höra den studerande samt skaffa annan behövlig utredning.

Om ett beslut om avbrytande av studier eller förlust av studierätt upphävs eller undanröjs eller återbryts genom extraordinärt ändringssökande, beslutar Gräns- och sjöbevakningsskolan huruvida den i samband med motsvarande studier senare ska tillgodoräkna de studier som den studerande fram till har bedrivit.

28 b §

Uppgifter om förlust av studierätt och avbrytande av studierna

En studerande på grundkursen för gränsbevakare kan förordnas att genomgå kontroll eller undersökning som utförs av en legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården i syfte att utreda hälsotillståndet, om det finns grundad anledning att misstänka att den studerande inte längre är lämplig med tanke på behörig skötsel av gränsbevakningsväsendets uppgifter. Gräns- och sjöbevakningsskolan står för kostnaderna för de kontroller och undersökningar som den förordnar.

Gräns- och sjöbevakningsskolan har trots sekretessbestämmelserna rätt att för bedömning av studierätt av en av Gräns- och sjöbevakningsskolan anvisad läkare med rätt att självständigt utöva yrket få ett skriftligt utlåtande av vilket framgår att den studerande har genomgått en kontroll eller en undersökning i syfte att utreda hälsotillståndet samt en på kontrollen eller undersökningen grundad bedömning av den studerandes funktionsförmåga och lämplighet med hänsyn till häl-

sotillståndet att sköta gränsbevakningsväsendets uppgifter på ett behörigt sätt.

Gräns- och sjöbevakningsskolan har trots sekretessbestämmelserna rätt att av förundersökningsmyndigheterna, åklagare eller domstol få sådana uppgifter om brottmål som gäller en studerande och som förlust av studierätt eller avbrytande av studier förutsätter.

28 c §

Behandling av känsliga uppgifter

Sådana känsliga personuppgifter som avses i 11 § 3 och 4 punkten i personuppgiftslagen (523/1999) och som gäller studerande och personer som ansöker om att bli antagna som studerande får vid Gräns- och sjöbevakningsskolan endast behandlas av personer som bereder eller fattar beslut om antagning av studerande, avbrytande av studier eller förlust av studierätt eller som ger utlåtanden i sådana ärenden.

Gräns- och sjöbevakningsskolan ska förvara känsliga uppgifter åtskilda från övriga personuppgifter.

Känsliga uppgifter ska avföras ur registret omedelbart när de i lag föreskrivna uppgifterna inte längre förutsätter att de bevaras, dock senast tre år efter det att de förts in i registret.

29 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut som Gräns- och sjöbevakningsskolan fattat om antagning till utbildning efter urvalsprov, tjänstgöringsförbindelse, förordnande till drogtestning, studiesociala förmåner för studerande på grundkursen för gränsbevakare, och senareläggning av studier får begära omprövning hos staben för gränsbevakningsväsendet i enlighet med förvaltningslagen (434/2003). Beslut med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

Gräns- och sjöbevakningsskolans beslut om skriftlig varning, avbrytande av studier och förlust av studierätt får överklagas ge-

nom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Beslut om förlust av studierätt eller avbrytande av studier kan verkställas omedelbart, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

Förvaltningsdomstolens beslut enligt 1 och 2 mom. får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

En studerande som är missnöjd med ett beslut Gräns- och sjöbevakningsskolan fattat om bedömningen av studieprestationer eller tillgodoräkandet av tidigare eller på annat håll avlagda studier får begära omprövning hos staben för gränsbevakningsväsendet inom 30 dagar från det att den studerande haft möjlighet att ta del av resultatet av bedömningen och hur bedömningsgrunderna har tillämpats på honom eller henne. Ändring i ett beslut med anledning av begäran om omprövning får inte sökas genom besvär.

31 §

Tillämpning av bestämmelserna om militära brott

Bestämmelser om tillämpning av bestämmelserna om militära brott på dem som tjänstgör i militära tjänster vid gränsbevakningsväsendet och på studerande på grundkursen för gränsbevakare finns i 45 kap. 27 § i strafflagen. Bestämmelser om rätten för en gränsbevakningsman i militär tjänst att använda maktmedel finns i 35 § i gränsbevakningslagen, och bestämmelser om rätten för en militärperson och militär förman att använda maktmedel i 23 § i lagen om försvarsmakten (551/2007).

35 a §

Avgångsålder

Avgångsåldern för specialofficerare, yngre officerare, stabsofficerare och institutofficerare som tjänstgör i uppgifter som förutsätter flygarutbildning är med avvikelse från 1 mom. 50 år, i generals- och överstetjänster i

en uppgift som förutsätter flygarutbildning dock 55 år.

I 2 mom. avsedda uppgifter som förutsätter flygarutbildning är uppgiften som ledare för flygverksamhet, utbildningschef vid bevakningsflygdivisionen, chefsflyglärare, chefsteorilärare, flyglärare, chef för flygdivision, biträdande chef för flygdivision, flygsäkerhetschef, flygverksamhetsofficer, testpilot, flyggruppchef, chef för helikoptergrupp, flygofficer, pilotofficer, befälhavare på luftfartyg, styrman på luftfartyg och pilot på luftfartyg.

36 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Genom förordning av statsrådet utfärdas, med undantag för militära kommandomål, närmare bestämmelser

3) vid behov om målen för utbildningen och undervisningen vid Gräns- och sjöbevakningsskolan och vid bevakningsflygdivisionen samt om bedömningsförfarandet,

Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om

1) gränsbevakningsväsendets uniform och övriga persedlar samt om de emblem som används i samband med dem,

2) vid behov ordnande av kostnadsfritt uppehälle och kostnadsfri hälsovård för studerande på grundkursen för gränsbevakare, om dagpenningens belopp och utbetalningsförfarandet samt om ersättning för resekostnader och om förfarandena i samband med det.

Chefen för gränsbevakningsväsendet kan meddela närmare föreskrifter om sammansättningen, modellen och färgen samt anskaffningen och användningen av gränsbevakningsväsendets uniform och andra persedlar som används vid gränsbevakningsväsendet samt om de specialtecken och special-emblem som ska användas på uniformen och persedlarna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

En studerande som har börjat studera på grundkursen för gränsbevakare innan denna

lag trätt i kraft fotsätter sina studier enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Den studerande övergår till att studera i enlighet med denna lag, om inte han eller hon senast den 31 december 2016 har avlagt

grundkursen för gränsbevakare enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Gräns- och sjöbevakningsskolan beslutar om arrangemangen i samband med övergången.

2.

Lag**om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) 7 § 3 mom. 1 punkten, 9 § 3 mom. 1 punkten och 12 § 3 mom. 5 punkten, *ändras* 3 § 1 mom., 5 § 1 mom., 8 §, rubriken för 9 § samt 9 § 1 mom., det inledande stycket i 9 § 3 mom. och 9 § 3 mom. 2 punkten, 10 §, 11 § 3 mom., 22 § 1 mom. 21 punkten samt 31 och 32 §,

av dem 8 och 10 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 876/2011, 9 § 1 mom. och inledande stycket i 9 § 3 mom. sådana de lyder i lag 876/2011, samt 31 och 32 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 479/2010, och

fogas till 14 § ett nytt 4 mom., till lagen en ny 14 a § och till 22 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 980/2007, 1427/2009, 405/2010 och 479/2010, en ny 22 punkt som följer:

3 §

Gränsbevakningsväsendets funktionella informationssystem

Gränsbevakningsväsendets funktionella informationssystem är ett permanent personregister som är avsett för gränsbevakningsväsendets riksomfattande bruk och som förs med hjälp av automatisk databehandling. Delregister avsedda för riksomfattande bruk inom informationssystemet är

- 1) undersöknings- och handräckningsregistret,
- 2) registret för tillståndsärenden,
- 3) registret för övervakningsärenden,
- 4) gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott,
- 5) säkerhetsdataregistret.

5 §

Inrättande av personregister, registeransvarig och övervakning av behandlingen av personuppgifter

Staben för gränsbevakningsväsendet beslutar om inrättande av ett personregister, om

registret är avsett för gränsbevakningsväsendets riksomfattande bruk. En förvaltningsenhet beslutar om inrättande av andra personregister, om inte något annat föreskrivs eller bestäms. Den förvaltningsenhet som har inrättat ett personregister är registeransvarig.

8 §

Registret för tillståndsärenden

Registret för tillståndsärenden kan innehålla uppgifter som måste behandlas för att de åligganden som avses i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen och som gränsbevakningsväsendet har enligt vad som föreskrivs i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag ska kunna utföras.

I registret får, av de uppgifter som gäller identitet och behövs med tanke på informationssystemets användningsändamål, registreras följande uppgifter: personens namn, födelsedatum, personbeteckning, kön, modersmål, medborgarskap, avsaknad av medborgarskap, nationalitet, hemstat, civilstånd, födelsestat, födelsehemkommun, hemkommun, yrke, adress och telefonnummer eller

annan kontaktinformation, uppgift om att personen avlidit eller dödförklarats, kundnummer hos en myndighet, en utländsk persons föräldrars namn och adress, uppgifterna i en persons resedokument, fotografi, andra uppgifter om inresa och gränsöverskridning samt uppgifter som behövs för identifiering av en juridisk person.

I registret får även andra behövliga uppgifter som inhämtats för utförande av de i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen avsedda åligganden som gränsbevakningsväsendet har enligt vad som föreskrivs i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag registreras enligt följande:

1) uppgifter om i gränsbevakningslagen avsedda ansökningar, tillstånd, utlåtanden, anmälningar och beslut som gäller gränzonstillstånd, tillstånd att passera gränsen och andra tillstånd som beviljas av gränsbevakningsväsendet (*gränsbevakningsväsendets tillståndsuppgifter*),

2) uppgifter om i gränsbevakningslagen avsedda gränzsönsanmälningar och andra anmälningar som görs till gränsbevakningsväsendet (*gränsbevakningsväsendets anmälningsuppgifter*).

Det uppgifter som registrerats i registret får användas för gränsbevakning enligt kodexen om Schengengränserna.

9 §

Registret för övervakningsärenden

Registret för övervakningsärenden kan innehålla uppgifter som måste behandlas för att de åligganden som avses i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen och som gränsbevakningsväsendet har enligt vad som föreskrivs i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag ska kunna utföras.

I registret får även andra behövliga uppgifter som inhämtats för utförande av de i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen avsedda åligganden som gränsbevakningsväsendet har enligt vad som föreskrivs i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag registreras enligt följande:

2) för den identifiering som gränsbevakningsväsendet enligt 29 § ska utföra behövliga bilduppgifter om personer som ska gripas för förebyggande eller utredning av eller för väckande av åtal för ett brott som bestraffas med fängelse eller för verkställighet av fängelsestraff (*uppgifter för automatisk identifiering*),

10 §

Användning av polisens personregister vid utförande av gränsbevakningsväsendets uppdrag

Bestämmelser om gränsbevakningsväsendets rätt att i polisens personregister registrera information som inhämtats för utförande av gränsbevakningsväsendets åligganden enligt gränsbevakningslagen eller någon annan lag finns i 14 § 4 punkten i polisväsendets personuppgiftslag.

Gränsbevakningsväsendet svarar för att de uppgifter som förts in i polisens personregister är riktiga och att registreringen och användningen av uppgifterna går lagligt till i den egna verksamheten.

11 §

Gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott

Gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott får endast användas av gränsbevakningsmän som förordnats till kriminalunderrättelse-, brottsanalys- och observationsuppdrag. Staben för gränsbevakningsväsendet kan även bevilja sådana av polisens, Tullens och försvarsmaktens tjänstemän som förordnats till kriminalunderrättelse-, brottsanalys- eller observationsuppdrag rätt att använda gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott.

14 §

Behandling av känsliga uppgifter

Bestämmelser om begränsningar i fråga om registrering av DNA-profiler finns i 9 kap. 4 § i tvångsmedelslagen.

14 a §

Behandling av överskottsinformation som erhållits med hemliga informationsinhämtningsmetoder

Bestämmelser om användning av överskottsinformation som erhållits med hemliga informationsinhämtningsmetoder som avses i 5 kap. i polislagen finns i 54 § i det kapitlet. Bestämmelser om användning av överskottsinformation som erhållits med hemliga tvångsmedel som avses i 10 kap. i tvångsmedelslagen finns i 56 § i det kapitlet.

Överskottsinformation enligt 1 mom. får registreras i personregister som avses i 7 och 11 §.

22 §

Gränsbevakningsväsendets rätt att få uppgifter ur vissa register och informationssystem

Utöver vad som föreskrivs i gränsbevakningslagen eller i någon annan lag har gränsbevakningsväsendet utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att för att utföra sina uppdrag och föra sina personregister ur vissa register få nödvändiga uppgifter enligt följande:

21) ur befolkningsdatasystemet de uppgifter som avses i 13—17 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009),

22) ur nödcentraldatasystemet uppgifter som med tanke på en persons egen säkerhet eller säkerheten i arbetet för gränsbevakningsväsendets tjänstemän behövs för gränsbevakningsväsendets lagstadgade uppgifter;

uppgifterna får lämnas ut genom teknisk avslutning.

31 §

Utplåning av uppgifter ur undersöknings- och handräckningsregistret

Uppgifter i undersöknings- och handräckningsregistret utplånas enligt vad som i 22 § i polisväsendets personuppgiftslag föreskrivs om utplåning av motsvarande uppgifter ur informationssystemet för polisärenden.

32 §

Utplåning av uppgifter ur registret för tillståndsärenden och ur registret för övervakningsärenden

Gränsbevakningsväsendets tillståndsuppgifter utplånas ur registret för tillståndsärenden då tio år har förflutit sedan beslutet fattades, tillståndet förföll, den i beslutet angivna giltighetstiden gick ut eller uppgiften antecknades i registret, om de inte behöver bevaras för ett enskilt tjänsteuppdrag. Gränsbevakningsväsendets anmälningsuppgifter utplånas då tio år har förflutit sedan anmälan anlänt eller uppgiften antecknats i registret, om de inte behöver bevaras för ett enskilt tjänsteuppdrag.

Uppgifter om övervakning av sjötrafiken och den ekonomiska zonen, uppgifter om övervakning av land- och sjögränsen, uppgifter om in- och utresekontroller samt uppgifter som nämns i bilaga II i kodexen om Schengengränserna ska utplånas ur registret för övervakningsärenden då fem år har förflutit sedan uppgifterna antecknades i registret, om de inte behöver bevaras för ett enskilt tjänsteuppdrag. Av personuppgifter i gränstrafiken ska uppgifter om påförande av påföljdsavgift utplånas då tio år har förflutit sedan uppgifterna antecknades i registret. I övrigt föreskrivs om utplåning av personuppgifter i gränstrafiken i 20 §. Uppgifter om utlänningar som har tagits i förvar ska utplånas då fem år har förflutit sedan den sista uppgiften antecknades.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

Informationsbehandling som avses i denna lag ska uppfylla vad som föreskrivs i denna lag inom fyra år efter att lagen trätt i kraft.

3.

Lag**om ändring av 20 § i lagen om nödcentralsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010) 20 § 4 mom. som följer:

20 § <i>Utlämnande av information</i>	tasystemet finns i 14 § i sjöräddningslagen (1145/2001) och i 22 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsende.
--	---

Bestämmelser om gränsbevakningsväsen-
dets rätt att få information ur nödcentralsda-

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 45 kap. 27 § i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 45 kap. 27 § 2 mom., sådant det lyder i lag 214/2006, som följer:

45 kap.	inom gränsbevakningsväsendet och på studerande på grundkursen för gränsbevakare samt på dem som deltar i sådan krishanteringsutbildning, i sådana krishanteringsövningar och i sådan krishanteringstjänstgöring som avses i lagen om militär krishantering (211/2006) enligt vad som särskilt bestäms i lag.
Om militära brott	
27 §	
<i>Krigsmän</i>	

Bestämmelserna om krigsmän tillämpas även på dem som tjänstgör i militära tjänster

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 5 september 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Inrikesminister *Päivi Räsänen*

1.

Lag**om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) 2 §, 3 § 1 mom., 5 § 2 mom., 7 § 2 och 3 mom., 9 § 2 mom., 14 och 15 §, 20 a § 2 mom., 23 och 25 §, 26—29 §, 31 § 1 mom., 35 a § 2 och 5 mom. samt rubriken för 36 § och 36 § 2 mom. 3 punkten samt 3 och 4 mom.,

av dem 5 § 2 mom. och 20 a § 2 mom. sådana de lyder i lag 221/2007, 31 § 1 mom. sådant det lyder i lag 555/2007 och 35 a § 2 och 5 mom. sådana de lyder i lag 477/2010, samt

fogas till lagen nya 25 a—25 e, 26 a—26 c, 27 a, 27 b och 28 a—28 c § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Gränstrupper

I denna lag avses med gränstrupper tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet och personer som med stöd av värnpliktslagen (452/1950) har förordnats att tjänstgöra vid gränsbevakningsväsendet eller som fullgör frivillig militärtjänst vid gränsbevakningsväsendet, och som vid effektiviserande av rikets försvar kan anslutas till försvarsmakten.

3 §

Gränsbevakningsväsendet, chefen och förvaltningsenheterna

Gränsbevakningsväsendet är en till statens centralförvaltning hörande myndighet som står under inrikesministeriets ledning och tillsyn. Gränsbevakningsväsendet leds på inrikesministeriet av chefen för gränsbevakningsväsendet. Chefens underställda förvaltningsenheter är staben för gränsbevakningsväsendet, gränsbevakningssektionerna, sjöbevakningssektionerna, gräns- och sjöbevakningsskolan samt bevakningsflygdivisionen (*förvaltningsenheter*).

Föreslagen lydelse

2 §

Gränstrupper

I denna lag avses med gränstrupper tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet och personer som med stöd av värnpliktslagen (1438/2007) har förordnats att tjänstgöra vid gränsbevakningsväsendet eller som fullgör frivillig militärtjänst vid gränsbevakningsväsendet, och som vid effektiviserande av rikets försvar kan anslutas till försvarsmakten.

3 §

Gränsbevakningsväsendet, chefen och förvaltningsenheterna

Gränsbevakningsväsendet är en till statens centralförvaltning hörande myndighet som står under inrikesministeriets ledning och tillsyn. Gränsbevakningsväsendet leds på inrikesministeriet av chefen för gränsbevakningsväsendet. Chefens underställda förvaltningsenheter är staben för gränsbevakningsväsendet, gränsbevakningssektionerna, sjöbevakningssektionerna, Gräns- och sjöbevakningsskolan samt bevakningsflygdivisionen (*förvaltningsenheter*).

5 §

Inrikesministeriets uppgifter inom gränsbevakningsväsendet

Inrikesministern avgör ärenden som gäller indragning eller nedskärning av regionala och lokala enheter och funktioner inom gränsbevakningsväsendet. Om inte något annat föreskrivs, har chefen för gränsbevakningsväsendet rätt att på föredragning avgöra andra förvaltningsärenden som gäller gränsbevakningsväsendet och dess ansvarsområde och som enligt vad som föreskrivs skall avgöras av inrikesministeriet, *förutsatt att de inte är samhälleligt eller ekonomiskt viktiga.*

7 §

Beslut av republikens president i militära kommandomål inom gränsbevakningsväsendet

Republikens president fattar utom statsrådet beslut i militära kommandomål som gäller gränsbevakningsväsendet på föredragning av inrikesministern. Besluten kontrasigneras av inrikesministern. Vid föredragningen av ett sådant ärende har statsministern rätt att vara närvarande och uttala sin uppfattning om det.

Republikens president kan på eget initiativ eller på framställning av inrikesministern överföra ett militärt kommandomål för att avgöras av presidenten i statsrådet. Då beslutar presidenten om målet på föredragning av inrikesministern utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande.

9 §

Tjänsterna vid gränsbevakningsväsendet

5 §

Inrikesministeriets uppgifter inom gränsbevakningsväsendet

Inrikesministern avgör ärenden som gäller indragning eller nedskärning av regionala och lokala enheter och funktioner inom gränsbevakningsväsendet *och som är samhälleligt eller ekonomiskt viktiga.* Om inte något annat föreskrivs, har chefen för gränsbevakningsväsendet rätt att på föredragning avgöra andra förvaltningsärenden som gäller gränsbevakningsväsendet och dess ansvarsområde och som enligt vad som föreskrivs ska avgöras av inrikesministeriet.

7 §

Beslut av republikens president i militära kommandomål inom gränsbevakningsväsendet

Republikens president fattar utom statsrådet beslut i militära kommandomål som gäller gränsbevakningsväsendet på föredragning av inrikesministern. Besluten kontrasigneras av inrikesministern. Vid föredragningen av ett sådant ärende har statsministern och *chefen för gränsbevakningsväsendet* rätt att vara närvarande och uttala sin uppfattning om det.

Republikens president kan på eget initiativ eller på framställning av inrikesministern överföra ett militärt kommandomål för att avgöras av presidenten i statsrådet. Då beslutar presidenten om målet på föredragning av inrikesministern utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande. *Vid föredragning av ett militärt kommandomål för presidenten i statsrådet har chefen för gränsbevakningsväsendet rätt att vara närvarande och uttala sin uppfattning om det.*

9 §

Tjänsterna vid gränsbevakningsväsendet

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om rätt för chefen för gränsbevakningsväsendet att inrätta, ändra och dra in tjänster vid gränsbevakningsväsendet samt om rätten att placera och flytta tjänster inom gränsbevakningsväsendet.

Närmare bestämmelser om *inrättande, ändring och indragning av tjänster vid gränsbevakningsväsendet samt om placering och flyttning av tjänster inom gränsbevakningsväsendet utfärdas genom förordning av statsrådet.*

14 §

14 §

*Förflyttning av en tjänsteman till en annan tjänst eller uppgift**Förflyttning av en tjänsteman till en annan tjänst eller uppgift*

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet är skyldig att övergå till en annan tjänst eller uppgift inom gränsbevakningsväsendet då detta är nödvändigt för att besätta en vakant tjänst eller uppgift enligt gränsbevakningsväsendets detaljerade sammansättning eller i övrigt för att tjänstgöringen skall kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet är skyldig att övergå till en annan tjänst *på minst samma nivå eller också till en sådan annan uppgift inom gränsbevakningsväsendet som kan skötas med den utbildning som tjänstemannen har, om en sådan förflyttning är nödvändig för att besätta en vakant tjänst eller uppgift enligt gränsbevakningsväsendets detaljerade sammansättning eller i övrigt för att tjänstgöringen ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.*

Om förflyttning till en annan tjänst eller uppgift medför att tjänstemannens tjänstgöringsort ändras, skall beslutet delges tjänstemannen minst tre månader tidigare.

Om förflyttning till en annan tjänst eller uppgift medför att tjänstemannens tjänstgöringsort ändras, *ska* beslutet delges tjänstemannen minst tre månader *förevä*.

I ett beslut som gäller förflyttning till en annan tjänst eller uppgift och som medför att tjänstemannens tjänstgöringsort ändras får ändring sökas enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ett beslut om förflyttning skall likväl iakttas även om besvär anförts, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat. I ett annat beslut som gäller förflyttning till en annan tjänst eller uppgift eller som gäller förordnande av en tjänsteman till en uppgift får ändring inte sökas genom besvär.

I ett beslut som gäller förflyttning till en annan tjänst eller uppgift och som medför att tjänstemannens tjänstgöringsort ändras *och i ett beslut om förflyttning till en uppgift utan tjänstemannens samtycke* får ändring sökas enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996). *Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.* Ett beslut om förflyttning *ska iakttas* även om besvär anförts, om inte besvärsmyndigheten *bestämmer* något annat. I ett annat beslut som gäller förflyttning till en annan tjänst eller uppgift eller som gäller förordnande av en tjänsteman till en uppgift får ändring inte sökas genom besvär.

15 §

15 §

*Gränsbevakningsmän**Gränsbevakningsmän*

Gränsbevakningsmän är sådana tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet som fått den utbildning för gränsbevakningsmän om vilken föreskrivs genom förordning av statsrådet och

Gränsbevakningsmän är sådana tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet som fått *genom förordning av statsrådet föreskriven utbildning för gränsbevakningsmän* och som för-

som förordnats till gränsbevakningsmän av chefen för förvaltningsenheten *i fråga*.

Gränsbevakningsmännen har sådana befogenheter som i gränsbevakningslagen (578/2005) eller i någon annan lag anges för gränsbevakningsmän.

En elev vid gräns- och sjöbevakningsskolan har en gränsbevakningsmans befogenheter när han eller hon under sin utbildares ledning och uppsikt utför uppgifter som ingår i utbildningen.

20 a §

Skiljande av en gränsbevakningsman från tjänsteutövning för viss tid

Beslut om skiljande från tjänsteutövning fattas av den utnämmande myndigheten. Om statsrådet är utnämmande myndighet, fattar inrikesministeriet beslut om skiljande från tjänsteutövning. Den myndighet som fattar beslut om skiljande från tjänsteutövning skall anhängiggöra skiljandet från tjänsteutövningen senast tre månader från det att myndigheten fick kännedom om den omständighet som kan leda till skiljande från tjänsteutövning.

23 §

Uniform

Den som tjänstgör i en militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet är skyldig att vid tjänstgöring använda gränsbevakningsväsendets *militär*uniform, om inte något annat bestäms på grund av tjänsteuppgiftens art eller av någon annan orsak. Andra personer än de som tjänstgör i en militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet får inte, *om inte chefen för gränsbevakningsväsendet av särskilda skäl ger tillfälligt tillstånd*, använda en dräkt eller ett klädesplagg som på ett förvillande sätt liknar gränsbevakningsväsendets *militär*uniform eller därtill hörande persedlar så att detta kan ge intrycket av att bäraren är en tjänsteman i militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet.

Den som har förordnats till uppgiften som gränsbevakningsman och är skyldig att an-

ordnats till gränsbevakningsmän av chefen för förvaltningsenheten.

Gränsbevakningsmännen har sådana befogenheter som i gränsbevakningslagen (578/2005) eller i någon annan lag föreskrivs för gränsbevakningsmän.

20 a §

Skiljande av en gränsbevakningsman från tjänsteutövning för viss tid

Beslut om skiljande från tjänsteutövning fattas av den utnämmande myndigheten. Om *republikens president eller statsrådet* är utnämmande myndighet, fattar inrikesministeriet beslut om skiljande från tjänsteutövning. Den myndighet som fattar beslut om skiljande från tjänsteutövning *ska inleda ärendet* senast tre månader från det att myndigheten fick kännedom om *en* omständighet som kan *ge anledning* till skiljande från tjänsteutövning.

23 §

Uniform

Den som tjänstgör i en militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet är skyldig att vid tjänstgöring använda gränsbevakningsväsendets uniform, om inte något annat bestäms på grund av tjänsteuppgiftens art eller av någon annan orsak. Andra personer än de som tjänstgör i en militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet får inte använda en dräkt eller ett klädesplagg som på ett förvillande sätt liknar gränsbevakningsväsendets uniform eller därtill hörande persedlar så att detta kan ge intrycket av att bäraren är en tjänsteman i militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet.

Den som har förordnats till uppgiften som gränsbevakningsman och är skyldig att an-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

vända *militär*uniform skall på sin uniform ha gränsbevakningsmännens emblem som anger gränsbevakningsmannens ställning. Närmare bestämmelser om gränsbevakningsmännens emblem utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Andra än gränsbevakningsmän får inte använda emblem som anger ställning, om inte chefen för gränsbevakningsväsendet ger tillstånd att använda emblem vid teaterföreställningar eller andra motsvarande evenemang.

*Militär*uniform och gränsbevakningsmännens emblem får också användas vid resor i anknytning till tjänsteutövning och när en person representerar gränsbevakningsväsendet.

Chefen för gränsbevakningsväsendet kan tillåta att även andra än tjänstemän som tjänstgör i en militär tjänst använder gränsbevakningsväsendets *militär*uniform.

25 §

Utbildning och undervisning vid gräns- och sjöbevakningsskolan

Vid gräns- och sjöbevakningsskolan kan ges den utbildning som är behörighetsvillkor för gränsbevakningsväsendets tjänster samt kompletterande utbildning och specialutbildning för gränsbevakningsväsendets personal och andra personer. Gräns- och sjöbevakningsskolan ansvarar för den forskning inom gränsbevakningsväsendets ansvarsområde som bedrivs vid gränsbevakningsväsendet.

Vid gräns- och sjöbevakningsskolan kan inom gränsbevakningsväsendets ansvarsområde ordnas i förordningen om försvarshögskolan (668/1992) avsedd undervisning inom utbildningsprogrammet för officerare, samt inom fortbildningen och den kompletterande utbildningen *på det sätt som särskilt avtalas med försvarshögskolan*.

Vid bevakningsflygdivisionen kan sådan utbildning som är nödvändig för gränsbevakningsväsendets luftfart ordnas i samarbete med gräns- och sjöbevakningsskolan och andra läroanstalter.

vända uniform *ska* på sin uniform ha gränsbevakningsmännens emblem som anger gränsbevakningsmannens ställning, *så som närmare föreskrivs* genom förordning av inrikesministeriet. Andra än gränsbevakningsmän får inte använda emblem som anger ställning, om inte chefen för gränsbevakningsväsendet ger tillstånd att använda emblem vid teaterföreställningar eller andra motsvarande evenemang.

Uniform och gränsbevakningsmännens emblem får också användas vid resor i anknytning till tjänsteutövning och när en person representerar gränsbevakningsväsendet.

Chefen för gränsbevakningsväsendet kan tillåta att även andra än tjänstemän som tjänstgör i en militär tjänst använder gränsbevakningsväsendets uniform *eller av särskilda skäl ge dem tillfälligt tillstånd att använda dräkt eller klädesplagg enligt 1 mom. som liknar uniform eller därtill hörande perdelar*.

25 §

Utbildning och undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan

Vid Gräns- och sjöbevakningsskolan kan ges den utbildning som är behörighetsvillkor för gränsbevakningsväsendets tjänster samt kompletterande utbildning och specialutbildning för gränsbevakningsväsendets personal och andra personer. Gräns- och sjöbevakningsskolan ansvarar för den forskning inom gränsbevakningsväsendets ansvarsområde som bedrivs vid gränsbevakningsväsendet.

Vid Gräns- och sjöbevakningsskolan kan *det* inom gränsbevakningsväsendets ansvarsområde *och i enlighet med vad som särskilt avtalas med Försvarshögskolan ordnas i lagen om Försvarshögskolan (1121/2008)* avsedd undervisning inom utbildningsprogrammet för officerare, inom fortbildningen och *inom* den kompletterande utbildningen.

Vid bevakningsflygdivisionen kan sådan utbildning som är nödvändig för gränsbevakningsväsendets luftfart ordnas i samarbete med Gräns- och sjöbevakningsskolan och andra läroanstalter.

26 §

Allmän organisering av utbildning och forskning inom gränsbevakningsväsendet

Chefen för gränsbevakningsväsendet fastställer på framställning av staben för gränsbevakningsväsendet resultatmålen och riktlinjerna för utbildningen och forskningen inom gränsbevakningsväsendet samt instruktionen för gräns- och sjöbevakningsskolan.

25 a §

Allmän organisering av utbildning och forskning inom gränsbevakningsväsendet

Chefen för gränsbevakningsväsendet fastställer på framställning av staben för gränsbevakningsväsendet resultatmålen och riktlinjerna för utbildningen och forskningen inom gränsbevakningsväsendet samt instruktionen för Gräns- och sjöbevakningsskolan.

I instruktionen för Gräns- och sjöbevakningsskolan kan föreskrivas om

1) utbildningens och undervisningens varaktighet och omfattning,

2) utbildnings- och undervisningsarrangemangen,

3) förfarandet för antagning av studerande,

4) grunderna för bedömning av studieresultat,

5) de studerandes uppförande och sådan inre ordning som den militära ordningen förutsätter,

6) de studerandes fritid, ledigheter och frånvaro,

7) användning av Gräns- och sjöbevakningsskolans lokaler och egendom, och

8) förpliktelser i anslutning till upprätthållande av beredskapen.

Gräns- och sjöbevakningsskolan beslutar om Gräns- och sjöbevakningsskolans undervisningsplaner.

(ny)

25 b §

Studerande vid Gräns- och sjöbevakningsskolan

Med studerande vid Gräns- och sjöbevakningsskolan avses personer som genomgår grundkursen för gränsbevakare och andra som studerar vid Gräns- och sjöbevakningsskolan.

(ny)

25 c §

Undervisnings- och examensspråk

Gräns- och sjöbevakningsskolans undervisnings- och examensspråk är finska eller svenska.

Studera nde har rätt att i samband med antagningen och i prov använda antingen finska eller svenska. Lärdomsprovet skrivs antingen på finska eller på svenska.

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan besluta att i undervisningen och vid avläggande av kunskapsprov får användas också något annat språk.

(ny)

25 d §

Studera ndes tystnadsplikt och tystnadsrätt

Bestämmelser om tystnadsplikt och tystnadsrätt för Gräns- och sjöbevakningsskolans studera nde finns i 17 §.

(ny)

25 e §

Studera ndes användning av uniform

Studera nde på grundkursen för gränsbevakare ska använda gränsbevakningsväsendets uniform enligt 23 § när de deltar i utbildningen.

(ny)

26 §

Antagning till grundkursen för gränsbevakare

Gräns- och sjöbevakningsskolan antar studera nde till grundkursen för gränsbevakare. Till grundkursen kan antas en person som har blivit godkänd i urvalsprovet och

1) är finsk medborgare,

2) har avlagt studentexamen, gymnasiets lärokurs eller minst andra stadiets yrkesexamen,

3) till sitt hälsotillstånd och annars är lämplig när det gäller att på behörigt sätt fullgöra uppgifter inom gränsbevakningsväsendet,

4) har fullgjort sin värnplikt i vapentjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor,

5) har körrätt minst för fordon av klass B.

Det krav som anges i 1 mom. 4 punkten gäller inte personer med åländsk hembygdsrätt enligt självstyrelselagen för Åland.

Den som ansöker om att bli antagen till grundkursen för gränsbevakare ska på det sätt som Gräns- och sjöbevakningsskolan be-

stämmer ge Gräns- och sjöbevakningsskolan de uppgifter om sitt hälsotillstånd som behövs för bedömning av om han eller hon kan antas som studerande.

Staben för gränsbevakningsväsendet beslutar om de krav som avses i 1 mom. 3 punkten.

Gräns- och sjöbevakningsskolan ber dem som ansöker om att bli antagna till grundkursen för gränsbevakare genomgå en sådan säkerhetsutredning som avses i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002).

(ny)

26 a §

Delta i annan utbildning

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet kan förordnas att delta i undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. Studierna vid Gräns- och sjöbevakningsskolan genomförs som tjänsteuppdrag. Gräns- och sjöbevakningsskolan beslutar om rätten att delta i undervisningen.

(ny)

26 b §

Studerandes övriga uppgifter

Staben för gränsbevakningsväsendet kan förordna en grundkursstuderande som har tillräcklig utbildning att även utföra andra uppgifter än övningar som ingår i utbildningen, om det är nödvändigt för skötseln av allvarliga situationsituationer som hör till gränsbevakningsväsendets ansvarsområde.

När en studerande på grundkursen för gränsbevakare utför en uppgift som avses i 1 mom. ska vad som i 35 § 2 mom. i gränsbevakningslagen föreskrivs om befogenheter för den som bistår en gränsbevakningsman tillämpas på studeranden.

(ny)

26 c §

Studerandes studiesociala förmåner

Studerande på grundkursen för gränsbevakare får under studietiden inkvartering, måltider och kläder, hälsovård samt studie- och övningsmaterial kostnadsfritt.

Till studerande på grundkursen för gränsbevakare kan som kostnadsersättning betalas

dagtraktamente som är minst 46 procent av gällande heldagtraktamente för statstjänstemän.

En studerande på grundkursen för gränsbevakare har rätt att få minst två av staten bekostade resor mellan studieorten och hem- eller boningsorten i Finland för varje hel studiekalendermånad. Resekostnaderna ersätts i enlighet med kostnaderna för det förmånligaste allmänna fortskaffningsmedlet. Resekostnader till och från utlandet ersätts endast om den studerande permanent bor utomlands. På motsvarande sätt ersätts resekostnaderna för sådana kommenderingsresor inom landet eller utomlands som ingår i studierna.

En grundkursstuderandes hälsovårdskostnader ersätts endast till den del som vårdbehovet har uppkommit under en period av närundervisning eller praktik och den studerande inte har rätt till ersättning för kostnaderna på någon annan grund.

27 §

Beslut om studierätt samt tjänstgöringsförbindelse

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet kan förordnas att delta i undervisning vid gräns- och sjöbevakningsskolan, om inte något annat föreskrivs. En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet genomför studierna vid gräns- och sjöbevakningsskolan som tjänsteuppdrag. Gräns- och sjöbevakningsskolan beslutar om rätten att delta.

För att få delta i utbildning till vilken man godkänns på basis av urvalsprov förutsätts att den studerande, innan studierna inleds, ger en skriftlig förbindelse att han eller hon kommer att tjänstgöra vid gränsbevakningsväsendet under en minimitid på högst två år räknat från den dag studierna avslutades (**tjänstgöringsförbindelse**). För en person som hör till personal som flyger luftfartyg vid gränsbevakningsväsendet kan tjänstgöringsförbindelsen vara högst 14 år. Bestämmelser om den tjänstgöringsförbindelse som gäller i fråga om utbildningsprogrammet för officerare enligt förordningen om försvarshögskolan finns i 10 b § i lagen om försvarsmakten (402/1974).

27 §

Tjänstgöringsförbindelse

(se 26 a §)

För att få delta i sådan minst två månaders utbildning till vilken man godkänns på basis av Gräns- och sjöbevakningsskolans urvalsprov förutsätts att den studerande i början av studierna ger en skriftlig förbindelse att han eller hon kommer att tjänstgöra vid gränsbevakningsväsendet under en minimitid på högst två år räknat från den dag studierna avslutades (**tjänstgöringsförbindelse**). För en person som hör till personal som flyger luftfartyg vid gränsbevakningsväsendet kan tjänstgöringsförbindelsen vara högst 14 år. Bestämmelser om den tjänstgöringsförbindelse som gäller i fråga om utbildningsprogrammet för officerare finns i 29 § i lagen om Försvarshögskolan.

Om en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet under den tid tjänstgöringsförbindelsen gäller säger upp sig eller blir uppsagd eller själv avbryter sina studier eller studierna avbryts av någon av personen själv beroende annan orsak än sjukdom eller avsaknad av flygaregenskaper, skall han eller hon i ersättning betala ett belopp som beror på examens art eller utbildningens innehåll och som uppgår till högst hälften av de kostnader som utbildningen åsamkat staten *enligt vad som närmare bestäms genom förordning av inrikesministeriet.*

I beslut enligt denna paragraf får ändring sökas på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

(ny)

Om en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet under den tid tjänstgöringsförbindelsen gäller säger upp sig eller blir uppsagd eller *om en studerande på grundkursen för gränsbevakare* avbryter sina studier eller studierna avbryts av någon av personen själv beroende annan orsak än sjukdom eller avsaknad av flygaregenskaper, ska han eller hon i ersättning till staten betala ett belopp som beror på examens art eller utbildningens innehåll och som uppgår till högst hälften av de kostnader som utbildningen har orsakat staten. *Närmare bestämmelser om hur ersättningen bestäms utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.*

Om den studerande avbryter studierna eller om studierna avbryts av någon yttre orsak ska Gräns- och sjöbevakningsskolan besluta om ersättningen. Om en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet säger upp sig eller blir uppsagd, ska förvaltningsenheten fatta motsvarande beslut.

Ersättningen är direkt utsökbar och drivs in på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

27 a §

Drogtestning

Den som ansöker om att bli antagen till grundkursen för gränsbevakare är skyldig att delta i ett drogtest som utförs av en legitimerad yrkesutbildad person och laboratoriepersonal inom hälso- och sjukvården innan sökanden antas till grundkursen. Den som studerar på grundkursen för gränsbevakare är skyldig att på förordnande av Gräns- och sjöbevakningsskolan delta i drogtest också under grundkursen och under praktik som anknyter till den, om det finns grundad anledning att misstänka att den studerande uppträder påverkad av rusmedel under utbildningen eller i arbete med anknytning till praktiken.

Uppgifter från drogtest betraktas som uppgifter om hälsotillstånd. En legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården får överlämna skriftliga testresultat till Gräns- och sjöbevakningsskolan.

(ny)

27 b §

Studietid samt senareläggning och avbrytande av studier

Studierna ska slutföras inom den maximitid som anges i undervisningsplanen.

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan på ansökan av den studerande skjuta upp studierätten eller avbryta studierna för högst två år.

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan på eget initiativ avbryta studierna för högst ett år åt gången, om

1) den studerande har konstaterats lida av långvarig sjukdom,

2) den studerande inte med godkänt resultat kan genomföra sina studier i enlighet med undervisningsplanen,

3) den studerande vid förundersökning är misstänkt för brott och det, med beaktande av det misstänkta brottets art och hur grovt det är, är nödvändigt att avbryta studierna, eller

4) det finns sådana vägande skäl som kan jämföras med dem som nämns i 1—3 punkten för avbrytande av den studerandes studier.

Den tid då studierna är avbrutna räknas inte in i maximestudietiden.

28 §

Förlust av studierätt

Chefen för gräns- och sjöbevakningsskolan kan återkalla rätten för en elev eller en vid gränsbevakningsväsendet anställd studerande att delta i undervisningen, om han eller hon

1) inte uppfyller antagningskriterierna för den studiekurs han eller hon avlägger,

2) uppträder på ett sätt som är ägnat att äventyra förtroendet för att gränsbevaknings-

28 §

Förlust av studierätt

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan återkalla rätten för en studerande att delta i utbildningen och undervisningen, om den studerande

1) inte uppfyller antagningskriterierna för den studiekurs han eller hon avlägger,

2) i samband med ansökan till utbildningen har lämnat sådana felaktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit någon sådan omständighet om sig själv som hade utgjort hinder för antagningen,

3) döms till straff för ett sådant brott som visar att han eller hon är olämplig för en tjänst inom gränsbevakningsväsendet och domen har vunnit laga kraft,

4) uppträder på ett sätt som syftar till att äventyra förtroendet för att de uppgifter som

väsendets uppgifter utförs på behörigt sätt och en varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd,

3) vägrar genomgå en drogtest som han eller hon är skyldig att delta i eller lämnar ett prov som utvisar missbruk av rusmedel,

4) på ett väsentligt sätt försummar att delta i undervisningen och en varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd,

5) på ett väsentligt sätt bryter mot gräns- och sjöbevakningsskolans instruktion och en varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd,

6) inte slutför sina studier inom den i undervisningsplanen angivna tiden.

Om inte annat föreskrivs kan chefen för gräns- och sjöbevakningsskolan ge en elev eller en vid gränsbevakningsväsendet anställd studerande en skriftlig varning, om förlust av studierätten kan anses oskälig med hänsyn till de omständigheter som lett till personens beteende och som framgår av det, bedömt som helhet. I stället för skriftlig varning kan *eleven eller* den studerande få en muntlig varning, om detta kan anses vara en tillräcklig påföljd. Varning eller anmärkning enligt detta moment ges inte för beteende för vilket påföljd kan bestämmas enligt bestämmelserna om militärdisciplin eller enligt 24 § i stats-tjänstemannalagen.

Tjänsteförhållandet för en elev som för tiden för genomförande av grundkursen för gränsbevakare har utnämnts till en tjänst vid gränsbevakningsväsendet upphör samtidigt som beslutet om förlust av studierätt som gäller grundkursen fattas, om inte chefen för gräns- och sjöbevakningsskolan bestämmer något annat.

gränsbevakningsväsendet har sköts på ett behörigt sätt och en *skriftlig* varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd,

5) *till sitt hälsotillstånd inte längre är lämplig med tanke på tillbörlig skötsel av gränsbevakningsväsendets uppgifter, och förändringen i hälsotillståndet bedöms vara bestående eller långvarig,*

6) vägrar delta i drogtestning enligt 27 a § eller i kontroller eller undersökningar enligt 28 b § 1 mom., eller lämnar ett prov som utvisar missbruk av rusmedel,

7) *inte återupptar studierna efter att den tidsfrist som avses i 27 b § löpt ut,*

8) *upprepade gånger eller* på ett väsentligt sätt försummar att delta i undervisningen och en *skriftlig* varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd,

9) *upprepade gånger eller* på ett väsentligt sätt bryter mot Gräns- och sjöbevakningsskolans instruktion och en *skriftlig* varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd, eller

10) inte har slutfört sina studier inom den i undervisningsplanen angivna *maximitiden och Gräns- och sjöbevakningsskolan inte beviljar tilläggstid av särskilda skäl för att slutföra studierna.*

Chefen för Gräns- och sjöbevakningsskolan kan ge en *studerande på grundkursen för gränsbevakare* eller en vid gränsbevakningsväsendet anställd studerande en skriftlig varning, om förlust av studierätten kan anses oskälig med hänsyn till de omständigheter som lett till personens beteende och som framgår av det, bedömt som helhet. I stället för skriftlig varning kan den studerande få en muntlig varning, om detta kan anses vara en tillräcklig påföljd. Varning eller anmärkning enligt detta moment ges inte för beteende för vilket påföljd kan bestämmas enligt bestämmelserna om militärdisciplin eller enligt 24 § i statstjänstemannalagen.

(ny)

28 a §

Förfarandet i ärenden som gäller avbrytande av studier, tilldelning av varning eller anmärkning eller förlust av studierätt

Gräns- och sjöbevakningsskolan ska, innan den beslutar om avbrytande av studier enligt 27 b §, om skriftlig varning eller anmärkning enligt 28 § eller om förlust av studierätt specificera den gärning eller försummelse som åtgärden grundar sig på, höra den studerande samt skaffa annan behövlig utredning.

Om ett beslut om avbrytande av studier eller förlust av studierätt upphävs eller undanröjs eller återbryts genom extraordinärt ändringssökande, beslutar Gräns- och sjöbevakningsskolan huruvida den i samband med motsvarande studier senare ska tillgodoräkna de studier som den studerande fram till har bedrivit.

(ny)

28 b §

Uppgifter om förlust av studierätt och avbrytande av studierna

En studerande på grundkursen för gränsbevakare kan förordnas att genomgå kontroll eller undersökning som utförs av en legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården i syfte att utreda hälsotillståndet, om det finns grundad anledning att misstänka att den studerande inte längre är lämplig med tanke på behörig skötsel av gränsbevakningsväsendets uppgifter. Gräns- och sjöbevakningsskolan står för kostnaderna för de kontroller och undersökningar som den förordnar.

Gräns- och sjöbevakningsskolan har trots sekretessbestämmelserna rätt att för bedömning av studierätt av en av Gräns- och sjöbevakningsskolan anvisad läkare med rätt att självständigt utöva yrket få ett skriftligt utlåtande av vilket framgår att den studerande har genomgått en kontroll eller en undersökning i syfte att utreda hälsotillståndet samt en på kontrollen eller undersökningen grundad bedömning av den studerandes funktionsförmåga och lämplighet med hänsyn till hälsotillståndet att sköta gränsbevakningsvä-

sendets uppgifter på ett behörigt sätt.

Gräns- och sjöbevakningsskolan har trots sekretessbestämmelserna rätt att av förundersökningsmyndigheterna, åklagare eller domstol få sådana uppgifter om brottmål som gäller en studerande och som förlust av studierätt eller avbrytande av studier förutsätter.

(nu)

28 c §

Behandling av känsliga uppgifter

Sådana känsliga personuppgifter som avses i 11 § 3 och 4 punkten i personuppgiftslagen (523/1999) och som gäller studerande och personer som ansöker om att bli antagna som studerande får vid Gräns- och sjöbevakningsskolan endast behandlas av personer som bereder eller fattar beslut om antagning av studerande, avbrytande av studier eller förlust av studierätt eller som ger utlåtanden i sådana ärenden.

Gräns- och sjöbevakningsskolan ska förvara känsliga uppgifter åtskilda från övriga personuppgifter.

Känsliga uppgifter ska avföras ur registret omedelbart när de i lag föreskrivna uppgifterna inte längre förutsätter att de bevaras, dock senast tre år efter det att de förts in i registret.

29 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut som *chefen för* gräns- och sjöbevakningsskolan fattat om förlust av studierätt eller skriftlig varning får hos staben för gränsbevakningsväsendet söka rättelse i det inom 14 dagar från det att han eller hon fått del av beslutet. Ändring i ett beslut som staben för gränsbevakningsväsendet fattat i ett sådant ärende får sökas hos Helsingfors förvaltningsdomstol genom besvär i enlighet med förvaltningsprocesslagen. *Helsingfors förvaltningsdomstols beslut får inte överklagas genom besvär.*

29 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut som Gräns- och sjöbevakningsskolan fattat om *antagning till utbildning efter urvalsprov, tjänstgöringsförbindelse, förordnande till drogtestning, studiesociala förmåner för studerande på grundkursen för gränsbevakare, och senareläggning av studier* får begära omprövning hos staben för gränsbevakningsväsendet i enlighet med förvaltningslagen (434/2003). *Beslut med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen.*

Gräns- och sjöbevakningsskolans beslut om skriftlig varning, avbrytande av studier och förlust av studierätt får överklagas ge-

Den som är missnöjd med ett beslut av *chefen* för gräns- och sjöbevakningsskolan som gäller bedömningen av studieprestationer eller tillgodoräkandet av tidigare eller på annat håll avlagda studier får söka rättelse i det hos staben för gränsbevakningsväsendet inom 14 dagar från det att han eller hon haft möjlighet att ta del av resultatet av bedömningen och hur bedömningsgrunderna har tillämpats på honom eller henne. Ändring i ett beslut med anledning av ett rättelseyrkande får inte sökas genom besvär.

31 §

Tillämpning av bestämmelserna om militära brott

De som tjänstgör i militära tjänster vid gränsbevakningsväsendet omfattas av bestämmelserna om krigsmän i 45 kap. i strafflagen (39/1889). Bestämmelser om rätten för en gränsbevakningsman i militär tjänst att använda maktmedel finns dock i 35 § i gränsbevakningslagen, och bestämmelser om rätten för en militärperson och militär förman att använda maktmedel i 23 § i lagen om försvarsmakten (551/2007).

35 a §

Avgångsålder

Avgångsåldern för specialofficerare, yngre officerare, stabsofficerare och institutofficerare som tjänstgör i uppgifter som förutsätter flygarutbildning är med avvikelse från 1 mom. 50 år.

nom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Beslut om förlust av studierätt eller avbrytande av studier kan verkställas omedelbart, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

Förvaltningsdomstolens beslut enligt 1 och 2 mom. får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

En studerande som är missnöjd med ett beslut Gräns- och sjöbevakningsskolan fattat om bedömningen av studieprestationer eller tillgodoräkandet av tidigare eller på annat håll avlagda studier får begära omprövning hos staben för gränsbevakningsväsendet inom 30 dagar från det att den studerande haft möjlighet att ta del av resultatet av bedömningen och hur bedömningsgrunderna har tillämpats på honom eller henne. Ändring i ett beslut med anledning av begäran om omprövning får inte sökas genom besvär.

31 §

Tillämpning av bestämmelserna om militära brott

Bestämmelser om tillämpning av bestämmelserna om militära brott på dem som tjänstgör i militära tjänster vid gränsbevakningsväsendet och på studerande på grundkursen för gränsbevakare finns i 45 kap. 27 § i strafflagen. Bestämmelser om rätten för en gränsbevakningsman i militär tjänst att använda maktmedel finns i 35 § i gränsbevakningslagen, och bestämmelser om rätten för en militärperson och militär förman att använda maktmedel i 23 § i lagen om försvarsmakten (551/2007).

35 a §

Avgångsålder

Avgångsåldern för specialofficerare, yngre officerare, stabsofficerare och institutofficerare som tjänstgör i uppgifter som förutsätter flygarutbildning är med avvikelse från 1 mom. 50 år, *i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning*

Uppgifter som avses i 2 mom. och som förutsätter flygarutbildning är uppgiften som ledare för flygverksamhet, flyglärare, *kontrollflygare, flygflottiljchef, officer vid en flygflottilj, flyggruppchef, chef för helikoptergrupp, flygofficer, pilotofficer, befälhavare på luftfartyg och pilot på luftfartyg.*

36 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas, med undantag för militära kommandomål, närmare bestämmelser

3) vid behov om organiseringen av utbildningen och undervisningen vid gräns- och sjöbevakningsskolan och vid bevakningsflygdivisionen, *förfarandet vid elevurvalet, läroämnena, examensfördringar och avbrytande av studierna* samt om bedömningsförfarandet,

Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om sammansättningen, modellen och färgen i fråga om den militäruniform som används som uniform vid gränsbevakningsväsendet och vid behov även i fråga om andra persedlar som används vid gränsbevakningsväsendet samt om sådana dräkthelheter och persedlar som anskaffas enligt bestämmelserna om statens uniformbidrag.

Chefen för gränsbevakningsväsendet kan för *precisering av bestämmelserna i denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den* meddela närmare föreskrifter om anskaffningen och användningen av *militäruniformen* och andra persedlar som används vid gränsbevakningsväsendet samt om de specialtecken och specialembem som skall användas på uniformen och persedlarna.

dock 55 år.

I 2 mom. avsedda uppgifter som förutsätter flygarutbildning är uppgiften som ledare för flygverksamhet, *utbildningschef vid bevakningsflygdivisionen, chefsflyglärare, chefsteorilärare, flyglärare, chef för flygdivision, biträdande chef för flygdivision, flygsäkerhetschef, flygverksamhetsofficer, testpilot, flyggruppchef, chef för helikoptergrupp, flygofficer, pilotofficer, befälhavare på luftfartyg, styrman på luftfartyg och pilot på luftfartyg.*

36 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Genom förordning av statsrådet utfärdas, med undantag för militära kommandomål, närmare bestämmelser

3) vid behov om *målen för utbildningen* och undervisningen vid Gräns- och sjöbevakningsskolan och vid bevakningsflygdivisionen samt om bedömningsförfarandet,

Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om

1) *gränsbevakningsväsendets uniform och övriga persedlar samt om de emblem som används i samband med dem,*

2) *vid behov ordnande av kostnadsfritt uppehälle och kostnadsfri hälsovård för studerande på grundkursen för gränsbevakare, om dagpenningens belopp och utbetalningsförfarandet samt om ersättning för resekostnader och om förfarandena i samband med det.*

Chefen för gränsbevakningsväsendet kan meddela närmare föreskrifter om *sammansättningen, modellen och färgen samt anskaffningen och användningen av gränsbevakningsväsendets uniform* och andra persedlar som används vid gränsbevakningsväsendet samt om de specialtecken och specialembem som *ska* användas på uniformen och persedlarna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

En studerande som har börjat studera på grundkursen för gränsbevakare innan denna lag trätt i kraft fortsätter sina studier enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Den studerande övergår till att studera i enlighet med denna lag, om inte han eller hon senast den 31 december 2016 har avlagt grundkursen för gränsbevakare enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Gräns- och sjöbevakningsskolan beslutar om arrangemangen i samband med övergången.

2.

Lag**om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) 7 § 3 mom. 1 punkten, 9 § 3 mom. 1 punkten och 12 § 3 mom. 5 punkten,
ändras 3 § 1 mom., 5 § 1 mom., 8 §, rubriken för 9 § samt 9 § 1 mom., det inledande stycket i 9 § 3 mom. och 9 § 3 mom. 2 punkten, 10 §, 11 § 3 mom., 22 § 1 mom. 21 punkten samt 31 och 32 §,
 av dem 8 och 10 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 876/2011, 9 § 1 mom. och inledande stycket i 9 § 3 mom. sådana de lyder i lag 876/2011, samt 31 och 32 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 479/2010, och
fogas till 14 § ett nytt 4 mom., till lagen en ny 14 a § och till 22 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 980/2007, 1427/2009, 405/2010 och 479/2010, en ny 22 punkt som följer:

Gällande lydelse

3 §

Gränsbevakningsväsendets funktionella informationssystem

Gränsbevakningsväsendets funktionella informationssystem är ett permanent personregister som är avsett för gränsbevakningsväsendets riksomfattande bruk och som förs med hjälp av automatisk databehandling. Delregister avsedda för riksomfattande bruk inom informationssystemet är

- 1) undersöknings- och handräckningsregistret,
- 2) registret för tillstånds- och övervakningsärenden,

- 3) gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott,
- 4) säkerhetsdataregistret.

5 §

Inrättande av personregister, registeransvarig och övervakning av behandlingen av personuppgifter

Staben för gränsbevakningsväsendet beslutar om inrättande av ett personregister, om registret är avsett för gränsbevakningsväsen-

Föreslagen lydelse

3 §

Gränsbevakningsväsendets funktionella informationssystem

Gränsbevakningsväsendets funktionella informationssystem är ett permanent personregister som är avsett för gränsbevakningsväsendets riksomfattande bruk och som förs med hjälp av automatisk databehandling. Delregister avsedda för riksomfattande bruk inom informationssystemet är

- 1) undersöknings- och handräckningsregistret,
- 2) registret för tillståndsärenden,

- 3) registret för övervakningsärenden,
- 4) gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott,
- 5) säkerhetsdataregistret.

5 §

Inrättande av personregister, registeransvarig och övervakning av behandlingen av personuppgifter

Staben för gränsbevakningsväsendet beslutar om inrättande av ett personregister, om registret är avsett för gränsbevakningsväsen-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

dets riksomfattande bruk *eller för annat än gränsbevakningsväsendets interna bruk*. En förvaltningsenhet *kan* besluta om inrättande av andra personregister, om inte något annat bestäms eller föreskrivs. Den förvaltningsenhet som har inrättat ett personregister är registeransvarig.

dets riksomfattande bruk. En förvaltningsenhet *beslutar* om inrättande av andra personregister, om inte något annat *föreskrivs eller bestäms*. Den förvaltningsenhet som har inrättat ett personregister är registeransvarig.

7 §

Undersöknings- och handräckningsregistret

I registret får även andra behövliga uppgifter som inhämtats för utförande av de åligganden enligt 1 kap. 1 § 1 mom. i polislagen som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag registreras enligt följande:

1) *i fråga om ett uppdrag som skall fullgöras av gränsbevakningsväsendet, för att hitta egendom som någon har förlorat genom brott, som har omhändertagits av gränsbevakningsväsendet, som har förkommit eller innehafts av en försvunnen person, uppgifter om egendomen som behövs för att den skall kunna återställas till ägaren eller innehavaren och uppgifter som behövs för utredning av försvinnanden (egendomsuppgifter),*

(upphävs, se 10 § 1 mom.)

8 §

Användning av informationssystemet för polisärenden vid utförande av gränsbevakningsväsendets uppdrag

Utöver vad som föreskrivs i polisväsendets personuppgiftslag *kan* informationssystemet för polisärenden innehålla uppgifter som ska behandlas för utförande av de åligganden enligt 1 kap. 1 § 1 mom. i polislagen som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag.

(se 10 § 1 mom.)

I informationssystemet får, av de uppgifter som gäller identiteten hos en person som är misstänkt för ett brott som undersöks av gränsbevakningsväsendet eller är föremål för förundersökning som utförs av gränsbevakningsväsendet, annan undersökning enligt 27

(se 10 § 1 mom.)

§ i gränsbevakningslagen, andra åtgärder eller tvångsmedel, registreras fullständigt namn, födelsedatum, personbeteckning, kön, modersmål, medborgarskap, avsaknad av medborgarskap, nationalitet, hemstat, civilstånd, födelsestat, födelsehemkommun, hemkommun, yrke, adress och telefonnummer eller annan kontaktinformation, uppgift om att personen avlidit, uppgifterna i en persons resedokument, fotografi och sådana uppgifter om personen som inverkar på hans eller hennes egen säkerhet eller säkerheten i arbetet inom gränsbevakningsväsendet samt sådana uppgifter som behövs för identifiering av en juridisk person.

I informationssystemet får även andra behövliga uppgifter som inhämtats för utförande av de åligganden enligt 1 kap. 1 § 1 mom. i polislagen som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag registreras enligt följande:

1) för att en person skall kunna påträffas, övervakas, observeras och skyddas, i fråga om personer som är efterlysta eller som har meddelats närings-, besöks- eller reseförbud eller som är villkorligt frigivna samt personer som ett besöksförbud avses skydda eller som är föremål för observation, orsaken till åtgärden, de begärda åtgärderna, den myndighet som har hand om efterlysningen, pre-skription av efterlysningen och andra uppgifter som behövs vid övervakningen av efterlysningar (**efterlysningsuppgifter**),

2) för att hitta fordon och registreringskyltar som tillgripits eller efterspanas av någon annan orsak, identifieringsuppgifter om dem samt uppgifter som behövs för att de skall kunna återställas till ägaren eller innehavaren, samt uppgifter som behövs för att personer som är efterspanade eller föremål för observation och som rör sig med motorfordon skall kunna påträffas (**uppgifter om efterspanade motorfordon**),

3) för att tider för frihetsberövande skall kunna följas och övervakas samt säkerheten vid förvaring tryggas, i fråga om personer som har gripits, anhållits eller häktats med stöd av förundersökningslagen, tvångsmedelslagen, polislagen eller någon annan författning, uppgifter enligt 22 § i förordningen om förundersökning och tvångsmedel

(575/1988) som gäller anhållande, uppgifter som hänför sig till anmälningar om brott och gripande samt i enskilda fall uppgifter som påverkar säkerheten vid förvaring i fråga om den som varit berövad sin frihet (**uppgifter om anhållna**),

4) för klassificering och analys av tillvägagångssättet vid misstänkta brott, uppgifter som baserar sig på anmälan om brott och undersökningsprotokoll, uppgifter om målsägande, uppgifter om den som misstänks för brott, uppgifter som gäller specificering av brott och beskrivning av händelseförloppet, uppgifter om egendom som har åtkommit genom brott, uppgifter som beskriver klassificeringen av gärningsmannen, händelsen eller gärningen samt uppgifter som behövs för sammanlänkning och teknisk undersökning av brott (**uppgifter om tillvägagångssätt**),

5) för att personer som anmälts försvunna skall kunna hittas, nödvändiga uppgifter om försvunna personer och för att okända avlidna skall kunna identifieras för identifieringen nödvändiga uppgifter om okända avlidna (**identifieringsuppgifter**),

6) för identifiering av personer som misstänks för brott, för utredning av brott och för registrering av gärningsmän, i fråga om personer som misstänks eller har blivit dömda för brott, signalement enligt 9 kap. 3 § 1 mom. i tvångsmedelslagen och DNA-profiler enligt 4 § i det kapitlet, videobilder på en person och skospår, uppgifter om ett misstänkt brott samt uppgifter som gäller registrering samt klassificering av en person (**signalementsuppgifter**).

Gränsbevakningsväsendet svarar för att de (se 10 § 2 mom.) uppgifter som förts in i polisens informationssystem är riktiga och att registreringen och användningen av uppgifterna går lagligt till i den egna verksamheten.

8 §

Registret för tillståndsärenden

Registret för tillståndsärenden kan innehålla uppgifter som måste behandlas för att de åligganden som avses i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen och som gränsbevakningsväsendet har enligt vad som föreskrivs i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag ska

kunna utföras.

I registret får, av de uppgifter som gäller identitet, och behövs med tanke på informationssystemets användningsändamål, registreras följande uppgifter: personens namn, födelsedatum, personbeteckning, kön, modersmål, medborgarskap, avsaknad av medborgarskap, nationalitet, hemstat, civilstånd, födelsestat, födelsehemkommun, hemkommun, yrke, adress och telefonnummer eller annan kontaktinformation, uppgift om att personen avlidit eller dödförklarats, kundnummer hos en myndighet, en utländsk persons föräldrars namn och adress, uppgifterna i en persons resedokument, fotografi, andra uppgifter om inresa och gränsöverskridning samt uppgifter som behövs för identifiering av en juridisk person.

I registret får även andra behövliga uppgifter som inhämtats för utförande av de i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen avsedda åligganden som gränsbevakningsväsendet har enligt vad som föreskrivs i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag registreras enligt följande:

1) uppgifter om i gränsbevakningslagen avsedda ansökningar, tillstånd, utlåtanden, anmälningar och beslut som gäller gränzonstillstånd, tillstånd att passera gränsen och andra tillstånd som beviljas av gränsbevakningsväsendet (**gränsbevakningsväsendets tillståndsuppgifter**),

2) uppgifter om i gränsbevakningslagen avsedda gränzsansmälningar och andra anmälningar som görs till gränsbevakningsväsendet (**gränsbevakningsväsendets anmälningsuppgifter**).

Det uppgifter som registrerats i registret får användas för gränsbevakning enligt kodexen om Schengengränserna.

(se 9 § 3 mom. 1 punkten)

(se 9 § 3 mom. 2 punkten)

9 §

Registret för **tillstånds- och** övervakningsärenden

Registret för **tillstånds- och** övervakningsärenden kan innehålla uppgifter som ska behandlas för utförande av de åligganden enligt 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag.

9 §

Registret för övervakningsärenden

Registret för övervakningsärenden kan innehålla uppgifter som *måste* behandlas för att de åligganden som avses i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen och som gränsbevakningsväsendet har enligt vad som föreskrivs i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag

I registret får även andra behövliga uppgifter som inhämtats för utförande av de åligganden enligt 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag registreras enligt följande:

1) för utförande av de uppdrag som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet nödvändiga uppgifter om i gränsbevakningslagen avsedda ansökningar, tillstånd, utlåtanden, anmälningar och beslut som gäller gränzonstillstånd, tillstånd att passera gränsen och andra tillstånd som beviljas av gränsbevakningsväsendet (**gränsbevakningsväsendets tillståndsuppgifter**),

2) för utförande av de uppdrag som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet nödvändiga uppgifter om i gränsbevakningslagen avsedda gränsonsanmälningar och andra anmälningar som görs till gränsbevakningsväsendet (**gränsbevakningsväsendets anmälningsuppgifter**),

10 §

Användning av polisens informationssystem för förvaltningsärenden vid utförande av gränsbevakningsväsendets uppdrag

Informationssystemet för förvaltningsärenden kan innehålla uppgifter som ska behandlas för utförande av de åligganden enligt 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag.

I informationssystemet får, av de uppgifter som gäller en persons identitet, registreras fullständigt namn, födelsedatum, personbeteckning, kön, modersmål, medborgarskap, avsaknad av medborgarskap, nationalitet, hemstat, civilstånd, födelsestat, födelsehemkommun, hemkommun, yrke, adress och telefonnummer eller annan kontaktinformation, uppgift om att personen avlidit, uppgifterna i en persons resedokument, fotografi och såda-

ska kunna utföras.

I registret får även andra behövliga uppgifter som inhämtats för utförande av de i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen avsedda åligganden som gränsbevakningsväsendet har enligt vad som föreskrivs i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag registreras enligt följande:

(upphävs, se 8 § 3 mom. 1 punkten)

(se 8 § 3 mom. 2 punkten)

2) för den identifiering som gränsbevakningsväsendet enligt 29 § ska utföra behövliga bilduppgifter om personer som ska gripas för förebyggande eller utredning av eller för väckande av åtal för ett brott som bestraffas med fängelse eller för verkställighet av fängelsestraff (**uppgifter för automatisk identifiering**),

10 §

Användning av polisens personregister vid utförande av gränsbevakningsväsendets uppdrag

Bestämmelser om gränsbevakningsväsendets rätt att i polisens personregister registrera information som inhämtats för utförande av gränsbevakningsväsendets åligganden enligt gränsbevakningslagen eller någon annan lag finns i 14 § 4 punkten i polisväsendets personuppgiftslag.

na uppgifter om personen som inverkar på hans eller hennes egen säkerhet eller säkerheten i arbetet inom gränsbevakningsväsendet samt sådana uppgifter som behövs för identifiering av en juridisk person.

Gränsbevakningsväsendet får i informationssystemet registrera även andra behövliga uppgifter som inhämtats för utförande av de åligganden enligt 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag enligt följande:

1) för utförande av gränsbevakningsmännens uppdrag enligt skjutvapenlagen (1/1998) nödvändiga uppgifter om ansökan, tillstånd, åtgärder, beslut, hinder, anmärkning, anmälan och inspektion enligt nämnda lag (**uppgifter om vapentillstånd**),

2) för utförande av gränskontrollmyndighetens uppdrag enligt passlagen (642/1986) nödvändiga uppgifter om passansökningar och beslut i passärenden, uppgifter om pass eller andra resedokument som har utfärdats av en finsk myndighet, uppgifter om pass som förkommit, blivit stulna eller omhändertagits samt uppgifter om hinder mot utfärdande av pass och anmärkningar som hänför sig till passärenden (**passuppgifter**),

3) för identifiering av en person och för gränszonstillstånd, ett fotografi av personen och personens namnteckningsprov, som personen lämnat till gränsbevakningsväsendet, polisen eller en myndighet inom utrikesförvaltningen vid ansökan om ett sådant tillstånd eller beslut som fotografiet och namnteckningsprovet behövs för; med personens samtycke får det fotografi och namnteckningsprov som registrerats i bilduppgifterna även användas för något annat förvaltningstillstånd eller beslut som personen ansökt om än för den handling som fotografiet och namnteckningsprovet har lämnats för (**bilduppgifter**),

4) för utförande av de uppdrag som avses i 131 § i utlänningslagen, i nämnda paragraf avsedda signalement på en i paragrafen avsedd utlännings samt uppgifterna i ett resedokument (**uppgifter för identifiering av utlännings**).

Gränsbevakningsväsendet svarar för att de uppgifter som förts in i polisens informationssystem är riktiga och att registreringen och användningen av uppgifterna går lagligt

Gränsbevakningsväsendet svarar för att de uppgifter som förts in i polisens *personregister* är riktiga och att registreringen och användningen av uppgifterna går lagligt till i

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

till i den egna verksamheten.

den egna verksamheten.

11 §

11 §

Gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott

Gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott

Gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott får endast användas av gränsbevakningsmän som förordnats till kriminalunderrättelse-, brottsanalys- och observationsuppdrag. Staben för gränsbevakningsväsendet kan även bevilja polisens, tullens och försvarsmaktens tjänstemän som förordnats till kriminalunderrättelse-, brottsanalys- eller observationsuppdrag rätt att använda gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott.

Gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott får endast användas av gränsbevakningsmän som förordnats till kriminalunderrättelse-, brottsanalys- och observationsuppdrag. Staben för gränsbevakningsväsendet kan även bevilja *sådana av* polisens, Tullens och försvarsmaktens tjänstemän som förordnats till kriminalunderrättelse-, brottsanalys- eller observationsuppdrag rätt att använda gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott.

12 §

Säkerhetsdataregistret

I registret får även andra än i 2 mom. nämnda nödvändiga uppgifter som inhämtats för utförande av de åligganden som anges i 1 mom. registreras enligt följande:

5) *för den identifiering som gränsbevakningsväsendet enligt 29 § skall utföra nödvändiga bilduppgifter om personer som skall gripas för förebyggande eller utredning av ett brott som bestraffas med fängelse eller för väckande av åtal eller för verkställighet av fängelsestraff (uppgifter för automatisk identifiering),*

(upphävs, se 9 § 3 mom. 2 punkten)

14 §

Behandling av känsliga uppgifter

Bestämmelser om begränsningar i fråga om registrering av DNA-profiler finns i 9 kap. 4 § i tvångsmedelslagen.

(ny)

14 a §

Behandling av överskottsinformation som erhållits med hemliga informationsinhämtningsmetoder

Bestämmelser om användning av överskottsinformation som erhållits med hemliga informationsinhämtningsmetoder som avses i 5 kap. i polislagen finns i 54 § i det kapitlet. Bestämmelser om användning av överskottsinformation som erhållits med hemliga tvångsmedel som avses i 10 kap. i tvångsmedelslagen finns i 56 § i det kapitlet.

Överskottsinformation enligt 1 mom. får registreras i personregister som avses i 7 och 11 §.

22 §

22 §

Gränsbevakningsväsendets rätt att få uppgifter ur vissa register och informationssystem

Gränsbevakningsväsendets rätt att få uppgifter ur vissa register och informationssystem

Utöver vad som föreskrivs i gränsbevakningslagen eller i någon annan lag har gränsbevakningsväsendet utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att för att utföra sina uppdrag och föra sina personregister ur vissa register få nödvändiga uppgifter enligt följande:

Utöver vad som föreskrivs i gränsbevakningslagen eller i någon annan lag har gränsbevakningsväsendet utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att för att utföra sina uppdrag och föra sina personregister ur vissa register få nödvändiga uppgifter enligt följande:

21) ur befolkningsdatasystemet de uppgifter som avses i 4 och 5 § i befolkningsdatalagen (507/1993).

21) ur befolkningsdatasystemet de uppgifter som avses i 13—17 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009),

22) ur nödcentralsdatasystemet uppgifter som med tanke på en persons egen säkerhet eller säkerheten i arbetet för gränsbevakningsväsendets tjänstemän behövs för gränsbevakningsväsendets lagstadgade uppgifter; uppgifterna får lämnas ut genom teknisk anslutning.

31 §

31 §

Utplåning av uppgifter ur undersöknings- och handräckningsregistret samt ur informationssystemet för polisärenden

Utplåning av uppgifter ur undersöknings- och handräckningsregistret

Av uppgifterna i undersöknings- och handräckningsregistret samt i informationssystemet

Uppgifter i undersöknings- och handräckningsregistret utplånas enligt vad som i 22 § i

met för polisärenden som används direkt av gränsbevakningsväsendet skall efterlysningsuppgifter, uppgifter om efterspanade fordon, egendomsuppgifter, uppgifter om anhållna, uppgifter om brottsanmälningssindex och påföljder, uppgifter för förmedling av meddelanden, uppgifter om tillvägagångssätt, identifieringsuppgifter, signalementsuppgifter, uppgifter om undersökning och handräddning och arkivuppgifter om undersökning och handräddning utplånas enligt vad som i 22 § i polisväsendets personuppgiftslag föreskrivs om utplåning av uppgifter ur informationssystemet för polisärenden.

polisväsendets personuppgiftslag föreskrivs om utplåning av motsvarande uppgifter ur informationssystemet för polisärenden.

32 §

Utplåning av uppgifter ur registret för tillstånds- och övervakningsärenden samt ur informationssystemet för förvaltningsärenden

Uppgifter om vapentillstånd, passuppgifter, bilduppgifter och uppgifter för identifiering av utlänningar utplånas ur registret för tillstånds- och övervakningsärenden samt ur polisens informationssystem för förvaltningsärenden som direkt används av gränsbevakningsväsendet, enligt vad som i 23 § i polisväsendets personuppgiftslag föreskrivs om utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden.

Gränsbevakningsväsendets tillståndsuppgifter utplånas då tio år har förflutit sedan beslutet fattades, tillståndet förföll, den i beslutet angivna giltighetstiden gick ut eller uppgiften antecknades i registret, om de inte behöver bevaras för ett enskilt tjänsteuppdrag. Gränsbevakningsväsendets anmälningssuppgifter utplånas då tio år har förflutit sedan anmälan anlänt eller uppgiften antecknats i registret, om de inte behöver bevaras för ett enskilt tjänsteuppdrag.

Uppgifter om övervakning av sjötrafiken och den ekonomiska zonen, uppgifter om övervakning av land- och sjögränsen, uppgifter om in- och utresekontroller samt uppgifter som nämns i bilaga II i kodexen om Schengengränserna ska utplånas då fem år har förflutit sedan uppgifterna antecknades i registret, om de inte behöver bevaras för ett enskilt tjänsteuppdrag. Av personuppgifter i gräns-

32 §

Utplåning av uppgifter ur registret för tillståndsärenden och ur registret för övervakningsärenden

Gränsbevakningsväsendets tillståndsuppgifter utplånas ur registret för tillståndsärenden då tio år har förflutit sedan beslutet fattades, tillståndet förföll, den i beslutet angivna giltighetstiden gick ut eller uppgiften antecknades i registret, om de inte behöver bevaras för ett enskilt tjänsteuppdrag. Gränsbevakningsväsendets anmälningssuppgifter utplånas då tio år har förflutit sedan anmälan anlänt eller uppgiften antecknats i registret, om de inte behöver bevaras för ett enskilt tjänsteuppdrag.

Uppgifter om övervakning av sjötrafiken och den ekonomiska zonen, uppgifter om övervakning av land- och sjögränsen, uppgifter om in- och utresekontroller samt uppgifter som nämns i bilaga II i kodexen om Schengengränserna ska utplånas ur registret för övervakningsärenden då fem år har förflutit sedan uppgifterna antecknades i registret, om de inte behöver bevaras för ett enskilt tjänste-

trafiken ska uppgifter om påförande av påföljdsavgift utplånas då tio år har förflutit sedan uppgifterna antecknades i registret. I övrigt föreskrivs om utplåning av personuppgifter i gränstrafiken i 20 §. Uppgifter om utlänningar som har tagits i förvar ska utplånas då fem år har förflutit sedan den sista uppgiften antecknades.

teuppdrag. Av personuppgifter i gränstrafiken ska uppgifter om påförande av påföljdsavgift utplånas då tio år har förflutit sedan uppgifterna antecknades i registret. I övrigt föreskrivs om utplåning av personuppgifter i gränstrafiken i 20 §. Uppgifter om utlänningar som har tagits i förvar ska utplånas då fem år har förflutit sedan den sista uppgiften antecknades.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Informationsbehandling som avses i denna lag ska uppfylla vad som föreskrivs i denna lag inom fyra år efter att lagen trätt i kraft.

3.

Lag**om ändring av 20 § i lagen om nödcentralsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010) 20 § 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

20 §

Utlämnande av information

Bestämmelser om gränsbevakningsväsen-
dets rätt att få information ur nödcentralsdata-
systemet finns i 14 § i sjöräddningslagen
(1145/2001).

Föreslagen lydelse

20 §

Utlämnande av information

Bestämmelser om gränsbevakningsväsen-
dets rätt att få information ur nödcentralsda-
tasystemet finns i 14 § i sjöräddningslagen
(1145/2001) *och i 22 § i lagen om behand-
ling av personuppgifter vid gränsbevak-
ningsväsende.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 45 kap. 27 § i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 45 kap. 27 § 2 mom., sådant det lyder i lag 214/2006, som följer:

Gällande lydelse

27 §

Krigsmän

Bestämmelserna om krigsmän tillämpas även på dem som tjänstgör i militära *uppgifter* inom gränsbevakningsväsendet samt på dem som deltar i sådan krishanteringsutbildning, i sådana krishanteringsövningar och i sådan krishanteringstjänstgöring som avses i lagen om militär krishantering (211/2006) enligt vad som särskilt bestäms i lag.

Föreslagen lydelse

27 §

Krigsmän

Bestämmelserna om krigsmän tillämpas även på dem som tjänstgör i militära *tjänster* inom gränsbevakningsväsendet *och på studerande på grundkursen för gränsbevakare* samt på dem som deltar i sådan krishanteringsutbildning, i sådana krishanteringsövningar och i sådan krishanteringstjänstgöring som avses i lagen om militär krishantering (211/2006) enligt vad som särskilt bestäms i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .
